EU ÎNSĂ VĂ ZIC VOUĂ ...

învățăturile din Noul Testament
comentate de OSHO

SAPIENȚIA

Combătând ca întotdeauna concepțiile rigide, dogmatice, limitatoare, Osho utilizează expresia lui Iisus "Eu însă vă zic vouă..." ca pretext pentru a dezvălui noi semnificații, profunde și inedite totodată, ale Noului Testament. Alături de comentariul Fericirilor găsim prezentate aspecte practice și de atitudine ale vieții spirituale, nivelurile minții, atitudinea față de semeni, iubirea, rugăciunea, precum și multe alte elemente, toate abordate în stilul său original și inspirat.

ISBN 973-99552-5-8

OSHO

EU ÎNSĂ VĂ ZIC VOUĂ...

volumul I

SAPIENŢIA
2003

traducere și adaptare: Cristina Oroșanu
tehnoredactare: Ovidiu Buruiană
copertă: Ovidiu Buruiană

Copyright © 1975 **Osho International Foundation**, www.osho.com
© 2003, **Editura SAPIENȚIA**, București
All rights reserved. Originally published as **I say unto you**
Osho is a registered trade mark of Osho International Foundation

CAPITOLUL I

Flautul la care cântă Domnul

Matei 5

1. Văzând mulțimile, Iisus S-a suit în munte, și așezându-se, ucenicii lui au venit la El.

2. Și deschizându-și gura, îi învăța zicând:

3. Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția Cerurilor.

4. Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

5. Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

6. Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

7. Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

8. Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

9. Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

10. Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este Împărăția Cerurilor.

11. Fericiți veți fi voi când vă vor ocărî și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră, minținд din pricina Mea.

12. Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa au prigonit pe proorocii cei dinainte de voi.

13. Voi sunteți sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară și călcată în picioare de oameni.

Biblia începe incredibil de frumos. Nici o altă carte nu începe astfel, nici o altă carte nu poate să înceapă așa. **Biblia** este „cartea cărților". Aceasta este semnificația exactă a cuvântului „biblie": carte. Este documentul cel mai de preț pe care îl are omenirea. De aceea a fost numit **Testament**, căci în această carte Iisus atestă existența lui Dumnezeu. Iisus a fost o mărturie vie a existenței lui Dumnezeu. Iar aceasta este singura mărturie posibilă. Dumnezeu nu poate fi demonstrat cu argumente și numai cineva ca Iisus poate fi o dovadă a existenței Lui.

În această **Evanghelie** găsim tot ceea ce a spus Iisus mai frumos: *fericirile*. Acestea sunt cele mai frumoase afirmații care au fost făcute

vreodată. Nici măcar Buddha sau Lao Tze nu au vorbit în acest mod.

Buddha este foarte filozofic, foarte cultivat, Iisus este simplu. El vorbește ca un înțelept de la țară, ca un pescar. Dar tocmai pentru că vorbește ca un om simplu, cuvintele sale inspiră încredere, sunt clare, reale, pe când cuvintele lui Buddha sunt abstracte, filozofice. Cuvintele lui Iisus sunt pământene, au acel parfum al pământului pe care îl simți în anotimpul ploios, când pământul absoarbe ploaia și emană un parfum puternic, un parfum de pământ reavăn, pe care îl întâlnești la malul mării, parfumul oceanului, al copacilor.

Cuvintele lui Iisus sunt foarte pământene, sunt înrădăcinate în pământ. El este un pământean și în aceasta constă frumusețea Lui. Această frumusețe este inegalabilă. Cerul este frumos, dar abstract și îndepărtat.

Așadar, vă zic vouă că nici o altă carte nu începe așa cum începe Evanghelia; nici o altă carte nu vorbește mai limpede decât Evanghelia.

Termenul **evanghelie** însemna la origine „cuvântul lui Dumnezeu". Dumnezeu a vorbit prin Iisus. Iisus este doar asemenea unui bambus scobit în interior. Cântecul vine de la Dumnezeu și metaforele lui Iisus sunt foarte autentice. El nu elaborează concepte, el arată în mod simplu adevărul așa cum este el.

Mai întâi începutul[1]:

Cartea neamului lui Iisus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam. Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov; Iacov a născut pe Iuda; Iuda a născut pe Fares... Esrom a născut pe Aram... și așa mai departe. Și apoi *Iacov a născut pe Iosif, logodnicul Mariei, din care S-a născut Iisus, care se cheamă Cristos.* Apoi, această genealogie se termină brusc. De la Avraam până la Iisus sunt patruzeci și două de generații. Evanghelia notează aceste patruzeci și două de generații și apoi se naște dintr-odată Iisus, după care șirul se întrerupe brusc. Totul se sfârșește dintr-odată, căci Iisus este împlinirea; dincolo de El nu mai există nimic. Iisus este culmea – dincolo de ea nu mai există nici un drum.

Așadar *Avraam a născut pe Isaac; Isaac a născut pe Iacov* și așa mai departe. Apoi, nu mai urmează nimic după Iisus: Cel Preaînalt a sosit. Iisus reprezintă apogeul, împlinirea. Chiar **Biblia** îl numește pe Iisus „pleroma" (împlinirea).

Cele patruzeci și două de generații și-au găsit împlinirea în Iisus. Întreaga poveste de dinaintea lui Iisus s-a împlinit în El. Cu El, am ajuns acasă. El este fructul, creșterea, evoluția acestor patruzeci și două

de generații. Iisus este împlinirea, de aceea Evanghelia nu mai spune nimic de aici încolo. Iisus nu a mai născut pe nimeni, El s-a născut pe sine însuși. Aceasta este semnificația cuvântului **Cristos**.

Există două feluri de naștere: nașterea fizică, din tată și mamă și nașterea spirituală. Tu trebuie să mori ca trecut și să te naști ca viitor. Trebuie să te naști pe tine însuți. De aceea spun că această carte începe într-un mod incredibil – este semnificativ faptul că Iisus nu a născut pe nimeni, Iisus s-a născut doar pe sine.

Aceasta este semnificația răstignirii și învierii. Corpul fizic a fost cel crucificat, și nu spiritul. Doar corpul poate fi zdrobit, sufletul nu. Corpul este material: o sabie îl poate despica în bucăți, otrava îl poate ucide. Și chiar dacă nu ar fi nimicit, moartea tot ar veni, căci corpul îmbătrânește. Trebuie să îmbătrânească, pentru că este trecător. Cei care sunt conștienți de acest lucru, folosesc acest timp pentru a se realiza spiritual.

Corpul poate fi asemănat cu strugurii: strugurii se trec repede. Nu-i poți păstra prea mult timp, căci putrezesc; dar tu poți tescui vinul din ei; de aceea vinul este considerat uneori băutură „spirituală"[2]. Strugurii nu pot fi păstrați, vinul însă da. De fapt, cu cât este mai vechi, cu atât este mai scump și mai valoros.

Corpul se aseamănă cu strugurii și, atunci când te folosești corect de el, poți să extragi acel vin prețios.

Iisus a făcut multe minuni. Una dintre ele este transformarea apei în vin. Toate acestea sunt metafore – nu le lua ca atare. Dacă le iei în considerare doar din punct de vedere textual, le distrugi sensul, semnificația. Este vorba de reprezentări metaforice ce se referă la lumea interioară. Lumea interioară nu poate fi exprimată prin cuvinte, ci simbolic – numai simbolic. Să transformi apa în vin înseamnă pur și simplu să aduci eternul în viața obișnuită, să creezi ceea ce este veșnic din ceea ce este trecător.

Dacă păstrezi apă într-un vas, mai devreme sau mai târziu va începe să miroase urât. Vinul, însă, poate fi păstrat ani în șir, chiar secole, și cu cât este mai vechi, cu atât va fi mai bun, mai tare. Vinul este o metaforă a veșniciei.

Iisus s-a sacrificat pe sine. Nimeni nu se poate transforma fără sacrificiu de sine. Trebuie să plătești pentru asta. Crucea este prețul pe care trebuie să-l plătești. Trebuie să mori pentru a te naște din nou; trebuie să pierzi totul pentru a-L câștiga pe Dumnezeu.

Iisus S-a născut pe sine însuși. Această minune s-a petrecut pe

cruce. La început a șovăit, era foarte derutat – este normal. Pentru o singură clipă nu-L putea vedea nicăieri pe Dumnezeu, totul părea pierdut; El însuși era pierdut și părea că nu mai există nici o cale de ieșire... asta se întâmplă fiecărei semințe de grâu.

Când semeni o sămânță de grâu, vine un moment când ea va muri, și aceasta este clipa de ezitare, aceeași ezitare pe care Iisus o simte pe cruce. Sămânța moare. Vrea să trăiască, dar cine vrea să moară?! Și sămânța nu-și poate nici măcar închipui că nu e vorba de moarte și că în curând ea va renaște într-o mie de moduri, că în curând va începe să germineze și să crească. *Moartea seminței înseamnă nașterea copacului.* Vor crește frunze, flori și fructe; vor veni păsări, se vor odihni pe crengi și își vor construi acolo cuiburi; se vor așeza oameni la umbra lui. Copacul va vorbi ziua norilor și noaptea stelelor, se va juca cu cerul și va dansa cu vântul. Dar cum ar putea ști biata sămânță că va fi și altceva? Nici nu-și poate imagina. Din același motiv, Dumnezeu este de neimaginat.

Nu-i poți explica seminței că se va petrece așa ceva, pentru că atunci când ea te va ruga să-i arăți ce vei face, nu vei putea. Totul se va petrece în viitor și, atunci când se va petrece, sămânța nu va mai fi. Sămânța nu va întâlni niciodată copacul. Omul nu-L întâlnește niciodată pe Dumnezeu așa cum își imaginează că ar trebui să-L întâlnească. Însă atunci când omul moare pentru această lume efemeră, Dumnezeu coboară. Iisus a șovăit, își pierduse curajul, era confuz. Striga înspre cer: „De ce m-ai părăsit? De ce?" Mii de gânduri trebuie să-i fi trecut prin minte.

Sămânța moare și nu știe absolut deloc ce va urma. Îi este imposibil să se imagineze făcând următorul pas; de aceea este necesară credința. Sămânța trebuie să aibă încredere că din ea se va naște copacul. În ciuda oricăror șovăieli, frici, nesiguranțe, suferințe și descurajări, sămânța trebuie să aibă încredere că din ea va apărea copacul. Este vorba de un salt în credință.

Și un astfel de salt l-a trăit Iisus pe când, pe cruce fiind, a spus: „Vie împărăția Ta, facă-se Voia Ta..."

Inima îi bătea; era normal. Și inima ta se va zbate, și ție ți se va face frică atunci când îți va veni vremea să mori, când va veni momentul în care ființa ta va dispărea și când te vei pierde într-un fel de nimic – și nu pare să mai existe nici o cale decât dăruirea. Poți să te dăruiești în două moduri: poți să te dăruiești silnic, dar treci pe lângă ceea ce era esențial și vei muri pur și simplu pentru a te reîncarna. Dar dacă ai putea să te dărui fără să opui deloc rezistență... Așa a făcut Iisus și aceasta este cea mai mare minune.

Aceasta este o minune pentru mine și nu faptul că a vindecat bolnavi, că le-a redat vederea orbilor sau că a vindecat un lepros și, nu în ultimul rând, că l-a înviat pe Lazăr, care era deja mort.

Pentru mine nu acestea sunt adevăratele minuni, toate acestea sunt metafore. Orice maestru a dăruit vederea celor care nu vedeau și auzul celor care erau surzi. Orice maestru i-a scos pe discipolii săi din moartea pe care ei o numeau viață și le-a strigat să iasă din mormântul lor. Toate acestea sunt metafore.

Adevărata minune s-a petrecut atunci când Iisus – în ciuda șovăielii și îndoielii, în ciuda lipsei sale de încredere – s-a dăruit pe sine și a spus: „Facă-se Voia Ta." În acel moment Iisus a dispărut pentru a face loc lui Cristos. „Cristifică-te", să nu fii niciodată un Crist. Un Crist este cineva care urmează dogmele creștine. „Cristificat" înseamnă să renunți la ego, să dispari ca ființă individuală; atunci începi să te arăți într-o altă lumină, este ca o transfigurare, ca o înviere. „Cristificat" înseamnă că nu mai ești singur; Dumnezeu este în tine și tu ești în Dumnezeu. Acesta este paradoxul Conștiinței Cristice: Cristos este numit adesea „Fiul Omului", dar și „Fiul lui Dumnezeu". El este și una și alta: este Fiul al Omului în măsura în care ne referim la corp și la minte, și Fiu al lui Dumnezeu atunci când ne referim la spirit și la conștiință. Mintea este mecanismul conștiinței, la fel cum corpul este locuința spiritului. Mintea aparține corpului, conștiința ține de spirit.

Iisus este paradoxul: pe de o parte om, pe de altă parte Dumnezeu. Și atunci când omul și Dumnezeu conlucrează, nu e de mirare că se petrec minuni. Minunile au loc doar când Dumnezeu și omul lucrează împreună.

Lev Tolstoi a spus: „Cristos reprezintă Dumnezeu și Omul lucrând împreună, pășind împreună, dansând împreună." Sfântul Augustin a spus: „Omul nu poate fără Dumnezeu, Dumnezeu nu vrea fără om."

Cristos înseamnă conlucrare, întâlnire între infinit și finit, o întâlnire și o fuzionare a timpului cu eternitatea.

Un bătrân grădinar tocmai își săpa pământul; preotul satului, care tocmai trecea pe acolo îi spuse: „Gheorghe, este extraordinar cât de mult realizează Dumnezeu și omul când lucrează împreună."

„Da, părinte", îi răspunse Gheorghe, „dar ar fi trebuit să vedeți cum era grădina anul trecut, când El o avea numai pentru Sine."

Da, este adevărat. De unul singur, omul nu are nici o putere. Nici Dumnezeu singur nu poate înfăptui nimic. Dumnezeu singur este

atotputernic, dar nu are nici un instrument. Omul singur este asemenea unui bambus găunos – nimeni nu mai e cu el, nimeni nu-l poate face să vibreze de muzică, de armonie. Doar Dumnezeu are capacitatea de a crea o melodie, în schimb El nu are un bambus gol din care să-și facă un flaut.

Cristos este flautul la care cântă Dumnezeu. Așadar, tot ce a venit de la Cristos este cuvântul lui Dumnezeu, este **Evanghelie**.

Patruzeci și două de generații... *Toate neamurile de la Avraam până la David sunt paisprezece; și de la David până la strămutarea în Babilon sunt paisprezece; și de la strămutarea în Babilon până la Cristos sunt paisprezece.* Este, evident, simbolic. Cărți precum **Biblia** nu sunt scrise de oameni obișnuiți, ele sunt ceea ce George Gurdjieff numea „artă obiectivă". **Biblia** reprezintă una din „operele de artă obiectivă" ale lumii. Nu e o carte care să fi fost scrisă de un Shakespeare sau de un Kalidasa. Astfel de oameni creează artă subiectivă. Ei scriu ceva și scriu foarte frumos, au un simț estetic autentic, dar sunt la fel de inconștienți ca și ceilalți oameni. Ei au un simț al frumuseții, dar dorm la fel ca și ceilalți oameni. Arta lor este subiectivă; ei se exprimă pe ei înșiși.

Cărți precum **Vedele**, **Coranul**, **Biblia**, **Upanishadele** însă, nu sunt scrise ca poezie sau proză; sunt scrise de oameni care știu ce este adevărul, care sunt treziți față de adevăr. În consecință, tot ceea ce scriu ei este aproape ca o hartă. Tu trebuie să descifrezi, să găsești cheile, altfel nu vei înțelege.

De ce paisprezece generații? Nici un învățat nu și-a pus această întrebare, nici un cercetător al Bibliei nu s-a gândit la asta. De ce numai paisprezece? De ce nu cincisprezece? De ce nu treisprezece?

Prin toate acestea, îți dau un exemplu de „artă obiectivă". Sunt paisprezece dintr-un motiv clar. Trebuie descifrat. Spiritul se maturizează așa cum se maturizează și corpul. Corpul se maturizează în paisprezece ani – va fi copt din punct de vedere sexual, va fi potent sexual. Tânărul poate deveni tată, fata poate deveni mamă; ei se pot reproduce.

În același mod se coace și spiritul. Așa cum corpului îi trebuie 14 ani ca să se maturizeze din punct de vedere sexual, la fel spiritului îi trebuie paisprezece generații pentru a se maturiza. Aceasta este semnificația celor paisprezece generații „de la Avraam până la David etc. până la Iisus".

Și când spiritul a ajuns la maturitate, când fructul este copt, atunci cade din copac. Cât timp este necopt, se ține de copac, trebuie să se țină bine de el, căci dacă nu, cade necopt și nu este dulce; rămâne

acru sau amar. Faptul că se ține bine de copac arată clar: „Eu nu sunt încă gata să te părăsesc." Această coacere coincide cu libertatea.

Iisus dispare în Dumnezeu, Iisus dispare din acest pom al vieții: fructul este copt. Din această cauză, noi orientalii spunem că atunci când un om devine desăvârșit – desăvârșit în sensul că a dezvoltat tot ceea ce poate dezvolta pe acest pământ – în această situație nu va mai reveni. Apoi va merge în lumea cealaltă, va ajunge într-un punct din care nu va mai exista întoarcere. El nu se mai întoarce, și îl numim în acest caz un Buddha sau un jainist.

Evreii au numit starea „Cristos" – cea care a mers până la un punct, care va exista numai pentru o anumită perioadă de timp. Fructul este copt și așteaptă dintr-un moment în altul să cadă. E de ajuns o adiere de vânt și fructul va dispărea pentru totdeauna. De aceea, arborele genealogic se oprește la Iisus. El nu are urmași. Acest celibat nu are nimic de-a face cu un celibat obișnuit, reprimat. Nu este împotriva dragostei, nici împotriva sexului, nu este un puritanist și nici un moralist.

De curând, citeam într-o seară ce a spus Dostoievski despre moraliști, și anume că ei sunt niște oameni săraci cu duhul. Este o observație ce pare a fi absolut adevărată. Moraliștii se simt atât de nenorociți încât vor ca ceilalți să se simtă la fel de rău ca și ei. Și cea mai sigură modalitate de a-i face pe alții să se simtă nenorociți este să le inoculezi sentimentul de vinovăție.

Iisus nu este moralist. „Brahmacharya" lui, celibatul lui, este de o cu totul altă natură. Acest celibat arată pur și simplu faptul că el nu este interesat de înmulțirea fizică, ci de cea spirituală. El nu aduce pe lume copii, ci discipoli. El înmulțește pe pământ locurile în care Dumnezeu să poată coborî. El nu dă naștere unor corpuri, ci sufletelor. Este un maestru al minunilor: a ajutat mulți oameni să atingă iluminarea – avea această putere magică. Atingerea Lui era magică.

Buddha a avut mulți discipoli iluminați, spirite foarte evoluate. Un spirit evoluat se numea Sariputta. Părerea mea este că dacă Buddha nu ar fi intrat în viața lui Sariputta, acesta tot ar fi devenit, mai devreme sau mai târziu, iluminat. Buddha nu era indispensabil. El a ajutat, a impulsionat, dar nu era indispensabil. Același lucru este valabil și pentru Mahakashyap, și pentru Maggalyayan, și pentru ceilalți discipoli ai lui Buddha.

Iisus, însă, făcea adevărate minuni. El atingea pietre obișnuite și le transforma în diamante. Trăia printre oameni foarte simpli. Un pescar și-a părăsit familia în momentul în care Iisus a mers spre el, i-a pus mâna pe umăr și i-a spus: „Privește în ochii mei. Cât timp mai ai de gând să

prinzi pești? Eu pot să te fac să pescuiești oameni. Privește în ochii mei." Și bietul pescar nu auzise niciodată așa ceva, probabil că nu era deloc interesat de evoluția spirituală; era mulțumit să prindă pești. Și, mai târziu, acest pescar devine un iluminat, iar mai apoi același lucru se petrece cu un țăran, cu un vameș și chiar cu o prostituată, Maria Magdalena.

Iisus transformă metalul obișnuit în aur. El este, într-adevăr, piatra filozofală. Atingerea lui este magică: tot ce atinge se transformă în spirit.

Buddha a iluminat mulți oameni, dar ei erau deja pe cale. Buddha era înconjurat de oameni foarte evoluați, ei erau învățați, onești, speciali.

Iisus a păstorit împreună cu oameni simpli, oprimați, săraci. Aceasta era una din crimele pe care i le imputau preoții: că umblă cu saltimbanci, cu beți, cu prostituate. El primea lângă El prostituate, primea pe oricine, mânca cu oricine. Era un om de o mare bunătate. Întregul său comportament arată că era un om plin de bunătate. Dar era astfel pentru nivelul acelor oameni, ca să-i ajute să se ridice; a mers și la cei mai de jos pentru a-i aduce la cel mai înalt nivel spiritual. Și pentru asta există un motiv. Celui de jos îi place să fie incult, necivilizat, însă are curățenie sufletească, e mult mai iubitor.

Acum vei putea înțelege diferența. Calea lui Buddha este calea inteligenței. El nu ar putea merge la un pescar să-i spună: „Vino la mine, te voi ilumina." Pentru el este imposibil. Calea sa este una a conștiinței, a inteligenței, a înțelegerii. Pescarul nu ar înțelege limbajul lui, este prea elevat, îi depășește puterea de înțelegere.

Calea lui Iisus este calea iubirii și oamenii săraci au mai multă iubire decât cei bogați. Poate că acesta este motivul pentru care sunt săraci, căci atunci când ai multă iubire nu poți să aduni mulți bani – nu prea merg împreună. Când ai multă dragoste, împarți cu toată lumea. Un bogătaș nu poate fi un om plin de dragoste, căci dragostea este periculoasă pentru avuții. Dacă el ar iubi oamenii, ar trebui să-și împartă averea cu ei.

Am trăit șapte ani la rând într-o familie. Capul familiei era foarte bogat și era interesat de ideile mele – acesta era motivul pentru care îmi permitea să locuiesc la el. A aranjat totul pentru mine într-un mod foarte plăcut. Mi-a dat un bungalou mare, o grădină, mi-a pus totul la discreție. Și numai pentru a fi împreună cu mine, el și toată familia lui s-au mutat acolo. Eu eram uimit: nu l-am văzut niciodată vorbind cu soția sau cu copiii lui. Într-o zi, când ne-am apropiat mai mult unul de altul, l-am întrebat: „Nu te văd niciodată șezând cu soția sau cu copiii tăi. Nu te văd niciodată vorbind cu unul dintre membrii familiei tale. Care este motivul?"

El a spus: „Dacă vorbesc cu soția mea, imediat începe să ceară ceva: în magazinul acela este o bijuterie frumoasă sau un *sari* mai bun, și se năpustește repede la portofelul meu. Când vorbesc cu copiii mei, și ei îmi bagă mâinile în buzunar. Am învățat că e mai bine să fiu tăcut și rigid și să-mi compun o mină dură. Acest lucru mă protejează. Atunci nu-mi mai cere nimeni nimic."

Și eu l-am înțeles. Așa gândesc toți oamenii bogați din lume. Un om plin de bani este atât de obsedat de ei, încât nu poate iubi. Banii înlocuiesc dragostea. El începe să tot adune bani pentru că are convingerea că nu există nimic altceva cu care ai putea să fii fericit. „Adună bani, căci astfel vei putea să-ți cumperi totul." El chiar crede că poate să cumpere dragoste cu bani.

Cu bani se poate cumpăra sex, dar nu dragoste. Mulți oameni gândesc astfel, și anume că sex înseamnă dragoste. Un om poate însă cumpăra un corp, dar nu poate avea intimitate cu persoana respectivă. Mulți oameni cred că trupul este suficient. „Ce ar mai putea fi necesar? De ce să te intereseze altceva?"

Mulți oameni sunt interesați de sexul de ocazie, și nu de intimitate, de faptul de a merge în profunzime, de a purta un dialog profund, pentru că acest lucru creează legături, iar legătura creează responsabilitate. Atunci, trebuie să fii sensibil, viu. Pe cine mai interesează acest lucru? Sexul ocazional este bun și vandabil.

Un bogătaș crede că „totul se poate cumpăra cu bani. Așadar, de ce să te mai ostenești și pentru altceva? Poți avea femeia cea mai frumoasă, casa cea mai frumoasă, poți avea de toate." El crede că toate aceste lucruri îl pot face să fie fericit. Dar iluzia singură nu poate aduce împlinire. Numai iubirea adevărată te poate face cu adevărat fericit.

Oamenii săraci au mai multă iubire, pentru că mintea lor este mai puțin complicată. De aceea, toată energia lor se îndreaptă spre inimă. Acești sunt cei doi centri esențiali; energia se concentrează fie într-unul (în inimă), fie în celălalt (în cap). Întâlnești foarte rar un om care să aibă energie în ambii centri sau care este capabil să aducă energia acolo unde este nevoie de ea. Când are nevoie de inteligență, atunci direcționează energia spre cap. Când vrea să iubească, duce energia – toată energia sa – în inimă. Acesta este omul perfect. Însă oamenii obișnuiți nu sunt atât de perfecți. Ei fie au o minte strălucită, fie o inimă deschisă.

Calea lui Iisus este calea iubirii. De aceea, El făcea minuni pentru oamenii simpli, obișnuiți, a căror inteligență nu era prea dezvoltată. Ei

erau ca niște copii.

Așa cum corpul fizic ajunge la maturitate la vârsta de 14 ani, așa ajunge spiritul în paisprezece generații. Spiritul nu este o floare de primăvară. El are nevoie de timp, așa cum cedrul de Libanon are nevoie de 14 generații să crească, să ajungă la cer. Nu e o floare de primăvară, care ia naștere în câteva săptămâni și moare la fel de repede. Spiritul înseamnă veșnicie; veșnicia are nevoie de timp și de răbdare.

Aceste paisprezece generații sunt doar o cifră simbolică. Iisus nu s-ar fi putut naște înainte de cele paisprezece generații. Acest nivel de conștiință poate fi atins după o perioadă de timp foarte precisă, abia după ce au fost depășite anumite etape. La fel este și în alte dimensiuni.

De exemplu, troglodiții nu ne-ar putea da *Dialogurile* lui Platon, sau simfoniile lui Beethoven, sau picturile lui Leonardo da Vinci, sau poeziile lui Rabindranath Tagore. Ei nu erau în stare să producă aceste lucruri. Ei nu puteau fi un Albert Einstein sau un Dostoievski. Ei nu puteau să ne dea nici un Buddha sau un Lao Tse sau un Iisus. Sunt necesare anumite pregătiri. Numai atunci este posibil ca Iisus să vină.

Pentru a face posibilă venirea lui Iisus, e nevoie de multe lucruri; înainte nu era posibil. Iar ceea ce îți voi zice mâine, va fi posibil mâine, și nu azi. Va trebui să fii receptiv și să crești. Dacă nu ești într-o stare receptivă, nu poți auzi ceea ce ți se spune.

Iisus este punctul culminant al întregii conștiințe evreiești și este ciudat că evreii L-au refuzat. Întotdeauna se petrece astfel. Buddha a fost punctul culminant al conștiinței hinduse, iar hindușii l-au renegat. Și Socrate a fost punctul culminant al conștiinței grecești, iar grecii l-au omorât. Acest lucru este ciudat, dar așa se petrec lucrurile întotdeauna.

De ce nu putem aprecia aceste culmi ale omenirii? Ce nu merge? De ce nu puteau iudeii să-L accepte pe Iisus? Ei Îl așteptaseră pe Iisus, pe Mesia, așteptaseră să vină Cristos. Și încă mai așteaptă, iar Mesia a fost deja și a și plecat. Ei L-au alungat și încă Îl mai așteaptă. Ce nu e în regulă?

Iisus este culmea conștiinței iudaice. Toți profeții iudeilor care L-au precedat pe Iisus s-au pregătit pentru venirea Lui. Ioan Botezătorul a spus oamenilor: „Eu nu sunt nimic în comparație cu Cel pentru care pregătesc calea. Eu curăț drumul pentru venirea Lui. Va veni un om mai mare decât mine."

Ioan Botezătorul și alți profeți au pregătit venirea acestei culmi, a acestui divin Everest al spiritului. Și atunci când un munte ca Everestul se ridică, se petrece ceva rău. Ce anume? Celelalte culmi sunt mici.

Toate celelalte au ajutat. Gândește-te numai la faptul că Everestul

nu ar putea sta singur dacă celelalte culmi ale Himalayei ar dispărea. El are nevoie de sprijinul tuturor celorlalți munți pentru a se putea menține. Nu ar fi putut crește atât de înalt singur – nici o culme nu poate crește atât de înaltă. Are nevoie de ajutorul celorlalte mii de munți – mai mici, mai mari. Însă când vârful crește înalt, celelalte se simt rănite. Ego-urile lor sângerează. Și e paradoxal, pentru că ele l-au ajutat să crească. Fără ele, acest vârf nu ar fi existat, iar acum ele se simt foarte mici. Dacă celelalte vârfuri ale Himalayei ar fi complotat împotriva Everestului, ar fi fost logic. Dacă l-ar fi crucificat, ar fi fost logic.

Același lucru i s-a petrecut lui Iisus. Datorită prezenței Lui, iudeii, rabinii, conducătorii religioși, preoții s-au simțit răniți. Simpla Lui prezență deranja – nu că ar fi rănit pe cineva; cum ar fi putut s-o facă? – însă simpla Lui prezență deranja, acest Everest fiind de o asemenea înălțime, mărime, desăvârșire, încât toate celelalte par mai mici. Everestul nu poate schimba acest lucru. El nu este arogant, nu este egoist, în schimb este sus – acest lucru e sigur. Și oricare alt vârf se simte rănit și vrea să se revanșeze. Din această cauză a fost Iisus crucificat.

De aceea a fost Buddha refuzat, alungat din această țară. Era străin în propria lui țară.

Și așa a fost și după secole, întotdeauna este astfel și așa va rămâne totdeauna, pentru că omul rămâne, în definitiv, tot om.

Fericirile lui Iisus sunt cântecele lui Dumnezeu spuse prin El. Nu uita: El este numai un releu. Nu este El autorul acestei Evanghelii, El este doar mesagerul. El ne dăruiește ceea ce primește.

Să începem, deci, cu **Fericirile**:

Văzând mulțimile, Iisus S-a suit în munte, și așezându-se, ucenicii Lui au venit la El.

Aș vrea să vă fac să înțelegeți fiecare cuvânt.

Văzând ***mulțimile,***

mulțimile, masele de oameni –

Iisus s-a suit în munte.

Acestea sunt modalități de a exprima anumite lucruri psihologice. Mulțimea are cea mai joasă stare de conștiință, fiind compusă din

oameni obișnuiți. Întunericul este gros. Aici este foarte mult întuneric și el domnește profund. Când ești în mijlocul unei mase de oameni, intri în câmpul lor auric. De aceea, aici te simți întotdeauna pierdut. Te simți sufocat. Acest sentiment nu este numai fizic, este și psihologic, pentru că atunci când stai cu oameni care sunt pe o treaptă inferioară de conștiință, nu poți să rămâi un Everest, te trag în jos. Întotdeauna când te alături mulțimii, pierzi ceva. De aceea apare nevoia de a fi cât mai mult timp singur și de a medita.

Și în ceea ce-L privește pe Iisus, vei vedea că deseori s-a sacrificat pentru mulțime – acolo era munca Lui, domeniul Lui de activitate – însă întotdeauna după câteva luni mergea în munți; mergea departe de mulțimi pentru a fi singur cu Dumnezeu.

Când ești singur, ești cu Dumnezeu. Poți fi cu Dumnezeu numai atunci când ești cu adevărat singur. În singurătatea ta, prezența lui Dumnezeu te duce tot mai sus. Numai cu Dumnezeu poți să zbori la cer, numai cu Dumnezeu ai aripi. Atunci când ești în mijlocul mulțimilor, aripile îți sunt tăiate. Devin schiloade, paralizate. Dacă vrei să muncești cu mulțimile, trebuie să mergi în lumea lor, acolo unde sunt. Și asta este foarte obositor.

Văzând mulțimile, Iisus S-a suit în munte.

El s-a oprit într-un sat și a făcut acolo ceva magic: a transformat oamenii. Orbilor le-a redat vederea și surzilor auzul, pe cei care nu puteau să meargă, care nu puteau să crească, i-a vindecat, iar pe cei care erau morți i-a reînviat. Însă după toată această muncă... oamenii veneau în număr din ce în ce mai mare, mulțimile îl înconjurau... era epuizat, obosit. De aici nevoia de a se retrage în munți.

A merge spre exterior înseamnă a merge spre în jos. A merge spre interior înseamnă a merge spre în sus. Dacă te ocupi de oameni, atunci trebuie să mergi spre exterior, iar dacă te ocupi de oamenii care sunt pe o treaptă de conștiință foarte joasă, trebuie să mergi și mai jos. Este foarte obositor.

Iisus, Buddha sau Mahavira, toți s-au retras în munți. Au mers într-un loc singuratic numai pentru a-și redobândi „înălțimile" spirituale, puritatea, pentru a-și redobândi propria lor stare, numai pentru a fi ei înșiși, numai pentru a fi cu Dumnezeu. Cu Dumnezeu pluteau la o înălțime foarte mare; cu El ești un pescăruș, zbori la o înălțime foarte

mare și nu există limite. Ești din nou viu, ești din nou plin de Dumnezeu, ești iarăși ca un nor plin de ploaie și te vei revărsa cu plăcere. Apoi revii la mulțimea care te așteaptă însetată.

Oamenii mă întreabă ce fac singur în camera mea. Acesta este muntele meu, aici pot urca foarte sus. Nu trebuie să mă gândesc la voi, nu trebuie să vorbesc cu voi. Nu trebuie să-mi pun în acțiune mintea și corpul. Eu pot uita corpul și mintea, pot să vă uit și pe voi, pot să uit de toate. În acest moment, uitând absolut de toate, mă regăsesc într-o stare care este cu adevărat colosală, plină de măreție, prospețime, vitalitate, căci ea este adevăratul izvor al vieții. Însă, atunci când ești plin de această viață, trebuie să o împărtășești.

De aceea, mă reîntorc la voi în fiecare seară și în fiecare dimineață. Fără să fiu auzit, cobor de pe munte spre mulțime.

A merge pe munte nu înseamnă literal a merge pe munte, ci a te retrage în tine însuți. Dacă Iisus s-a retras cu adevărat pe munte este irelevant, și oricum în acele vremuri, ca și acum, era aproape imposibil să mergi cu ușurință pe un munte.

Timp de 15 ani am trăit și eu ca Iisus, în mijlocul mulțimii, și era imposibil să fiu singur chiar și pentru o singură clipă. Trebuia să mă întorc întotdeauna la locuința mea din Jabalpur, iar acolo eram cu adevărat singur. Jabalpur nu era favorizat de noroc. Am colindat toată țara și am întâlnit peste tot oameni, dar nu în Jabalpur. Acesta era muntele meu. Și când veneam în Bombay, Delhi sau Poona, eram întrebat de ce mergeam atât de des, fără să fie necesar, la Jabalpur. 15, 20 de zile... și după 3–4 zile înapoi la Jabalpur și după aceea puteam să o iau de la capăt... Nu era necesar. Aș fi putut călători de la Poona la Bombay, de la Bombay la Delhi, de la Delhi la Amritsar, de la Amritsar la Srinagar. De ce mai întâi la Jabalpur și abia după câteva zile iarăși acolo?

Jabalpur era muntele meu. Acolo eram pe deplin singur. Dacă nu ar fi fost posibil să fiu singur acolo și lumea ar fi venit și la Jabalpur, ar fi trebuit să părăsesc acel loc.

Singur în camera mea făceam exact ceea ce făcea și Iisus.

Văzând mulțimile... ucenicii Lui au venit la El.

Să vorbești ucenicilor este un lucru, dar să vorbești mulțimilor este cu totul altceva. De aceea, trebuia să încetez să mai vorbesc cu masele. Trebuia să organizez o grupă de sannyasini cu care să pot forma o comunitate a inimii. Când vorbești mulțimii, unii dintre acești oameni

sunt nepăsători față de ceea ce le spui – îți bați gura inutil. Alții, dacă nu sunt indiferenți, sunt dușmănoși, le este întotdeauna frică și își apără ideile, întotdeauna sunt gata să opună rezistență și își argumentează ideile. Este o muncă inutilă.

Aceste lucruri despre care vorbesc sau despre care a vorbit Iisus nu pot fi discutate. Pentru ele nu există dovezi – totul se bazează pe încredere. Dacă ai încredere în mine, atunci aceste lucruri îți pot fi clarificate. Baza, însă, o constituie încrederea. Dacă nu ai încredere în mine, nu există nici o posibilitate să dovedești ceva. În acest caz, pierdem atât timpul meu, cât și pe al tău.

Să vorbești apostolilor e cu totul altceva. Să vorbești apostolilor înseamnă să vorbești unor oameni receptivi – nu numai receptivi, dar și infinit mai dispuși să asculte. Ușile sunt deschise, ferestrele la fel, pentru ca tu să devii o adiere de vânt, să devii ca lumina Soarelui și să ai acces la Sinele lor. Lor nu le este frică, ei nu se apără, nu argumentează; ei chiar sunt din toată inima gata să meargă cu tine până în dimensiunile cele mai necunoscute.

A vorbi apostolilor nu reprezintă o discuție sau o dezbatere – este un dialog continuu. Este ca un dialog între doi iubiți. Discipolul își iubește maestrul, maestrul își iubește discipolul. Este o iubire profundă. Această iubire creează punți de legătură și prin ea pot fi explicate mari adevăruri.

...așezându-se, ucenicii Lui au venit la El.
Și deschizându-și gura, îi învăța zicând...

A fugit de mulțime, dar nu de ucenici. Pentru ucenici, este disponibil. El poate zbura cu Dumnezeu, iar apostolii pot să zboare cu El. Probabil că nu sunt foarte bine pregătiți să zboare, dar sunt, oricum, mai pregătiți decât alții. Acesta este singurul lucru important; cel mai important. Probabil că ei singuri nu se pot ridica la înălțimi foarte mari, însă pot persevera în ceea ce privește încrederea lor în maestru – ei pot să-l urmeze pe orice distanță, pot merge până la orice extremă. Maestrul zboară cu Dumnezeu, discipolii zboară cu maestrul. Discipolul nu Îl poate vedea încă pe Dumnezeu, însă îl poate vedea pe maestru și, prin maestru, Îl poate simți pe Dumnezeu. Din această cauză, maestrul devine aproape un Dumnezeu pentru discipol. Pas cu pas, cu cât discipolul se apropie mai mult de maestru, cu atât mai mult va vedea că maestrul este ca o cameră deschisă sau ca o oglindă în

care Dumnezeu se reflectă. Și el va deveni, mai devreme sau mai târziu, ca o cameră deschisă, ca o oglindă și, de asemenea, va fi în stare să-i ajute pe alții.

Și deschizându-și gura, îi învăța zicând:
Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția Cerurilor.

Aceasta este una dintre afirmațiile fundamentale care au fost făcute vreodată. Urmează mai multe **Fericiri**, însă nici una nu poate fi comparată cu aceasta. Ea este neobișnuită, este cu totul altfel. Și frumusețea ei constă în aceea că: *Fericiți cei...* În alte **Fericiri**, va spune *ei vor moșteni pământul.* Însă în aceasta El spune: *căci a lor este Împărăția Cerurilor.*

Acești *săraci cu duhul* semnifică exact ceea ce îi indică lui Sariputta să fie: Nimic. Ego-ul îți dă sentimentul că ești bogat, că ești cineva, că ești una sau alta. Când ego-ul dispare, devii un Nimeni – aceasta voia Iisus să spună prin *săraci cu duhul.*

Cuvintele lui Buddha sunt mai intelectuale, mai filozofice:

De aceea, o Sariputta,
Forma este Nimic,
Nimicul este Formă.

Cuvintele lui Iisus sunt simple, nu sunt intelectuale. Și e normal; Buddha era fiul unui mare împărat, Iisus este fiul unui tâmplar. Timp de mulți ani a lucrat în atelierul tatălui său, a cărat lemne, le-a tăiat. El știe cum sunt oamenii simpli, lemnarii, tâmplarii.

El spune: *Fericiți cei săraci cu duhul...* – cei care știu că nu reprezintă nimic; cei care știu că interiorul lor este simplu; acolo nu există conștiința ego-ului. Ei nu posedă nici un fel de știință, nici măcar nu știu să scrie – acolo e o cameră goală, cer senin, depărtare. *Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția Cerurilor.*

Dacă nu ești nimic, în acest moment ești Dumnezeu. Dacă nu ești nimic, ești Dumnezeu! Între Dumnezeu și Nimic nu există nici o prăpastie de trecut – acolo nu este prăpastie. De o parte este Nimicul, iar de cealaltă este Împărăția lui Dumnezeu.

O afirmație contradictorie: cei care sunt săraci vor fi regi, iar cei care cred că sunt regi, vor rămâne săraci. Trebuie să pierzi, dacă vrei să câștigi; trebuie să câștigi, dacă vrei să pierzi. Posedă cât mai multe lucruri dacă

vrei să rămâi un cerșetor; renunță la a mai poseda dacă vrei să rămâi rege. Să nu posezi nimic, nici măcar pe tine însuți. Asta vrea să însemne „sărăcie în fața lui Dumnezeu". Acestor oameni le aparține Împărăția lui Dumnezeu aici și acum, imediat. Nu este o promisiune de viitor, este o afirmație simplă, care este adevărată. Celelalte **Fericiri** nu sunt la fel de profunde. Când aceasta este înțeleasă, aproape că nu este necesar să citești mai departe. Când, însă, nu e înțeleasă cu adevărat... și nici nu pare să fi fost înțeleasă, pentru că Iisus continuă; el diluează puțin adevărul, îl face să fie mai bine înțeles.

Apoi El spune:

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Acum, se aduce în discuție viitorul. Apostolii nu au înțeles, pentru că altfel Iisus nu le-ar fi dat decât o Fericire. Nu este necesar ca ea să fie explicată mai exact. Iisus a spus totul. Aceasta este *sutra* lui definitivă.

Probabil, însă, că El s-a uitat atunci în ochii apostolilor și a văzut că nu erau capabili să înțeleagă – era ceva prea elevat. Iisus a trebuit să se coboare puțin la nivelul lor, aducând în discuție viitorul.

Mintea poate înțelege viitorul, însă nu și prezentul. Mintea este, cu adevărat, incapabilă să înțeleagă prezentul.

Dacă îți zic: „Acum, în acest moment, ești Buddha, ești Cristos", mă asculți, însă apoi spui: „Ce vorbești? Eu și Buddha? Și chiar noaptea trecută am jucat poker. Și, în plus, Osho, nu mă cunoști, sunt fumător. Câteodată fumez și hașiș. Nu mă cunoști, sunt un păcătos. Ce tot vorbești? Eu mă cunosc mai bine. Eu nu sunt Buddha, sunt cel mai mare păcătos din lume."

Poți să mă asculți când îți spun: „Tu ești un Buddha, acum, în acest moment! Nimic nu-ți lipsește." Din politețe mă asculți, însă în sinea ta spui: „E un nonsens."

Iisus a spus lucruri definitive:

Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția Cerurilor.

Asta poate fi comparată cu *sutra* pe care a dat-o Buddha lui Sariputta când a spus... aceasta este singura *mantra*, o *mantra* incomparabilă. Nu există nici o *mantra* mai presus de aceasta: *Gate, gate, paramgate, parasamgate bodhi svaha*. „Plecat, plecat, trecut dincolo, cu totul plecat dincolo. Treaz! Aleluia!" Și Buddha spune că totul este condensat într-o *mantra* scurtă!

La fel este și *mantra* aceasta:

Fericiți cei săraci cu duhul, că a lor este Împărăția Cerurilor.

Acum, în acest moment, aici. Fii un nimic și vei avea totul. Fii un cerșetor și vei fi un rege. Să pierzi și totuși să ai.

Probabil că El a privit în jurul Său – săgeata nu și-a atins ținta. Apostolii își puseseră inima „la adăpost". Ei au găsit săgeata în drumul lor; zbura pe lângă ei, pe deasupra capetelor lor. Iisus trebuia să meargă mai departe – El a adus în discuție viitorul. Când se amintește de viitor, se face loc minții. Mintea poate înțelege doar scopul și mijloacele. „Fă aceasta și acel lucru se va petrece." Însă ia aminte, se va petrece, dar în viitor.

Plantezi astăzi sămânța în pământ, iar mâine va deveni copac. „Perfect adevărat," spune mintea, „asta pot să înțeleg. Este o evoluție pe care pot să o înțeleg. Copacul va crește treptat până va atinge înălțimi nebănuite." Când spui: „Plantează sămânța în pământ... și vezi... privește, copacul a ieșit deja!", atunci mintea va spune: „Ești un vrăjitor, sau ce? Numai vrăjitorii pot face acest lucru." Prima afirmație este magică, mintea nu o poate înțelege, nu poate descifra ce înseamnă.

Mintea poate înțelege diviziunea, dualitatea, cauza și efectul, trecutul și prezentul, aceasta și aceea, aici și acolo. Mintea desparte și prin aceasta se simte bine. Ea spune: „E în ordine. Fii onest și vei primi ceva mai exact. Există, însă, între acestea o separare trecătoare și tu trebuie să iei decizii și să faci multe lucruri pentru asta." Mintea este un ucigaș.

Fericiți cei ce plâng, că aceia se vor mângâia.

Iisus spune: În ordine, apoi fii ca un copil mic, lipsit de ajutor. Copilul plânge și strigă după mama sa, iar mama aleargă la copil. Când copilul este nefericit, mama vine să-l mângâie. Așadar, fii nefericit, eliberează strigătul tău rugător, simte-te lipsit de sprijin. Amintește-ți că definiția rugăciunii este: meditație printre lacrimi, meditație în lacrimi. Când lacrimile reprezintă meditația ta, se poate vorbi de rugăciune. Dacă meditația este unită cu dragostea și dacă te simți ca un copil mic și părăsit și existența este o mamă sau un tată... atunci acest lucru este așa cum l-a prezentat Iisus.

El spune: atunci roagă-te, strigă foarte tare după ajutor, iar ajutorul va veni și vei fi mângâiat.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Să fii simplu, modest, blând; nu orgolios. Acum fii atent la diferența dintre ele. Mai întâi se spune: „sărac în fața lui Dumnezeu". Nu se spune „fii modest", căci în modestie există un ego subtil. Tu ai ideea „eu sunt modest" – „eu"-l mai există. Înainte gândeai „eu sunt nemaipomenit", acum gândești „eu sunt blând". Însă „eu sunt" încă rămâne. „Eu"-l există.

Fericiți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.

Așadar, o mică barieră există, din această cauză vorbim la viitor. Chiar acum poți să nu fii. Unica barieră greu de depășit și care te va despărți în continuare de adevăr este cea a modestiei, a blândeții.

Fericiți cei ce flămânzesc și însetează de dreptate, că aceia se vor sătura.

Fă acum lucruri bune, fii virtuos și Dumnezeu va veni și te va umple.

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui.

Fii milostiv, fii compasiv. Ceea ce-ți dorești dintotdeauna, Dumnezeu îți va dărui. Aceasta este legea.

Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu.

Și în curăția sufletească există întotdeauna puțin ego: „Eu sunt curat, spiritual, sfânt, mai sfânt decât tine" și așa vei face mai departe.

A fi păcătos înseamnă a avea un ego pretențios. A fi sfânt înseamnă a avea pretenții de la ego-ul propriu: „Sfințenie." Dar un înțelept este acela care nu are nici un fel de pretenție. Înțeleptul este cineva care spune simplu: „Eu sunt un nimeni, sunt un nimic." Iar acestea nu sunt doar vorbe, el o știe, o știe în mod existențial.

Fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.

Fericiți cei prigoniți pentru dreptate, că a lor este Împărăția Cerurilor.[...]

Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este în ceruri, că așa

au prigonit pe proorocii dinainte de voi.

Voi sunteți sarea pământului...

Iisus spune: *Bucurați-vă!* Însă această bucurie nu este cea mai mare, este o dorință, căci mare va fi răsplata în ceruri. Este o cerere care e, în același timp, o dorință de a primi ceva. Dacă nu ceri nimic – nici pe Dumnezeu, nici măcar cerul – atunci ești un rege, atunci Împărăția lui Dumnezeu îți aparține imediat.

Iar Iisus le spune apostolilor:

Voi sunteți sarea pământului.

Dar asta e absurd, pare absurd! Ei erau oameni săraci. Unul era tâmplar, altul era cizmar, al treilea pescar – oameni de acest gen. Și Iisus le-a spus: *Sunteți sarea pământului.* Și avea dreptate, chiar dacă pare absurd. Ei nu erau regi, mari împărați, viceregi, lorzi, oameni bogați – nu erau deloc. Și totuși, de ce le spune Iisus astfel? – pentru că orice om care știe câte ceva despre Dumnezeu este sarea.

Datorită acestor câțiva oameni, lumea este foarte importantă și în viață există plăcere și bucurie.

Același lucru ți-l zic și eu ție. Ești sarea pământului, căci cine a început să facă un pas către Dumnezeu, a pornit deja în direcția fericirii.

Iar când ai pornit, atunci ajuți întreaga lume să meargă în întâmpinarea fericirii, căci tu ești lumea.

Bucurați-vă și vă veseliți,

pentru că...

voi sunteți sarea pământului; dacă sarea se va strica, cu ce se va săra? De nimic nu mai e bună decât să fie aruncată afară și călcată în picioare de oameni.

Eu însă vă zic vouă: Voi sunteți sarea pământului.

Voi sunteți avangarda dezvoltării viitoare a omenirii. Sannyasinii poartă sămânța viitorului. Bucurați-vă! Să fiți întotdeauna plini de Dumnezeu.

Suficient pentru astăzi.

CAPITOLUL II

Ieși afară din minte

Ce trebuie să fac cu acel Iisus despre care credeam că Îl cunosc de multă vreme și că Îl iubesc?

Întrebarea este pusă de Ma Deva Chintana. Ea a fost călugăriță. S-a săturat să sufere în postura de călugăriță și a ispășit păcate pe care nu le-a făptuit niciodată. A fi călugăriță este un fel de masochism, un soi de torturare de sine impusă în numele lui Iisus sau în numele lui Buddha – numai numele diferă, tortura este aceeași. Iar când te chinui singur, atunci legătura ta cu Iisus, cu Buddha sau cu Mahavira devine patologică. O legătură este sănătoasă numai atunci când aduce bucurie, când este o sărbătoare, când viața și toate celelalte pe care ea le aduce sunt plăcute.

Când este vorba de refuz, de respingere, când elimini părți importante din tine și te distrugi singur, atunci relația nu este una adevărată. Ești îndrăgostit de mizeria ta și numești mizeria ta Iisus! Nu fi niciodată îndrăgostit de mizeria ta, căci altfel vei ajunge în infern. A fi sănătos înseamnă a fi îndrăgostit de bucurie. Dacă ești în mizerie câteodată, acest lucru e normal. Trebuie să trăiești și așa, dar acest lucru se produce doar uneori, nu este ceva normal. Doar bucuria este normală.

În numele lui Cristos, de-a lungul timpului s-au adunat toți oamenii bolnavi posibili. În realitate, ei nu Îl iubesc pe Iisus, ei iubesc crucea. De aceea eu numesc creștinismul „crucificare". El nu are nimic de-a face cu Cristos – Cristos este doar un simbol – pentru că acolo, într-adevăr, este vorba de cruce, moarte, suferință, de cele prin care a trecut Iisus. Asta e ceea ce iubești tu.

Mintea este, însă, foarte rafinată, ea poate întotdeauna să-și raționalizeze prejudecățile. Poate găsi oricând argumente, motive pentru asta, pentru a-și apăra propriile prejudecăți.

Acum, să-i răspundem bietei Chintana... Îmi pare rău pentru ea, fiindcă este aproape într-un haos aici. Trebuie să fie și așa. Aici este mesajul: „Aleluia". Tot mesajul înseamnă extaz, iubire, bucurie. Aici, „sărbătoare" este cuvântul-cheie.

Timp de mulți ani a fost călugăriță, de aceea tot trecutul ei stă

Dar poți să spui că Cristos a cântat și El la flaut când era pe cruce. Cântatul la flaut merge mai departe – nu este o diferență prea mare între viață și moarte – cântatul la flaut este veșnic. Încearcă să spui: Krishna este mai real! Și Cristosul pe care ți l-ai creat este, mai mult sau mai puțin, o funcție a minții tale. Tu nu Îl cunoști pe adevăratul Cristos.

De aceea, îți va fi greu să mă asculți, pentru că îți voi dezvălui un cu totul alt Cristos, care nu îți este familiar. Tu cunoști un Cristos pe care preoții ți l-au predicat. Tu cunoști Cristosul care a fost desenat de Vatican; tu cunoști Cristosul pe care și l-au imaginat atâția sfinți isterici.

Există o îndelungată tradiție a patologiei în creștinism. Creștinii spun că Iisus nu a râs niciodată. Însă acesta este un mare nonsens! Eu însă vă zic vouă că Iisus a râs de-a lungul întregii Sale vieți; numai El poate să râdă cu adevărat. Cine altcineva ar putea-o face mai îndreptățit decât El? Creștinii spun, însă, că nu a râs deloc în toată viața Lui. Ei vor să-L prezinte ca fiind foarte trist și împovărat. Ei proiectează tristețea și nenorocirea lor asupra lui Iisus. Iisus este un fel de ecran, iar tu proiectezi neîntrerupt mintea ta asupra Lui.

Iisus a râs, s-a bucurat, a iubit. Dacă citești **Evanghelia** fără a avea prejudecăți, atunci vei găsi ceea ce îți spun... Cum ai putea să crezi altceva despre un om care a luat parte la sărbători, a mâncat bine, a umblat cu femei, a băut – da, vinul nu-i era necunoscut, i-a plăcut. Era un bărbat foarte fericit. Este imposibil să-ți imaginezi că nu râdea niciodată. Creștinii, însă, l-au reprezentat pe Iisus conform propriilor lor proiecții. Este proiecția neajunsurilor lor. Iisus devine astfel o justificare pentru tristețea și nenorocirea unora. De aceea Biserica nu admite râsul, bucuria, sărbătoarea.

Eu pot să vă înțeleg greutățile, și mai ales pe cele ale Chintanei. Ea întreabă: „Ce trebuie să fac cu acel Iisus despre care credeam că Îl cunosc de multă vreme și că Îl iubesc?"

Tu nu Îl cunoști pe Iisus. Prin mine, există o posibilitate de a-L cunoaște pe Iisus. Dacă ești suficient de curajoasă, Îl poți cunoaște pe Iisus pentru prima dată. Căci poți să-L cunoști pe Iisus numai cu ajutorul unui om care el însuși a atins Conștiința Cristică. Un Krishna poate fi înțeles numai printr-un om care a ajuns la conștiința lui Krishna. Este la fel pentru toți: conștiința lui Krishna, a lui Cristos, a lui Buddha, transcendența.

Nu-l poți cunoaște pe Iisus prin intermediul unui preot care doar a citit despre El, s-a gândit la El, l-a contemplat, a speculat, a filozofat. Da, el are o minte foarte cultivată, cunoaște scripturile. Însă a cunoaște

scripturile nu înseamnă a-l cunoaște pe Iisus. Pentru a-l cunoaște, trebuie să fi găsit Vidul din interiorul tău. Fără a cunoaște acest aspect, nu-l poți face cunoscut nimănui pe Iisus.

Acum ai ocazia să vii în contact cu realitatea care există de două mii de ani. Fereastra este din nou deschisă și poți să intri – sau, cel puțin, poți să arunci o privire înăuntru. Însă, dacă porți mai departe imaginea ta despre Iisus, atunci va fi greu. Atunci, în loc să-L cunoști pe Iisus prin mine, vei începe să mă condamni și vei rămâne cu propriile tale idei. Și întotdeauna se găsesc motive.

S-a petrecut în Montreal... așa ceva se poate petrece doar în Montreal: doi bărbați bine făcuți se plimbau ținându-se de mână pe stradă. În fața lor mergea o tânără pereche discutând în contradictoriu. Ea i-a strâns mâna și i-a spus: „Privește, iubitule, ți-am zis, căsătoriile mixte nu merg."

Argumente se găsesc întotdeauna. Acum căsătoria dintre un bărbat și o femeie este considerată o „căsătorie mixtă". Cum ar putea să meargă? Căsătoria dintre doi bărbați, însă, merge, este omogenă. Homosexualii pot utiliza astfel de argumente.

Dacă în mintea ta există o anumită prejudecată, atunci poți găsi întotdeauna argumente pentru ea. Lumea este atât de vastă încât susține toate lucrurile posibile. Și ce poate fi reprezentarea ta despre Dumnezeu, despre Cristos, despre Krishna? Tu nu te cunoști nici măcar pe tine, Chintana. Dacă nu te cunoști pe tine însăți, cum vrei să-L cunoști pe Iisus? Căci tot ce știi tu este fals.

Așa stau lucrurile. E ca și cum ai picta chipul lui Iisus într-o noapte întunecată, fără să ai lumină. E ca și cum nu l-ai văzut niciodată, nu ai avut niciodată culori în mână și nu știi cum se pictează. Noaptea este întuneric, și în acest întuneric nu există nici măcar o lumânare. Însă tu continui să pictezi, fără să știi cum se pictează, fără să știi cum se ține pensonul sau cum se amestecă culorile, și pe deasupra nici nu poți să vezi ce culoare să folosești – noaptea este atât de întunecată. Dar tu nu vrei să te oprești. Dimineață, când este din nou lumină, spui: „Acesta este Iisus."

E ca și cum ai dezlega o ghicitoare. Tot ce a gândit omul despre Dumnezeu este pură speculație, pe Dumnezeu nu-L poți ghici. El poate fi găsit, dar nu ghicit – poate fi recunoscut, dar nu ghicit. Cum ai putea să-L ghicești pe Dumnezeu? Cum ai putea să-ți faci o imagine despre Dumnezeu? Nu există nici o posibilitate să faci asta, iar tot ce faci tu va fi fals.

Cel mai bine este să lași deoparte diferitele prejudecăți care te-au condiționat. Fii un Nimic pur, o oglindă, căci despre asta este vorba în starea de meditație. În acest Nimic, ochii tăi se deschid pentru prima dată. Începi să vezi ceea ce este.

Doi peștișori aurii înotau într-un acvariu. Unul din ei l-a înștiințat posac pe celălalt că a devenit ateu. „Bine, bine", spuse celălalt, zeflemitor, „și acum te rog să-mi explici cine a schimbat apa din acest acvariu".

Un peștișor auriu în micul lui acvariu crede că Dumnezeu este cel care i-a schimbat apa. Nici speculațiile tale despre Dumnezeu nu sunt departe de ceea ce gândește peștișorul. De aceea, când afirmi că nu există Dumnezeu, oamenii spun: „Ce tot vorbești acolo? Și cine a creat lumea? Cine a schimbat apa?"

Sunt, toate, niște idei stupide, căci Dumnezeu nu este cauza, iar lumea nu este efectul. Nu Dumnezeu a creat lumea.[3] Dacă ar fi creat El această lume, atunci afirmația că El este de-a dreptul nebun ar fi suficientă; numai acest lucru s-ar demonstra și nimic mai mult.

Dumnezeu nu doar a creat lumea. Dacă El doar ar fi creat această lume, atunci afirmația că El este de-a dreptul nebun ar fi suficientă; numai acest lucru s-ar demonstra și nimic mai mult.

Dumnezeu nu doar a creat lumea. Dumnezeu nu este chiar un creator. Ar fi mai corect dacă am spune: Dumnezeu *este* lumea. Dumnezeu nu este doar creatorul, ci și puterea de a crea.

Dumnezeu este o floare care se deschide într-adevăr cu de la sine putere. Nu e adevărat că Dumnezeu stă lângă ea și o deschide – El nu este separat de floarea ale cărei petale sunt constrânse să se deschidă. El este înflorirea.

Noi, orientalii, L-am reprezentat pe Dumnezeu ca fiind un dansator și nu un creator. Dumnezeu ca Nataraj, ca maestru dansator. De ce? Există în acest concept ceva plin de semnificație. Dumnezeu nu este pictor, căci atunci când pictorul își termină tabloul, îl pune deoparte. După ce l-a terminat, acel tablou are propria lui existență. Pictorul moare, pictura însă poate dura. Și când pictorul a terminat tabloul, îi place să creadă că e un tablou frumos, însă dincolo de asta e un tablou mort, căci pictorul nu-i poate da viață. Acest lucru nu este posibil. El nu poate să-i insufle vioiciunea, viața lui. Tabloul este frumos, dar un tablou este doar un tablou – este mort.

Dumnezeu nu este pictor, nu este olar, este dansator. Ce înseamnă asta? În dans, dansatorul și dansul sunt una; nimeni nu-i poate despărți. Aceasta este frumusețea dansatorului.

Poetul este separat de poezia lui, olarul de oala lui, pictorul de pictura lui, sculptorul de opera sa și așa mai departe. Numai dansatorul nu e separat de dansul lui. Dansatorul *este* dansul. Iar când dansatorul dansează, atunci nu mai există nici un dansator în el, totul dispare.

Este pură energie care vibrează, acolo nu mai există ego. Dansul ajunge la desăvârșire când dansatorul se topește în el. Dar în același moment în care dansul încetează, nu-l mai poți găsi nicăieri, căci nu este separat de dansator.

Și încă ceva: dansul nu poate exista separat de dansator și nici dansatorul nu poate exista separat de dans. Când spui că acest om este un dansator, însă el nu dansează în acel moment, atunci afirmația ta este incorectă. Un dansator este un dansator numai atât timp cât dansează, altfel nu mai este un dansator. Este o greșeală de limbă să spui că el este un dansator, doar pentru că ieri a dansat. Ieri el era dansator. Sau „mâine va dansa din nou", deci mâine va fi din nou un dansator. Însă în acest moment când nu dansează, trebuie că este altceva. Dacă merge, este un pieton, dacă aleargă este un alergător, dacă stă, este cineva care stă – însă nu un dansator. Dansatorul și dansul există numai împreună. În realitate, ei nu sunt despărțiți unul de celălalt.

Dumnezeu nu este doar creatorul lumii. El este puterea de a crea lumea, este sufletul ei. El este în copaci, în stânci, în tine, în mine – El este peste tot, El este totul.

Însă pentru a-L cunoaște pe Dumnezeu trebuie să renunți la speculațiile tale. Dacă El este în tine, la ce bun să-L mai ghicești? De ce nu cauți în interiorul tău? De ce nu închizi ochii pentru a te cufunda în interior?

Trebuie să ajungi într-un punct unde nu mai există nici un gând și vei ști ce este Dumnezeu. Căci, dacă este în tine, nu trebuie să-L mai ghicești, iar a-L recunoaște pe Dumnezeu înseamnă a deveni Cristos. Dacă devii Cristos, vei ști ce este Cristos.

Cum poți să ai doar o singură reprezentare a lui Iisus? Această reprezentare va fi catolică, protestantă sau de alt tip. Va fi reprezentarea ta și ea este bariera – fii foarte atent. Toate reprezentările tale trebuie să dispară. Mintea ta trebuie să înceteze să mai gândească pentru ca Cristos să poată exista în tine.

De aceea, pare paradoxal. Eu spun că numai atunci când nu ești creștin, hinduist, jainist sau buddhist, numai atunci vei ști ce este adevărul. Cum poți să îl cunoști pe Cristos? Chiar creștinismul tău va deveni o barieră. Dacă ești buddhist, nu-l poți cunoaște pe Buddha. Ideologia ta va acționa ca un zid, ca un zid chinezesc. Abandonează-ți diferitele ideologii și nu te mai călugări. Chintana nu mai este călugăriță, acum este un sannyasin, dar în adâncul ei încă mai e călugăriță. Când vine la mine, pot să recunosc cu ușurință în ea două personalități total distincte. Când vine la mine, o parte a ființei sale este cu mine – a făcut pasul pentru a deveni un sannyasin – dar îl văd pe „Cristosul" ei încă foarte clar în ea. Iar temerile ei, în care este din nou cuprinsă de vechile prostii, cum că s-ar întoarce în Australia, sunt îndreptățite. Nu sunt încă sigur de ea, căci „Cristosul" ei este foarte puternic, prezent acolo. Și-a trăit viața de până acum după principii false. Ea era împotriva vieții, iar acum eu o aduc la viață.

O strig așa cum a făcut Iisus. După părerea mea, Lazăr însuși a făcut posibilă minunea... Oricine poate striga... nu aici am vrut să ajung. Am vrut să spun că Lazăr a ieșit din mormânt deși era mort de patru zile și nimeni nu credea că era posibil să mai trăiască. Când murise Lazăr, Iisus nu se afla în oraș. Dar Lazăr era un discipol al lui Iisus, la fel și cele două surori. Ele i-au trimis următoarea rugăminte: „Vino cât de repede poți, iubitul tău discipol a murit. Tu poți să-l salvezi, Tu poți să-l aduci înapoi."

Iisus a venit, dar în felul său – nu în grabă – a venit liniștit, în propriul său mod, iar asta a durat patru zile... Nu era prea departe, probabil într-un sat prin apropiere. A sosit, dar cele două surori erau foarte deprimate, căci cadavrul începuse să miroase. L-au pus într-o grotă, căci primiseră vestea că Iisus era pe drum. „Deci să-l așteptăm, să nu-l înmormântăm, să-l așteptăm pe El!" Când Iisus a sosit, cele două surori au început să plângă spunând: „Ai ajuns târziu... prea târziu. Ce se mai poate face acum când deja a început să putrezească? Deja miroase urât. Nimeni nu se mai poate apropia de el. Acum e dificil. Cum îl vom mai înmormânta? Nimeni nu vrea să meargă în grotă și să-l scoată afară." Iisus a răspuns: „Nu vă faceți griji, conduceți-mă la acea grotă."

Ei au mers într-acolo și întregul oraș îi urma. Cadavrul începuse, probabil, să putrezească, căci nici Iisus nu a intrat înăuntru. A strigat de afară. Cineva a murit și tu strigi pur și simplu de afară: „Lazăr, ieși afară!" Lazăr era un om minune. A ieșit afară! El a spus: „Da, Doamne, sunt aici!"

Aceasta este o parabolă, nu e numai un fapt istoric. Așa îi strigă maestrul pe discipoli – afară din moartea ta, din grota ta împuțită în care lenevești și putrezești; cu fiecare zi, putrezești și mai mult. Te strigă să ieși afară din moartea ta.

Și la fel îi strig eu Chintanei: ***„Ieși afară din minte!"*** Căci mintea este moarte, mintea este timp. Dacă trăiești în minte, trăiești în moarte. Dacă abandonezi mintea, trăiești în veșnicie. La asta se referă toată religia: creștinism, hinduism, buddhism sunt doar denumiri diferite ale aceluiași proces.

Aici există o ocazie nemaipomenită; Chintana poate să renunțe la atitudinea ei ostilă față de viață. A fi călugăr înseamnă a fi împotriva vieții. Iar a fi împotriva vieții înseamnă a fi împotriva lui Dumnezeu. A fi împotriva iubirii înseamnă a fi împotriva lui Dumnezeu; a fi împotriva corpului tău înseamnă a fi împotriva lui Dumnezeu, căci este corpul lui Dumnezeu. Este templul Lui, scrinul Lui. El l-a ales pentru a locui în el. Ai grijă de el, nu fi împotriva lui. Eu pledez pentru viață. Iar eu numesc această atitudine *religioasă*. Să spui „da", să spui „da" la tot.

Iisus era capabil să spună „da" morții, iar tu nu ești capabil să spui „da" nici măcar vieții tale. Mai întâi învață să spui „da" vieții și abia apoi, într-o zi vei atinge o culme, desăvârșirea, împlinirea, când tu însuți poți să spui „da" morții – căci ai învățat să spui „da" și te-ai bucurat să spui „da" și ți-ai dat seama ce frumos este să spui „da".

Gândește-te la faptul că egoul spune întotdeauna „nu". Negația este drumul egoului. Înțelege deci bine că atunci când copiii încep să spună „nu", odată cu acel moment ei încep să devină, totodată, egoiști. Într-o anumită fază, copilul începe să spună „nu" și-i place chiar să spună „nu" la orice îi zici tu. Într-o anumită fază, a spune „nu" vine de la sine.

De ce spune copilul „nu"? Pentru că trebuie să-și creeze egoul. Iar egoul poate fi creat numai prin negație. Cu cât spui mai des „nu", cu atât mai puternic va fi egoul. Cu cât spui mai des „da" cu atât mai repede va începe egoul să se dizolve. Dacă ai spus un „da" întregii tale vieți – fără nici un fel de opreliște – atunci egoul dispare. Rugăciunea ta începe cu acest „da", în acest „da" constă rugăciunea ta.

Dar mai întâi trebuie să înveți să înveți să spui „da" vieții; numai atunci poți să spui „da" și morții. Cum vrei să fii în stare să spui „da" morții, dacă nu poți să spui „da" nici măcar vieții și bucuriei?

Nu mai fi călugăriță și nici așa-zis călugăriță. Acestea sunt stări proaste, patologice, nevrotice, isterice.

Dar de ce au ales oamenii de-a lungul secolelor această modalitate de a trăi? Este vorba de un anumit truc, de o strategie. Călugărița învață să spună „nu" corpului, sexului, iubirii ei, tuturor relațiilor ei și în acest fel toate porțile sunt închise. Ea nu poate să spună „da" nici unui fel de experiență de viață. Prin asta, „da"-ul ei spus din toată inima se simte înăbușit, ținut departe de toate porțile și ferestrele. În această stare de înăbușeală ea începe să spună „da" lui Cristos. Dar acest „da" este unul patologic, nu este un „da" veritabil. Este o constrângere, un act făcut cu forța.

Poți să mă urmărești? Dacă nu spui „da" la nimic, este ca și cum ai fi într-un deșert; te-ai rătăcit și nu vezi nici o oază nicăieri și ești însetat de câteva zile, ți-e foarte, foarte sete. Setea este copleșitoare. Dar poți să-ți bei propria urină. Este știut faptul că oamenii au făcut lucrul acesta. Poți să bei urina unei cămile. Omoară cămila și bea apa care s-a păstrat în corpul ei. Acest lucru provoacă dezgust, dar așa se întâmplă dacă nu este nici o posibilitate de a găsi apă și ești însetat, iar setea devine atât de intensă, încât poți să bei orice, chiar și apă murdară, pe care o vei bea ca și cum ar fi „apa vieții".

Nu trebuie să fii Mararji Desai. Poți să-ți bei urina fără să fii un Mararji Desai dacă ești în deșert și ți-e sete. Atunci vei înțelege ideea sa că urina este „apa vieții". El încearcă acum să impună două lucruri în India. Cu unul deja a început; e vorba de prohibiție... Mai întâi țara trebuie să treacă prin asta și al doilea pas – pasul logic – ar fi să constrângă oamenii să bea propria lor urină, pentru că ea este „apa vieții".

Nu trebuie să fii Mararji Desai. Dacă te-ai rătăcit într-un deșert, atunci vei bea tot ce vei găsi. Dacă ești înfometat și nu ai hrană, atunci vei mânca tot ce vei găsi. Nu prea ai de ales. Nu vei putea întreba: „Unde este meniul?" – este un nonsens. Dacă ești înfometat în deșert, atunci nu mai întrebi de meniu. Tot ceea ce se poate mânca, indiferent ce, vei mânca.

Acesta este trucul: spune „nu" sexului dacă ești înfometat de sex și pofta de sex se va mări. Ai dori să iubești pe cineva, dar acest lucru nu e posibil. Iubirea nu este posibilă. Nu poți iubi un om – această poartă îți este închisă, iar în privința capacității tale de a iubi, lucrurile stau ca și în cazul setei. Crește neîncetat. Începi să-l iubești pe Cristos și devine totul patologic. Sunt cunoscute poveștile despre călugărițe care spun că Cristos vine noaptea la ele și doarme cu ele și le mângâie sânii. Se știu cazuri de măicuțe care au fost gravide din cauză că Cristos s-a culcat cu ele. Firește că graviditatea lor era vorbă în vânt, căci era vorba

de graviditate simulată. Dar numai faptul că și-au imaginat acest lucru este patologic.

Dacă dragostea ta este înfometată, atunci numai o poartă este deschisă. Este exact ca și cum numai o poartă este deschisă. Este exact ca și cum toate porțile casei sunt închise și numai o gaură a mai rămas, iar casa este în flăcări. Atunci nu te mai gândești și nici nu mai întrebi dacă este cuviincios să ieși din casă prin acea gaură. Vei ieși din casă și pentru aceasta orice gaură este bună.

Aceasta este situația în care s-au făcut ei călugări și călugărițe. Lasă iubirea ta să înfometeze, căci atunci sigur se va îndrepta spre Iisus.

Dar aceasta este necesitate și nu convertire; asta nu e transformare. Este o situație extrem de urâtă.

Părerea mea este exact contrariul. Eu spun: faceți dragoste unul cu altul cât de mult puteți. Faceți din acest lucru o sărbătoare intensă. Lasă-l pe Iisus să vină la tine prin bucurie.

Iubești o femeie, un bărbat, iubești atât de profund încât într-o zi începi să simți profunzimile lui sau ale ei. Iar aceste profunzimi vor reprezenta poarta către Iisus sau către Krishna sau orice nume vei dori să-i dai. Iubește profund, atât de profund încât corpul celui iubit, mintea și chiar el însuși se estompează.

Iubiți-vă atât de profund, încât într-o zi să fiți două ceruri complet pure și unite, pătrunzându-se unul pe altul. În chiar acea clipă, vei ști că cel iubit a fost poarta ta de ieșire. Sărbătorește! Lasă-L pe Dumnezeu să vină la tine prin sărbătoare și bucurie și atunci vei fi sănătos, vei fi un tot. Eu numesc asta sfințenie.

Călugării și măicuțele nu sunt sfinți. Ei au nevoie de îngrijire psihiatrică; mintea lor nu este în armonie. Ea nu poate fi în armonie pentru că a ales un drum prost, nenatural, pervers.

Dacă mă asculți, această problemă nu va mai exista. Să-ți fie foarte clar de la început; eu vă aduc un Iisus cu totul nou, un Iisus mai adevărat decât v-a dat Vaticanul. Și eu vreau ca Iisus să vină la voi prin viață, prin iubire, prin lumină și nu prin perversiune.

Evangheliile nu dețin tehnici cu care s-ar putea dezvolta iubirea inimii. În afară de aceasta, Evangheliile sunt prea grele pentru oamenii simpli. Poate că acesta este motivul pentru care mesajul cristic apare ca fiind din ce în ce mai puțin practic, față de cel al lui Buddha, spre exemplu.

Întrebarea este pusă de Prem Nirvan. Iubirea nu se întemeiază pe metode tehnice. Calea iubirii nu cunoaște tehnici prin care ai putea să-ți amplifici iubirea.

Pe calea inteligenței, *Jnana yoga*, calea cunoașterii, se pot aborda multe tehnici. Meditația este o tehnică. Datorită inteligenței se dezvoltă tehnicile. Inteligența creează întotdeauna tehnologie. Dacă inteligența se folosește în spiritualitate ea creează *Yoga*, *Tantra* – și acestea sunt tehnologii, dar pentru ființa interioară. Inteligența este tehnologică. Ea găsește întotdeauna căi prin care lucrurile se pot face mai eficient. Acolo unde se folosește inteligența, se vor găsi căi mai bune pentru a ajunge la țelul propus – mai repede, mai direct, cu mai puține neplăceri, cu mai puține costuri – asta face inteligența.

Calea iubirii însă, *Bhakti yoga* – și Iisus este un *bhakta*, un devot – nu cunoaște tehnici. Dragostea nu este o tehnică, te rog nu uita acest lucru. Iubirea nu este o tehnică și nu poate fi o tehnică, iar dacă aduci tehnici, vei omorî iubirea.

Acest lucru se petrece în Occident, unde sunt date o mulțime de tehnici pentru amplificarea iubirii. Fiecare învață din cărți cum se iubește mai eficient, cum se poate ajunge la un orgasm mai puternic și așa mai departe. Acum, când totul este la dispoziția oricui, oamenii devin incapabili să mai iubească. În același timp, mai trebuie înțeleasă încă o problemă. Dacă te interesezi prea mult de tehnici, nu vei mai trăi nici un orgasm. Este imposibil, pentru că tot interesul tău este centrat pe tehnică – cum de altfel se și face. Dacă ești prea interesat de *Vatsyayana* și posturile sale amoroase, atunci vei practica un fel de gimnastică, un fel de exerciții. Iar iubirea va dispărea.

Iubirea nu are nevoie de tehnici. Nu vezi asta? Animalele iubesc și ele, păsările, copacii la fel și, dacă ai ochi să vezi, întreaga existență este o energie a iubirii. Dar pentru asta nu există tehnică. Totul este natural, spontan. Tehnicile se opun spontaneității.

Iubirea nu este tehnică, ci spontaneitate. Tot ce are ea nevoie este ca tu să-ți lași toată ființa ta să sălășluiască în inimă. Drumul către iubire nu trece prin cap, ci prin inimă. Realizează că numai inima este capabilă să iubească.

Este asemenea unui trandafir care se deschide. Nu trebuie să-l deschizi tu, el este singur capabil să se deschidă. Această capacitate îi este înnăscută, ea aparține drumului ei. Floarea unui trandafir se deschide de la sine. Exact la fel se deschide și inima; nu are nevoie de antrenament. Dacă o antrenezi, o distrugi, căci prin antrenament

distrugi spontaneitatea.

De aceea **Evangheliile** nu dau tehnici, Nirvan. Pe această cale nu pot fi date tehnici.

Ție îți place Buddha. În Occident, numărul adepților lui Buddha crește pe zi ce trece, căci Occidentul este preponderent mental. Acolo domină inteligența; Occidentul este tehnic din aproape toate punctele de vedere.

Deci trăiești o imensă fascinație când citești despre Buddha, Patâñjali sau Vatsyayana; ți se potrivește mai bine. Întreaga ta ființă spune: „Da, așa trebuie să fie!". Tu ești pregătit să-l accepți pe Buddha, pe Patanjali, pe Mahavir.

Occidentul îi dă din ce în ce mai puțină importanță lui Cristos, cauza fiind faptul că nu se mai trăiește prin inimă; inima este uitată. Oamenii sunt creștini pentru că s-au născut creștini, însă farmecul lor scade din ce în ce mai mult în fiecare zi. Ei atrag prin faptul că stau bine cu logica, cu inteligența și există un drum clar trasat pentru ce trebuie făcut.

Dragostea nu se face, se petrece, ea este credință și nu tehnică. Iisus spune: „Iubește-L pe Dumnezeu". Dacă înțelegi că trebuie să iubești, atunci nu mai este nici o problemă. Dacă nu poți să iubești, atunci Iisus nu este calea ta. În acel moment trebuie să te oprești la Buddha. Pe drumul lui Buddha, nu există dragoste. Nu există emoții, sentimente, iubire. Buddha spune: „Cei care sunt înclinați către sentimente, către emoții și au o natură afectivă trebuie să găsească alte căi. Calea mea nu este pentru ei."

Știți că Buddha a fost mult timp împotriva inițierii femeilor? A refuzat acest lucru foarte mult timp. De multe ori a fost întrebat: „De ce nu inițiezi femei?" Și el avea obiceiul să răspundă: „Nu, calea mea este calea inteligenței și nu a iubirii și dacă las femeile să vină, ele vor strica toată munca mea."

Pentru că se exercita foarte multă presiune asupra sa – Buddha era un om prin excelență democratic și era conștient că nu era corect să excluzi femeile – s-a explicat imediat, chiar dacă ezita. În ziua când a început să inițieze femei, a explicat: „Calea mea ar fi rămas cel puțin cinci mii de ani pură. Dar acum pot să sper că va rămâne încă cinci sute de ani astfel, dar nu mai mult decât atât." Și chiar așa s-a petrecut. Odată cu intrarea femeilor, caracteristicile budismului au început să se schimbe, căci femeia aduce cu sine iubirea. Curând Buddha și-a părăsit corpul fizic și calitatea budismului s-a schimbat. Dacă Buddha s-ar

reîntoarce, nu ar mai fi în stare să recunoască budismul care domină acum China, Burma și Thailanda. Nu l-ar putea recunoaște, pentru că întreaga lui calitate s-a schimbat. Întreaga lui viață, Buddha a spus că rugăciunea este un nonsens și că numai meditația poate ajuta. El mergea exclusiv pe calea inteligenței, rugăciunea era pentru el lipsită de importanță. El spunea: „Nu există Dumnezeu, deci cui vă rugați? Este o nebunie." Tot el spunea: „Nimeni în afară de tine nu te poate ajuta."

Ultimul lui mesaj pe patul de moarte a fost... Ananda, discipolul lui principal, l-a rugat: „Bhagavan, dă-ne ultima ta învățătură." Și Buddha a spus: *Ananda, appa di po bhava.* „Fii propria ta lumină. Altă lumină nu există. Deci nu te uita la cer, nu privi la mine, căci altă lumină nu există. Fii propria ta lumină. Propria ta inteligență trebuie să devină lumina ta; bazează-te exclusiv pe tine însuți – nu fi dependent de nimic altceva. Nu căuta alt sprijin, nu căuta refugiu."

El era unul dintre oamenii cei mai inteligenți care s-au născut vreodată pe pământ. Însă curând după ce a plecat, calitatea învățăturii sale a început să se schimbe. Iar una din cele mai mari surprize ale istoriei este că din budism a apărut *Tantra*, izvorul artelor iubirii. Budismul a fost izvorul acestor arte ale iubirii. Acesta este un Buddha total. Nu există nici o legătură între cei doi; dar așa trebuia să fie. Femeile abia intraseră – veniseră în număr mare, și femeile au o inimă iubitoare, așa că au influențat toată învățătura – curând raportul dintre bărbați și femei a devenit de unu la patru. Odată cu ele, femeile au adus dragostea, delicatețea, bunătatea, feminitatea, sensibilitatea. Odată cu ele a venit tot ce Buddha a respins. Calitatea s-a schimbat: Buddha a devenit Dumnezeu, a fost venerat, adorat. I s-au construit temple, i s-au ridicat statui, iar tot ceea ce Buddha spusese că nu-și are locul pe calea sa, a pătruns și a înflorit.

Aceasta nu înseamnă că ceva mergea prost. Nu mergea nimic prost, pentru că mulți oameni și-au atins țelul prin dragoste. Însă puritatea budismului s-a pierdut. Nu mai exista exclusivitatea inteligenței. Calea lui Buddha era din ce în ce mai mult punctul de întâlnire al contrariilor.

Acest lucru îmi place foarte mult. Nimic de acest gen nu s-a petrecut pe calea lui Iisus. Nimeni nu ar fi urmat calea lui Iisus dacă aceasta ar fi condus la inteligență, dacă ar fi fost calea inteligenței, aproape nimeni. Calea lui Iisus rămâne pură. Este calea rugăciunii, a iubirii – iubire față de întreaga existență – iubire față de Dumnezeu, iar Dumnezeu înseamnă totul. Aici nu vei găsi tehnici. Dacă vei căuta tehnici în **Evanghelii**, atunci nu ești pe drumul cel bun. Caută-le în

Yoga Sutra a lui Patâñjali, caută-le în **Vijñana Bhairava Tantra**. Caută-le altundeva, pentru că Iisus este un îndrăgostit de Dumnezeu.

Dacă înțelegi că trebuie să iubești, nu mai ai nevoie de nimic altceva; dacă însă nu poți să iubești, atunci această cale nu te poate ajuta cu nimic. Las-o deoparte, pentru că nu e pentru tine.

Problema este că Nirvan ar vrea să iubească și nu poate. De aceea caută tehnici. Dar iubirea nu se produce prin tehnici, deci ceea ce vrei tu este imposibil. Nirvan, urmează calea inteligenței. Dacă Buddha te atrage, atunci nu e nici o problemă. Uită-l pe Iisus! Buddha îți este de ajuns.

***Evangheliile* nu dețin tehnici cu care s-ar putea dezvolta iubirea inimii – nici nu există. În afară de aceasta, *Evangheliile* sunt prea grele pentru oamenii simpli.**

Nirvan, în această privință te înșeli. **Evangheliile** sunt greu de înțeles numai pentru intelectuali, nu și pentru oamenii simpli. Iisus a mers cu oameni simpli; El era împotriva intelectualilor, fiind cu totul de partea oamenilor simpli. Întreaga tinerețe și-a petrecut-o înconjurat de oameni simpli, căci ei au o inimă pură. Intelectualii își pierd inima, căci ei trăiesc în cap. Ei se gândesc la iubire, dar nu pot iubi. Dacă uneori spun că s-au îndrăgostit, atunci ei doar gândesc că sunt îndrăgostiți.

Nu poți să iubești cu mintea. Este la fel de imposibil ca și cum ai putea să vezi prin urechi sau să auzi prin ochi. Nu poți să auzi prin ochi sau să vezi prin urechi, pentru că ele nu sunt create pentru asta.

Inteligența nu a fost creată pentru iubire. Pentru aceasta există inima. Intelectualul este antrenat pentru cap; școala generală, liceul, universitatea – toate antrenează capul. Cu cât ești mai inteligent, mai calculat, cu atât mai greu îți va fi să iubești. De aceea, Iisus este mereu în mijlocul oamenilor simpli, obișnuiți, căci ei sunt oameni neobișnuit de iubitori. Așa-zișii intelectuali neobișnuiți sunt îndrăgostiți absolut obișnuiți, chiar banali.

Atunci, cum poate să fie adevărat ceea ce spui tu: „În afară de aceasta, Evangheliile **sunt greu de înțeles pentru oamenii obișnuiți"?**

Nu, domnul meu, nu este deloc așa. Dacă ele sunt grele pentru

tine, aceasta arată că ești tu greu pentru ele, că prea mult timp conștiința ta este focalizată preponderent în cap. Nu ai cum să înțelegi **Evangheliile** cu capul. Prin lacrimi, da; prin logică, nu; prin dans, da, prin cântec, da; prin rugăciuni, da. Prin argumente, însă, nu. Te-ai apropiat de **Evanghelii** într-un mod fals. Te-ai centrat în cap atunci când ai citit **Evangheliile**. **Evangheliile** sunt creații simple – ca florile, ca râurile. Iisus a trăit împreună cu oameni simpli. Era maestru în relațiile cu oamenii simpli. Buddha a trăit împreună cu oameni neobișnuiți – mari învățați, intelectuali vestiți, poeți, filozofi; atmosfera lui era aceea a inteligenței.

Iisus a mers împreună cu pescari, cu lemnari, cizmari, cu bețivi, cu o prostituată. Și a vorbit cu ei toți; aceste **Evanghelii** sunt discursurile lui; Iisus le-a ținut unor oameni foarte simpli. În realitate, El Însuși era foarte simplu. Nu era fiu de rege, era fiul unui tâmplar. El nu putea să spună lucruri pe care oamenii obișnuiți să nu le înțeleagă.

Însă eu înțeleg care este problema ta. Îți este greu; crezi că nu există nimic pentru tine. Nu te îngrijora inutil din această cauză. Privește în jurul tău și vezi ce este pentru tine. Există o mie de posibilități și o poartă. Adevărata soluție este să ajungi la Dumnezeu; și nu contează prin ce poartă intri. Intră – acesta este singurul lucru cu adevărat important. Așadar, lasă-l pe Buddha să fie o poartă pentru tine. Poate că acesta este motivul pentru care mesajul cristic îți apare ca fiind mai puțin practic decât acela al lui Buddha, de exemplu.

Lucrurile stau astfel: dacă ești o persoană extrem de intelectuală, calea lui Buddha îți va apărea ca fiind extrem de practică, iar calea lui Iisus ca nefiind practică. Dacă ești un om mereu plin de iubire, calea lui Buddha nu ți se pare practică, ci calea lui Iisus. Depinde numai de tine dacă o cale este sau nu practică. Dacă ceva ți se potrivește înseamnă că este practic pentru tine. Dacă nu, înseamnă că nu este practic. Și nu este necesar să te oprești la ceva care nu este practic.

De ce își închipuie oamenii că Iisus a fost născut de o mamă fecioară?

Trebuie să înțelegem anumite aspecte. Mai întâi, Iisus nu putea fi născut *decât* de o fecioară. Gândește-te, însă, că de fapt adevărata feciorie nu are nimic de-a face cu pudoarea – cel puțin, nu pentru mine. Fecioria este mult mai mult, nu o reduceți la sex.

Sexul poate fi feciorelnic, însă pudoarea nu este feciorelnică.

Lucrurile sunt complicate. Dacă cineva este abstinent și se gândește neîntrerupt la sex, atunci nu e deloc feciorelnic. Pe de altă parte, dacă un bărbat se culcă cu o femeie sau o femeie se culcă cu un bărbat, iar cei doi nu se gândesc în principal la sex, nu au în minte numai sexualitatea și nici nu fac sex cerebral, atunci aceștia *sunt* feciorelnici. Feciorelnic înseamnă curat, pur, spontan, simplu, nevinovat.

Deci, nu sexul este problema, ci sexualitatea.

Există oameni care se gândesc neîncetat la sex. Și cu cât încerci mai mult să-ți impui abstinența – devii călugăr sau călugăriță – cu atât mai mult te vei gândi la sex. În realitate, nu te gândești la nimic altceva decât la sex, pentru că atunci aceasta este partea cea mai flămândă din tine. Ea își ia revanșa, devine foarte agresivă. Revine mereu obsesiv, se aprinde și nu-ți mai iese din minte. Și îți faci neîncetat rugăciunile pentru a o reprima, și faci pentru asta o mulțime de alte lucruri... Și când îți găsești, în sfârșit, liniștea, iar se aprinde. Mergi la culcare și sexul este acolo, e mereu cu tine. El devine visul tău, devine fantezia ta. Dacă îl reprimi prea mult timp, începe să se ascundă în diferite simboluri. La suprafață, ele nu sunt sexuale, dar în profunzime sunt pe deplin sexuale!

Sexualitatea se referă la momentul când sexul ți-a intrat în cap; dar de ce se instalează sexul tocmai în cap? Acest lucru se petrece numai dacă îl reprimi. Încearcă timp de trei zile să postești, și vei vedea că în acea perioadă mâncărurile nu-ți vor mai ieși din minte. Nu te spăla timp de șapte zile – nu vorbesc aici de hippies; dacă ești hippie, nu-ți ajung șapte zile – și vei fi tot timpul cu gândul la baie. Nu dormi trei-patru zile și vei fi mereu cu gândul numai la asta; te vei gândi neîncetat la somn. Îi se va face curând somn și vei începe să casti. Dacă îți este „foame" de ceva, nu contează ce, atunci gândul tău nu va fi decât la acel ceva. Dacă mintea îți stă numai la ceva anume, întreaga ta ființă va fi *murdărită* de acel ceva.

Prin feciorie, eu înțeleg că Maria era într-o stare exclusiv nonsexuală. Trebuie să fi fost o femeie foarte inocentă. Ea nu s-a gândit la sex. Ea nu avea nici o idee despre acest lucru.

Ce faci tu în mod obișnuit? Vezi o femeie, o femeie frumoasă și începi să visezi: „O femeie frumoasă... Cum aș putea oare să o aduc în patul meu?" Acum începi să-ți faci planuri; ești răscolit și începi să te gândești: „Cum ar trebui să mi-o imaginez și cum aș putea realiza acest lucru?" Nu arăți aceste lucruri în exterior, dar în interior continui să speculezi, să te gândești, să-ți faci planuri. Iar când vorbești cu ea, nu-i arăți deloc că ești interesat sexual de ea, pentru că ar putea să se simtă jignită. Ar putea ieși rău de la bun început. Îi vorbești despre

altceva – despre poezie, literatură – dar în realitate tu nu ești interesat de toate acestea. Tu ești preocupat doar de modul în care să o aduci în patul tău. Acest lucru îl plănuiești pe ascuns, în interiorul tău, dar în exterior tu arăți interes pentru artă, pentru muzică; te prefaci chiar că ești talentat la muzică, iar ei chiar îi place. Dar în adâncul tău aștepți, de fapt, altceva. Aceasta este ne-fecioria.

Întâlnești o femeie și nu te gândești deloc la sex. Numai oamenii bolnavi se gândesc la sex, cei sănătoși în nici un caz. Este inutil. Te bucuri de frumusețea femeii – de fața, de ochii, de formele ei; ești vrăjit de ființa ei. Dar în același timp nu ești și cu gândul la ce ai putea să-i faci, la cum să o exploatezi sau să o posezi. Ești interesat enorm de ea, dar inocent, nevinovat. În mintea ta, nu plănuiești viitorul – atunci este vorba de o relație nevinovată, feciorelnică. Iar într-o zi apare dragostea. Într-o zi, când ascultați muzică, începeți să dansați împreună, iar iubirea pune stăpânire pe amândoi; veți face dragoste, dar în acea clipă nu vă veți imagina nimic, nu veți avea idei, mintea nu se va amesteca; totul se va petrece într-un mod nevinovat – mintea este dizolvată. Aceasta este o relație nevinovată, feciorelnică.

M-ați întrebat ce înțeleg eu prin feciorelnic. Acum știți. Dar de ce faptul că Iisus s-a născut dintr-o mamă fecioară s-a potrivit foarte bine cu spiritul vostru, al occidentalilor? Voi sunteți prea obsedați de sex și vi s-ar părea ciudat ca Iisus să se fi născut pe această cale, dintr-o relație obișnuită de dragoste. Acest lucru vi se pare mult prea neliniștitor. Este Dumnezeul vostru, salvatorul vostru, maestrul vostru... și a venit pe lume într-un mod foarte normal, prin sex? Nu, acest lucru nu e posibil. Dacă Iisus a venit prin sex, cum puteți condamna sexul? De ce călugării și călugărițele voastre spun: „Țineți-vă departe de sex. Este murdar, este cel mai mare păcat care există"? Dacă Iisus ar fi venit pe această lume prin iubire normală, sexul ar fi fost greu de condamnat. Atunci o călugăriță ar putea spune: „Cine știe, poate Iisus vrea să vină prin mine?" Sau un călugăr ar putea spune: „Cine știe? Nici Iosif nu a știut. Cine știe, poate Iisus ar vrea să vină prin mine?"

Dacă Iisus poate să vină prin dragoste, atunci dragostea este înălțată, ridicată pe tron. Atunci dragostea primește o valoare mai mare. Dacă Iisus vine prin dragoste, ea va fi primită cu strălucire și aceasta le-ar aduce greutăți oamenilor bolnavi mintal. Ei condamnă sexul, căci făcând aceasta pot să-i convingă pe oameni, să le inoculeze sentimente de vinovăție – aceasta este strategia lor. Sădește în oameni sentimente de culpă și astfel ei vor deveni sclavi, servitori. Sădește în oameni acest

sentiment de vinovăție și ei se vor târî imediat și vei putea să-i exploatezi. Sădește în oameni astfel de sentimente și ei vor veni târându-se în biserici și în moschee, în temple și nu vor mai fi niciodată rebeli. Vor fi atât de plini de frică – ei sunt păcătoși, ei trebuie salvați. Spune-le că sunt păcătoși și vor începe imediat să caute modalități prin care ar putea fi salvați. Și apoi puteți să începeți să spuneți în biserică: „Aceasta este singura cale prin care puteți fi salvați. Numai cine merge cu Iisus poate fi salvat", numai așa poți să vorbești cu ei.

Cu cât tremură mai mult, cu cât le este mai frică, cu cât este moartea mai aproape, cu atât mai des vor veni în biserici și cu atât mai mult vor crede în fiecare nonsens pe care îl spui.

Preoții și politicienii s-au servit de aceste lucruri pentru a exploata oamenii, pentru a-i oprima, a-i tiraniza și a-i stăpâni.

Chiar dacă Iisus ar fi venit prin dragoste obișnuită, ei nu vor spune acest lucru, căruia ei vor să-i dea o cât mai mare însemnătate. Iar această tendință există în toate religiile. Ei vor să-l facă pe maestrul lor neobișnuit cu orice preț.

Jainiștii spun că transpirația lui Mahavir nu miroase – de fapt el nici nu a transpirat vreodată. El nu are fecale, el nu este o ființă umană obișnuită. A defeca, a urina sunt lucruri obișnuite – Mahavir nu face astfel de lucruri. Până în prezent se pare că este cazul cu durata cea mai lungă din această istorie a sublimării: patruzeci și doi de ani. Am auzit că recordul ar fi de o sută doisprezece zile. Cel mai mare record, după cât cunoaște știința medicală este de o sută doisprezece zile. Un bărbat nu a urinat atâta timp! Dar Mahavir? Patruzeci și doi de ani! Cu Mahavir nu te poți măsura. Acest lucru este absurd, dar așa stau lucrurile.

Fiecare religie încearcă să facă ceva deosebit din maestrul său, iar maeștrii sunt oamenii cei mai obișnuiți, pentru că ei sunt Non-Ego-uri.

Ei sunt oameni simpli. Dar egoul discipolului are greutăți cu acest aspect; egoul discipolului vrea să găsească ceva care să ateste că maestrul său face ceva deosebit, atât de deosebit încât nimeni nu mai poate pretinde nimic de la el.

Creștinii au găsit aceasta prin intermediul acestei idei a fecioriei. Ei spun că Iisus a fost conceput de Fecioara Maria prin Duhul Sfânt. Dar de ce nu ar putea Duhul Sfânt să vină pe un drum obișnuit, prin Iosif – așa cum vine el întotdeauna? De ce s-a rătăcit? De ce s-a abătut de la drumul drept?

Am auzit că...

Problemele acestei lumi apasă greu pe umerii lui Dumnezeu și El

trebuie să recunoască că are nevoie neapărat de o pauză.

„De ce nu-ți iei un concediu scurt, *boss*?", îi recomandă Arhanghelul Gabriel.

"Da, dar unde?"

„Ce zici de acel mic loc, pământul? Nu ai mai fost demult pe acolo!"

„Nu, nu. Aceea e o lume pentru oameni slobozi la gură," se înfioră Dumnezeu. „Am fost acolo acum două mii de ani și îmi ajunge. Aveam o relație cu o fetiță evreică și încă se vorbește despre acest lucru."

Creștinii sunt posedați. Aceasta este o stare extrem de bolnăvicioasă. Pentru mine fecioria înseamnă nevinovăție. Și bineînțeles că Iisus nu putea să se nască decât din nevinovăție. Maria trebuie să fi fost o fecioară în sensul în care am discutat deja. Ea a avut o dragoste curată, pură. Iisus nu poate veni decât într-o astfel de simplitate, de nevinovăție.

Dacă cineva te omoară... ce se petrece după aceea?

Dacă cineva mă ucide, ce se petrece? Eu nu văd nici o problemă în asta. Viața este bună, dar și moartea este la fel. Totul este bun, nu trebuie să alegi. Alegerea aduce conflict. Dacă alegi viața și nu moartea, creezi o sciziune în ființa ta. Dacă cineva mă omoară, mă omoară și gata. Nu mai e nimic de adăugat.

Viața este frumoasă, dar și moartea este la fel. Moartea va veni oricum, indiferent dacă mă ucide sau nu cineva. Moartea este punctul culminant al vieții, este împlinirea ei. Moartea nu este opusul vieții, moartea este crescendo-l, culmea cea mai înaltă a vieții. Moartea este cel mai mare orgasm. De aceea am spus că Iisus însuși a râs pe cruce. El trebuie să se fi bucurat mult de această mare glumă.

De ce ți-ai întrerupt ieri atât de brusc discursul? A intervenit vreo problemă importantă? Ca întotdeauna, sunt prins de cuvintele acestei seri. Ai vrea să explici „fericirea" legată de cei care au urmat calea dreptății?

Nu este nimic esoteric aici. Numai că atunci mă presa vezica. Eu nu sunt Mahavir! Și acum mă presează din nou, deci nu voi răspunde la întrebarea ta.

Suficient pentru astăzi.

CAPITOLUL III

Mergi și te împacă mai întâi cu tine

Matei 5

23. Deci, dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

24. Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău. (...)

27. Ați auzit că s-a zis celor de demult: «Să nu săvârșești adulter.»

28. Eu însă vă spun vouă: Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvârșit adulter cu ea în inima lui.

29. Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pe tine, scoate-l și aruncă-l de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale, decât tot trupul tău să fie aruncat în gheenă. (...)

38. Ați auzit că s-a zis: «Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.»

39. Eu însă vă spun vouă: Nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt. (...)

43. Ați auzit că s-a zis: «Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.»

44. Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă vatămă și vă prigonesc,

45. Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți.

46. Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Oare nu fac și vameșii același lucru? (...)

48. Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este.

MOISE A ADUS LEGEA ÎN LUME. Iisus a adus iubirea. Moise este indispensabil venirii lui Iisus. Legea înseamnă iubire obținută prin constrângere; *iubirea este lege spontană.* Legea este afară, iubirea înăuntru. Iubirea poate apărea numai atunci când domnește o anumită ordine, o disciplină, o anumită lege. Nu poate exista iubire în junglă.

Moise îl civilizează pe om, Iisus îl spiritualizează. Acesta este motivul pentru care Iisus spune din nou și din nou: „Eu nu am venit să distrug,

ci să împlinesc."

Moise emite ordine, Iisus dorește înțelegerea acestor ordine. Ordinele pot fi urmate într-un mod formal, superficial. Poți să devii o persoană onestă, un puritan, un moralist și în interiorul tău cel mai profund să nu se schimbe absolut nimic; totul va rămâne ca înainte. Vechiul întuneric există încă, la fel ca și inconștiența. Nimic nu s-a schimbat cu adevărat; tu ți-ai vopsit numai exteriorul. Acum porți o mască frumoasă. Nimic nu este mai fals decât o mască – dacă ai o figură urâtă, este mai bine să nu o arăți și celorlalți. De ce să fii atât de dur cu ceilalți? Poartă o mască în acest caz – cel puțin te vei proteja de privirile celorlalți. Dar masca nu poate schimba cu nimic figura ta urâtă.

Nu uita nici măcar pentru o singură clipă că masca nu este fața ta. Ceea ce trebuie să transformi este fața ta.

Moise a dat societății o disciplină dură. Nu putea să facă ceva mai bun, nu putea să aleagă alt drum. Conștiința oamenilor era foarte primitivă. Puțină civilizație era mai mult decât se putea aștepta.

Dar Moise a pregătit calea, iar Iisus este împlinirea. Ceea ce începuse Moise a fost dus la bun sfârșit de Iisus. Moise a pus temelia, Iisus a ridicat templul. Pietrele temeliei trebuie să fie în stare brută, nefinisate. Un astfel de templu frumos nu poate fi ridicat decât din pietre urâte.

Gândiți-vă bine că Iisus nu este împotriva lui Moise, dar iudeii nu l-au înțeles, căci Moise vorbește despre lege, iar Iisus despre iubire.

Iudeilor, în special preoților, li s-a părut că legea ar fi distrusă odată cu Iisus, de aceea erau atât de furioși. Și aveau motive. Legea trebuia distrusă în mod cert pentru că o altă lege, mai înaltă, trebuia să-i ia locul. Legea inițială, care era inferioară, trebuia să dispară pentru a-i face loc celei care a urmat.

Legea este legată de frică, de lăcomie, legea te pedepsește. Ideea de bază a legii este dreptatea, dar dreptatea nu este de ajuns, căci ea este crudă, se face cu forța. Numai compasiunea, și nu dreptatea, îți poate permite să te dezvolți, poate să te ajute să ajungi la cea mai înaltă culme posibilă. Legea este mai bună decât ilegalitatea, dar în comparație cu iubirea, legea este inferioară. Este relativă, căci legea depinde de același rău pe care îl combate.

Cineva ucide, iar legea la rândul ei îl ucide pe acesta. Ceea ce i se face acestui om este identic cu ceea ce a făcut el altcuiva. Nu este ceva diferit, deși este corect. Dar nu este religios, nu conține nici o urmă de spiritualitate; ține de matematică. El a ucis pe cineva... legea îl

ucide. Dar dacă a ucide nu este corect, atunci cum poate legea să fie corectă? Dacă a ucide nu este drept, atunci legea este greșită. Depinde de același rău, nu uita asta.

Când Iisus a început să vorbească despre iubire, oamenii legii au început să se teamă, căci știau că dacă legea ar fi dată la o parte, ar ieși la lumină animalul ascuns în ei și întreaga ordine a societății s-ar duce de râpă. Ei știau că figurile lor erau frumoase doar la suprafață – în adâncul lor era o mare urîțenie. Iar când Iisus a spus: „Lasă să-ți cadă toate măștile!", ei s-au temut, au fost furioși. „Acest om trebuie pedepsit și nimicit, înainte ca întreaga societate să fie distrusă." Dar ei nu l-au înțeles. Iisus nu a spus doar: „Lăsați să vă cadă măștile", ci și: „V-am adus o soluție, astfel încât adevărata voastră față să poată fi din nou frumoasă. De ce să mai porți atunci mască? De ce această povară? De ce acest lucru fals din plastic? Eu pot să vă dau o lege mai înaltă, care nu se bazează pe frică, care nu depinde de lăcomie, care nu are nevoie de constrângere exterioară, ci care se naște în ființa ta din înțelegere și nu din frică."

Luați aminte că diferența este următoarea: din frică se naște legea, din înțelegere se naște dragostea.

Moise este indispensabil, dar el trebuie să plece. El și-a făcut treaba: a pregătit terenul. Odată cu venirea lui Iisus, misiunea lui Moise s-a încheiat.

Iudeii, însă, au fost furioși. Este foarte greu pentru oameni să se separe de trecutul lor. Moise devenise pentru iudei punctul central. Ei au crezut că Iisus era împotriva lui Moise. Iar această neînțelegere a rămas și până astăzi, după atâta vreme.

În India, hindușii au crezut că Buddha ar fi împotriva *Vedelor* – aceeași problemă, exact aceeași. Buddha nu este împotriva *Vedelor* – dintr-un anumit punct de vedere da, dar numai dintr-un anumit punct de vedere. El aduce ceva din profunzimi și când aceste profunzimi îți sunt accesibile, nu mai ai nevoie de *Vede*. Deci totul arată că el ar fi împotrivă: el face ca *Vedele* să nu mai aibă atâta importanță. Și aceasta este și intenția lui Iisus: să-l împlinească pe Moise și, paradoxal, să-l facă lipsit de importanță. Odată cu El s-a instaurat noul sistem religios.

Iisus era un om al iubirii, era de o iubire infinită. El iubea acest pământ, iubea mireasma acestui pământ. A iubit copacii, oamenii, toate făpturile, căci aceasta este singura modalitate prin care Îl iubești pe Creator. Dacă nu prețuiești tablourile, cum ai putea să-l prețuiești pe pictorul care le-a făcut? Dacă nu prețuiești poezia, cum ai putea să-l prețuiești pe poet?

Iisus spune tot timpul „da"; și știe un lucru foarte precis pe care îl accentuează mereu în discursurile lui și anume că Dumnezeu este abstract. Nu poți să stai față în față cu Dumnezeu, căci El este ceva abstract, așa cum și „omenirea" este ceva abstract. Întotdeauna când te întâlnești cu cineva, te întâlnești cu un om, niciodată cu omenirea. Te întâlnești cu acest om sau cu acel om, dar niciodată cu omenirea. Te întâlnești întotdeauna cu ceva concret. Nu-L vei întâlni niciodată pe Dumnezeul abstract, căci El nu are înfățișare. Este lipsit de forme. Nu vei fi în stare să-L recunoști. Atunci unde să-L găsești?

Uită-te la ochii pe care îi întâlnești, uită-te la fiecare ființă pe care o întâlnești. Este Dumnezeu în forma sa concretă, este Dumnezeu materializat. Tot ce este aici este încarnarea lui Dumnezeu – stâncile și copacii, aceste stele, iar cu ajutorul iubirii vei începe să simți dimensiunea colosală a Sinelui. Dar va trebui să pătrunzi prin ușa mică a fiecărei ființe în parte.

Iisus nu a fost înțeles în cea mai mare parte. Nu a fost înțeles de iudei, iar El era punctul culminant al inteligenței lor; punctul culminant pe care îl așteptau de secole, iar când El a venit, a fost refuzat. De creștini a fost și mai puțin înțeles. Creștinii l-au prezentat pe Iisus ca fiind foarte trist, cu o figură lungă, în mare suferință, ca și cum ar fi fost chinuit. Acest lucru este fals, nu acesta este adevărul despre Iisus; nu *poate* fi adevărul despre Iisus. Cine ar mai râde atunci și cine ar mai iubi sau ar mai sărbători? Iisus este o sărbătoare a Sinelui, cea mai mare sărbătoare care este posibilă. Păstrează aceasta în amintirea ta, numai atunci vei înțelege *sutra*-ele Lui.

Să vă spun o anecdotă frumoasă:

Iisus era pe cruce, iar lângă El, jos, se ruga Sfântul Petru pentru sufletul Lui. Iisus l-a strigat atunci: „Petre, vino aici sus la mine, trebuie să-ți spun ceva." Petru răspunse fără să privească în sus: „Doamne, nu pot, acum mă rog pentru sufletul Tău. Nu, nu pot." Iisus a strigat mai tare: „Petru, pentru Dumnezeu, încetează cu acest nonsens și vino la mine, este important ceea ce am să-ți spun." „Nu, Doamne, nu pot. Nu ți-am spus că tocmai mă rog pentru sufletul tău?" Iisus strigă încă o dată, aproape răcnind: „Petru, îți spun pentru ultima dată, vino sus! Este foarte important, nu trebuie să pierzi așa ceva." Petru se lăsă înduplecat și murmură: „Acest om este imposibil! Vrea să vin acolo, când eu mă rog așa frumos pentru sufletul lui." Petru merse să aducă o scară, pe care o sprijini de cruce, cu vădită opoziție, urcă treaptă cu

treaptă până ce ajunse sus. „Doamne, sunt aici. Binevoiește și-mi spune ce este, pentru ce m-ai chemat?" „Privește, Petru", spuse Iisus, „după acești copaci, puțin mai încolo se vede casa noastră."

Iisus atârnă pe cruce, e aproape pe moarte și totuși spune: „Privește, dincolo de acești copaci se vede casa noastră."

El iubea acest pământ. Aceasta este singura modalitate de a-L iubi pe Dumnezeu; nu există altă cale.

Dacă renegi viața, îl renegi chiar pe Dumnezeu. Dacă spui „nu" vieții, ai spus „nu" lui Dumnezeu, căci este viața lui Dumnezeu. Și gândește-te că Dumnezeu nu are buze proprii; El te sărută prin buzele altcuiva. El nu are brațe; El te îmbrățișează prin brațele altcuiva. Nu are ochi proprii, dar toți ochii îi aparțin lui; pe tine te vede prin ochii cuiva și este văzut de ochii tăi și neîncetat vede și prin ochii tăi.

Quakerii spun pe bună dreptate că Dumnezeu nu are nimic altceva decât pe tine; numai pe tine – asta e tot ce are Dumnezeu; această înțelegere trebuie să fie profundă, numai atunci vei fi în stare să înțelegi cuvintele lui Iisus; altfel sensul lor îți va scăpa așa cum le-a scăpat creștinilor timp de secole. Trebuie să înțelegem că Dumnezeu este iubire și astfel lucrurile devin din ce în ce mai simple. Atunci vei avea o perspectivă corectă. Spune „da" și dintr-o dată te vei simți ca și cum s-ar ridica din tine un fel de rugăciune.

Ai încercat? În timp ce stai liniștit și nu faci nimic, începe să te legeni într-un fel de dans interior și spune „da, da..." Mergi cu totul înăuntru, în interior. Lasă acest „da" să vină din inima ta. Lasă-l să cuprindă întreaga ta ființă. Lasă-l să bată odată cu bătaia inimii tale, lasă-l să pulseze în sângele tău. Lasă acest "da" să te înflăcăreze și vei fi uimit. Pentru prima dată vei avea o idee despre ce este rugăciunea.

Cuvântul „da" poate deveni o mare *mantra*. *Este* o mantra. Singur sunetul creează o confirmare în inima ta.

Spune „nu", încearcă odată și contrariul – în timp ce stai liniștit, spune „nu, nu". Mergi în adâncul lui „nu". Lasă-ți întreaga ființă să spună „nu" și vei vedea diferența.

Dacă spui „nu", vei deveni trist. Dacă spui în continuare „nu", vei deveni furios. Și dacă continui să spui „nu", vei simți că ești separat de viață, izolat, înstrăinat – puntea de legătură a dispărut. Mentalitatea modernă în special este cea care neagă prin excelență.

Descartes, filozoful francez, a spus: „*Cogito, ergo sum*". Gândesc, deci exist. Mentalitatea modernă este: „Spun nu, deci exist". Fără „nu",

egoul nu poate exista.

Egoul desparte, te face nereligios, căci egoul te separă de întreg și începi să crezi că tu însuți ești totul. Uiți că trăiești într-o comunitate imensă, că ești parte a unui univers infinit, că nu ești o insulă – nici un om nu este o insulă – noi toți suntem părți ale unui continent nesfârșit. Dacă spui „da", construiești punți care să facă legătura cu continentul. „Da"-ul tău construiește punți către Dumnezeu. Spune mai des „da" și vei deveni mai religios. Lasă ca „da"-ul să fie biserica ta, templul tău. Și Iisus este un rostitor de „da"-uri.

Chiar și pe cruce, aproape de moarte, El spune: „Privește, dincolo de acești copaci poți să vezi casa noastră." Și acestea sunt ultimele lui clipe de viață. Dar dragostea lui pentru existență, pentru viață mai este prezentă, mai licărește încă.

În ultima clipă Îl roagă pe Dumnezeu: „Tată, iartă-i pe acești oameni, căci nu știu ce fac." Ei știau foarte precis ce făceau, știau că ucid. Dar nu asta este important. Când Iisus spune: „Ei nu știu ce fac", El zice de fapt: „Ei dorm atât de profund, sunt atât de prinși în egoul lor încât și-au pierdut vederea, sunt orbi, Tată. Nu au nici un fel de conștiință. Văd în inimile lor un întuneric de nepătruns; iartă-i, pentru că ei nu sunt responsabili."

Acesta este glasul iubirii. El nu-i blestemă. În mod normal, altcineva s-ar fi rugat astfel: „Nimicește-i pe acești oameni, Îl ucid pe Fiul Tău, ucide-i și Tu acum, repede! Vino ca un fulger, aruncă foc peste ei și arde-i aici și acum! Arată-le ce I-au făcut Fiului Tău!" Așa ar fi fost, poate, corect, dar nu era corect pentru Iisus.

Pe Iisus nu-L interesează dreptatea, ci compasiunea. Compasiunea iartă, dreptatea pedepsește. Și dacă pedepsești, trezești în mintea celuilalt sentimente de mânie. Acesta va aștepta un timp pentru a se răzbuna și atunci o va face cu vârf și îndesat. Iubirea aduce împăcare, căci ea nu generează lanțuri. Mânie, frică, putere, agresivitate, pedeapsă, toate acestea creează lanțuri grele. Și astfel te afunzi și mai mult în întuneric.

Întregul mesaj al lui Iisus este „da". El spune „da" propriei sale morți; o primește, îi urează „bun-venit", căci aceasta este dorința Dumnezeului Lui – „Facă-se Voia Ta!" El acceptă moartea relaxat. Tu nici măcar în viață nu ești relaxat, iar El primește și moartea relaxat. Aceasta era ultima probă și a trecut-o victorios.

Moartea este singurul criteriu, singura piatră de încercare, după care omul se cunoaște cu adevărat – ce este, cât de înțelept este.

Este foarte simplu să vorbești despre dragoste, însă este greu să iubești – căci dragostea este o cruce. Este foarte simplu să vorbești despre compasiune, dar să te obligi să simți compasiune înseamnă să pierzi totul.

Acum câteva zile am citit următoarea anecdotă:

Unchiul Si și mătușa Rosa erau deja în vârstă, dar încă se mai rugau în fiecare seară. Rugăciunea lor suna așa: „Doamne, când ești pregătit să ne iei, ia-ne, noi suntem pregătiți." Un grup de tineri actori a auzit această rugăciune și a decis să facă o glumă. Au urcat pe acoperișul casei lor și au strigat cu o voce gravă în coșul casei: „Si, Si!" Mătușa Rosa a întrebat: „Ce dorești?" Vocea răspunse: „Îl vreau pe Si."

„Cine ești tu?"

„Sunt trimis de Domnul și vin să-l iau pe Si."

„Acum nu este acasă, a ieșit."

„Atunci trebuie să te iau pe tine, mătușă Rosa, în locul lui Si, dacă nu este acasă."

„Ieși afară de sub pat, Si", spuse mătușa Rosa pe un ton aspru, „Știe că tu ești aici."

Când moartea vine, uiți de toate. Ani de-a rândul s-au rugat: „Doamne, suntem pregătiți când ești pregătit și Tu." Și acum, când Domnul este pregătit, mătușa Rosa nu mai este.

Am auzit o altă anecdotă, o parabolă sufită...

Un om în vârstă venea de la pădure, era tăietor de lemne. Luase în ziua respectivă o încărcătură mare de lemne. Fiind și foarte bătrân (șaptezeci-optzeci de ani) și sătul de viață, avea obiceiul să se uite adeseori spre cer și să spună: „Moarte, unde ești? De ce nu mai vii la mine? Nu mai am nici o poftă de viață, de-abia mă târăsc. De-abia mă târăsc. Vrei să-mi iau viața singur? Ar fi un păcat. De ce nu vii tu pur și simplu?"

Și se ruga din nou și din nou: „Moarte, vino și mă ia, sunt la sfârșitul zilelor mele." Și într-adevăr nu mai exista nimic pentru care să merite să trăiască. Era un om bătrân, nimeni nu se mai interesa de el, nu avea nici bani. În fiecare zi trebuia să se ducă în pădure să taie lemne și să le vândă pentru a căpăta ceva pâine și unt. Dar într-o zi, s-a întâmplat ca moartea să treacă pe acolo. Bătrânul se rugă din nou, lăsă jos povara și strigă înspre cer: „Moarte, unde ești? Vii la atâția oameni. Am văzut atâția murind, de ce ești atât de neprietenoasă și nu vii și la mine ?

Vino, sunt pregătit!"

Și, din întâmplare, moartea trecea pe acolo. Apăru în fața tăietorului de lemne și spuse: „Ei, ce vrei?" Acesta începu să tremure și spuse: „Nu prea mult, doar că eu sunt un om bătrân și nu mai sunt în stare să ridic această povară pe capul meu, iar prin împrejurimi nu mai este nimeni să mă ajute. Te rog ajută-mă să pun acest lemn pe cap. Mulțumesc!"

Și ani întregi s-a rugat să vină moartea și la el. În realitate nu s-a rugat pentru moartea lui; nu era conștient de ceea ce făcea. Iisus în schimb este pe deplin conștient și tot mai are un moment de ezitare. Ce să mai spunem de oamenii obișnuiți? Preț de o clipă a șovăit pe cruce și I-a spus lui Dumnezeu: „De ce m-ai părăsit? De ce? Cu ce am greșit? De ce ești atât de departe?" O singură clipă a ezitat, deși era aproape de sfârșit, deci ce să mai vorbim de oamenii obișnuiți?

Dar El și-a dat seama de realitate – El era un om cu putere de percepție, cu înțelegere profundă – în acel moment s-a destins și a spus: „Vie Împărăția Ta, facă-se voia Ta. Cum vrei Tu așa să fie." S-a dat la o parte pe Sine cu totul. În acel moment Iisus a murit pentru a se naște Cristos. Pentru mine *acest* moment înseamnă *învierea*, discontinuitatea, și nu crucificarea: Iisus a dispărut. În momentul în care a spus: „Facă-se voia Ta!" – acest moment reprezintă moartea lui Iisus, moartea oricărei reprezentări de sine însuși – în acest moment Iisus a încetat să mai existe; a devenit Cristos.

Aceasta este adevărata înviere. Cealaltă nu este decât o parabolă – plină de însemnătate, dar nu istorică; un mit plin de semnificații, dar nu real. Acestea sunt adevăratele fapte. A șovăit numai cu câteva clipe înainte, i-a fost frică, a tremurat, dar în clipa următoare s-a relaxat. În acel moment nu mai era separat de Dumnezeu. Când voința ta cedează în fața Voinței lui Dumnezeu, atunci nu mai ești separat, atunci voința Lui este singura care contează.

În aceste *sutra*-e:

Deci, dacă îți vei aduce darul tău la altar și acolo îți vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta,

Lasă darul tău acolo, înaintea altarului, și mergi întâi și împacă-te cu fratele tău și apoi, venind, adu darul tău.

Iisus spune: „Dacă vii cu flori la templu, cu ofrande ca să te rogi lui Dumnezeu și îți aduci aminte că cineva este mâniat pe tine – ai supărat

pe cineva – atunci este mai important să te reîntorci și să te împaci cu fratele tău."

Toți sunt frați aici, amintește-ți acest lucru. Copacii sunt frații tăi. Sfântul Francisc a vorbit copacilor astfel: „Surori, frați". Peștii, pescărușii, rocile, munții – toți sunt frații tăi, căci toți provin dintr-o singură sursă. Iisus spune că dacă nu ești încă împăcat cu lumea, nu poți să vii să te rogi lui Dumnezeu. Cum poți să vii la Tată, dacă nu te-ai împăcat nici măcar cu fratele tău? Iar fratele este concret, pe când Tatăl este abstract. Fratele există, Tatăl este tăinuit. Fratele este vizibil, Tatăl însă nu.

Cum poți să fii împăcat cu ceea ce nu este evident, când nici măcar nu te-ai împăcat cu ceea ce este evident? Aceasta este o întrebare importantă.

Rinzai, un mare maestru Zen, era așezat pe scrinul lui. Un om intră la el și trânti ușa foarte tare – trebuie să fi fost foarte nervos – ușa aproape că plesnise. Acel om era într-o dispoziție foarte proastă. Apoi își aruncă pantofii într-un colț al camerei și intră.

Rinzai spuse: „Așteaptă! Nu intra! Mai întâi cere iertare ușii și pantofilor tăi!" Omul spuse: „Ce vorbești acolo? Am auzit eu că acești oameni Zen sunt nebuni și se pare că e adevărat. Credeam că e doar un zvon. Ce tot îndrugi non-sensul ăsta? De ce trebuie să-i cer iertare ușii? Ar fi penibil... iar pantofii sunt ai mei." La toate acestea Rinzai răspunse: „Dispari! Să nu mai vii niciodată pe aici! Dacă poți să fii mâniat pe pantofii tăi, de ce nu poți să le ceri și iertare? Când erai mânios, nu te-ai gândit cât de idiot este să te mânii pe niște pantofi. Dacă poți să-i păstrezi cu mânie, de ce nu ai putea să-i păstrezi și cu dragoste? Relația este relație. Mânia este o legătură. Când ai trântit ușa atât de tare, ai intrat în relație cu ușa; te-ai comportat greșit, imoral. Iar ușa nu ți-a făcut absolut nimic. Așa că mergi și nu mai veni aici." Sub amprenta liniștii lui Rinzai și a prezenței în acea cameră a unor oameni pașnici... ca o străfulgerare, omul înțelese. El a înțeles logica, era foarte clar: „Dacă poți să fii atât de furios, de ce nu poți să fii tot atât de iubitor? Pleacă!" Și plecă. Poate era pentru prima dată în viața lui. Abia a atins ușa și lacrimi mari începură să-i curgă pe obraji; nu le putea opri. Iar când s-a aplecat să-și ia pantofii, în acea clipă s-a petrecut în el o mare transformare. În acel moment se întoarse și merse spre Rinzai. Acesta deschise brațele și-l strânse la piept. Aceasta este împăcarea. Cum poți să te rogi dacă nu ești împăcat? Cum poți veni la un maestru, dacă nu ești împăcat cu existența?

Iisus spune:

Dacă îți vei aduce darul tău la altar...
Lasă darul tău acolo...

Acum, mersul la altar este de două ori mai eficient; la fel și rugăciunea, căci acum ești în stare să te rogi. Trebuie să meriți această rugăciune. Cât timp ești împăcat cu existența, meriți rugăciunea. Rugăciune nu înseamnă să te duci la templu și să te rogi. Nu se face astfel; trebuie să fii impulsionat să ajungi la o stare de conștiință de o înălțime nebănuită. Dar acest lucru este posibil numai dacă ești împăcat cu existența, dacă ești destins.

Asta e cu totul altceva față de ceea ce au făcut creștinii cu sute de ani în urmă. Ei nu sunt împăcați. Ei nu sunt împăcați nici măcar cu propriul lor corp, nici măcar cu propria viață. Cum pot ei să se roage dacă blamează mereu? Rugăciunea lor este călduță, nu îi va transforma.

Rugăciunea este o formulă magică, este o *mantra*. Nu poți să te rogi în orice moment, în orice loc. Pentru aceasta trebuie să fii îndrumat corect. De aceea, toate religiile au ales anumite momente foarte precise – dimineața devreme, chiar când răsare soarele, este o ocazie bună să fii la unison cu existența. Ai dormit toată noaptea, cel puțin opt ore nu ai fost în lume. Cel puțin opt ore nu ai fost în prăvălie; nu ți-ai „scos ochii" cu nimeni; opt ore, cel puțin, ai fost într-o stare de relaxare, ai dormit profund.

Dimineața, când te trezești, ochii îți sunt limpezi și e mai puțină ceață în conștiința ta. Dimineața este un fel de puritate – nu numai în tine, ci peste tot. Copacii sunt plini de puritate, pentru că și ei s-au odihnit. Picăturile de rouă de pe frunze sunt pure, cerul și păsările sunt pline de puritate, și soarele răsare... e o nouă zi. Totul se reîntoarce în sursa originară, se reîmprospătează, întinerește, cu o mare puritate. De aceea, unele religii s-au decis pentru *brahma muhurta* – dimineața devreme, înainte ca soarele să răsară. Căci odată cu soarele, multe lucruri încep să se trezească în tine, pentru că soarele are multă energie. Când începe să se reverse asupra ta, trezește în tine toate dorințele și neînțelegerile din trecut. Începi din nou să înfrunți lumea. Astfel, dimineața a fost aleasă ca fiind cel mai bun moment în care poți să te armonizezi cu existența. Rugăciunea poate fi făcută așa cum trebuie doar dacă te armonizezi. Iar Iisus evidențiază un aspect psihologic foarte important. Dacă, atunci când ești în fața altarului, îți amintești că ai

supărat pe cineva și că acea persoană poartă o rană în suflet din cauza ta, atunci mergi și ajută-l pe acel om să „se vindece", fă cumva să-l împaci.

Henry Thoreau era pe patul de moarte, când o mătușă bătrână veni să-l vadă. Aceasta spuse: „Henry, ești împăcat cu Dumnezeu?" Iar Henry deschise ochii și spuse: „Nu-mi amintesc să fi avut vreun scandal cu El. Nu m-am certat niciodată cu El."

Însă puțini oameni pot spune acest lucru. Henry Thoreau era un sfânt.

În fiecare zi te certi cu cineva. Gândește-te, cu oricine te vei certa, te vei certa de fapt cu Dumnezeu, nimic nu poate exista în afara Lui. Toate certurile se adună în tine și îți otrăvesc ființa. Și într-o zi vei dori să te rogi, dar rugăciunea va suna atât de fals pe buzele tale. Nu prea merge. Îți este imposibil să te rogi nemijlocit; trebuie să te pregătești pentru aceasta.

Iisus spune că pentru a te pregăti trebuie să te împaci mai întâi cu fratele tău. „Cu fratele tău" înseamnă cu toți oamenii, cu toate animalele, cu păsările. Întreaga existență este fratele tău, căci noi toți provenim din aceeași sursă, dintr-un singur Tată și dintr-o singură Mamă.

Toată această varietate provine din unitate. Așa că gândește-te că Dumnezeu poate fi iubit numai prin creațiile Lui; nu-L vei întâlni niciodată pe Dumnezeu, vei întâlni numai oameni. Dacă ai început să-L vezi și să-L iubești pe Dumnezeu în oameni, atunci poți să mergi și mai în profunzime, poți să-L iubești pe Dumnezeu și în animale, iar apoi și mai profund – poți să-L iubești în copaci, iar apoi să mergi și mai departe – poți să-L vezi în munți, în roci și să-L iubești. Iar atunci când ai învățat să-L vezi pe Dumnezeu în toate formele sale, atunci iubirea ta s-a transformat în rugăciune.

Pentru mine trei cuvinte sunt esențiale: sex, iubire și rugăciune. Sexul este o împăcare între corpul tău și corpul celuilalt. Repet: sexul este o împăcare între corpul tău și corpul celuilalt. De aceea sexul îți aduce atâta mulțumire, atâta excitație, atâta farmec, relaxare și liniște. Sexul însă este forma cea mai grosieră a împăcării. Dacă nu cunoști una mai înaltă, atunci e în regulă. E ca și cum trăiești în propria ta casă, fără să știi că mai există și multe alte camere. Trăiești numai într-una din ele, ca într-o celulă întunecată și crezi că asta-i tot – dar în același timp sunt și multe alte camere frumoase în casa ta. *Mulțumindu-te însă doar cu corpul fizic, rămâi un cerșetor.* Corpul este doar vestibulul, foaierul palatului tău.

Sexul îți aduce bucurie, căci el este o împăcare între două corpuri

materiale. Două corpuri vibrează la o singură melodie; este un cântec, un cântec al corpului. Poezia ia naștere din energiile celor două corpuri; ele dansează unul cu altul, se îmbrățișează reciproc, se pierd unul într-altul. Pentru câteva momente, ai parte de extaz, care mai apoi dispare, căci corpurile nu se pot contopi – sunt prea dense pentru asta.

Al doilea lucru este iubirea. Iubirea este împăcarea între două personalități, două energii de natură psihologică. Iubirea este mai presus, este mai profundă, mai vastă. Dacă poți iubi o persoană, vei vedea cum sexul va dispărea pas cu pas dintre voi. Oamenii din occident se tem foarte mult de acest fenomen. În fiecare zi vine la mine câte o pereche de iubiți și mă întreabă: „Ce se întâmplă atunci cu noi? Am devenit foarte iubitori, dar de ce dispare sexul?" Ei au învățat că sexul și iubirea sunt la fel de importante. Acest lucru nu este corect. Și au mai învățat că, cu cât o persoană iubește mai mult, cu atât mai mult se încâlcește în sex. Adevărul e că este exact invers.

Dacă iubești mai mult o persoană, sexul va începe să dispară, pentru că ai aflat de o formă mai înaltă de împăcare. Pe cine interesează ceva mai grosier? Ceea ce este mai înalt te împlinește mai mult, aduce o bucurie care persistă mai mult.

Iar al treilea stadiu al energiei iubirii este rugăciunea. Aceasta este forma cea mai înaltă a împăcării, mai mult nu există. Dacă acest lucru se petrece, atunci dispare și așa numita iubire – așa cum dispare sexul când e vorba de iubire.

Dar prin asta nu condamn sexul, nimic nu este greșit în acest sens, ba dimpotrivă, este foarte frumos, sănătos la nivelul pe care se manifestă; dar când vine o energie mai mare, ceea ce era grosier începe să dispară. Nu mai are nici o importanță, căci și-a făcut treaba.

E asemenea unui copil care a crescut timp de nouă luni în pântecul mamei; acum este pregătit să părăsească pântecul. Acele nouă luni au fost... minunate. Îi va fi recunoscător mamei tot restul vieții; acest efort nu poate fi recompensat. Dar acum este pregătit să părăsească pântecul matern.

La fel se întâmplă și dacă faci sex într-un mod profund, căci vine un moment în care iubirea ta crește și mai mult și este mult mai importantă decât sexul. Apoi începe să se reverse, urcând din ce în ce mai sus, iar în curând te vei trezi în afara sexului. Într-o zi se va întâmpla același lucru și cu iubirea; dacă ea este prea mare începi să o reverși în rugăciune și apoi dragostea dispare, se transformă în rugăciune.

Există o parabolă despre Iisus, meditează asupra ei. Este un episod

ciudat.

Iisus îl întreabă pe Petru de trei ori: „Mă iubești?", iar Petru îi confirmă cu o seriozitate crescândă. Care este semnificația acestei repetiții aparent fără sens? De ce de trei ori?

Mai întâi cifra trei este simbolul celor trei planuri: sexul, iubirea, rugăciunea. În realitate cele trei întrebări nu sunt identice în original, dar engleza este o limbă săracă – săracă în comparație cu oricare altă limbă veche, pentru că este mai științifică, mai matematică. Limbile vechi nu erau științifice. Frumusețea lor consta în faptul că erau poetice. Fiecare cuvânt avea mai multe semnificații și existau multe cuvinte cu același sens; limbile vechi erau mai fluente, avea mai multe posibilități. Nu se poate spune că cele trei întrebări erau identice în original, pentru că nu este așa.

Iisus a folosit două cuvinte diferite pentru iubire. În întrebarea lui inițială, Cristos folosește cuvântul *agapao*, care se referă la un anumit gen de iubire, nu la cea relațională. Când Iisus întreabă: „Mă iubești?", El vrea de fapt să spună: „Ești în rugăciune cu mine?" El întreabă de starea cea mai înaltă. Trebuie înțeleasă diferența.

O relație este o treaptă inferioară. Treapta cea mai înaltă a dragostei nu admite nici o relație, aici este vorba doar de o stare a ființei. Așa cum copacii sunt verzi, așa iubește un îndrăgostit. Copacii sunt verzi pentru o anumită persoană, nu e așa, nu se fac verzi când vii tu. Floarea nu-și răspândește mirosul mai ales când trece un poet pe acolo... „Acest om mă va prețui, acest om este în stare să înțeleagă cine sunt eu." Și nici nu își închide petalele când vede că vine un om prost, un idiot, un insensibil și un obtuz, un politician sau ceva de genul ăsta. Ea nu se închide: „De ce să arunc perle la porci?" Nu, floarea își răspândește și atunci mirosul, este o stare, nu o relație.

Când Iisus întreabă pentru prima dată: „Mă iubești, Petru?", folosește cuvântul *agapao*, care înseamnă: „Ești într-o stare de iubire cu mine?" Iisus vrea să spună: „Dragostea ta pentru mine s-a transformat în dragoste pentru tot? Am devenit eu pentru tine poarta spre tot, spre ceea ce este dumnezeiesc? Mă iubești numai ca persoană sau ca reprezentant al lui Dumnezeu? Îl vezi pe Tatăl Meu în Mine? Poți să-L vezi tu însuți pe Dumnezeu în Mine?" Aceasta este semnificația cuvântului *agapao*, care închide în el sensuri precum rugăciune și compasiune.

Compasiunea (engl. *compassion*) este un cuvânt frumos. Are aceeași rădăcină ca și cuvântul pasiune (engl. *passion*). Când devine pasiunea compasiune? Pasiunea reprezintă o relație, este o dorință de a realiza

relația, ea implică un neajuns; ea creează dependență și este urmată de tot felul de nenorociri. Compasiunea este o stare în care poți fi singur și în același timp pe deplin fericit, fericit la modul absolut; poți fi fericit când ești în compania oamenilor, dar și când ești singur – atunci ai atins starea de compasiune. Dar dacă atunci când ești singur nu poți fi fericit, dacă poți fi fericit numai împreună cu cineva, atunci e vorba de pasiune, atunci ești dependent. Și bineînțeles că vei fi supărat pe persoana fără de care nu poți fi fericit. Vei fi supărat – de aceea sunt supărați iubiții unul pe altul – căci nimeni nu poate suporta sentimentul de dependență. *Libertatea este cea mai mare valoare a sufletului omenesc*; de aceea ai tot ceea ce micșorează libertatea ta, tot ce creează în jurul tău limitare. Astfel, este cunoscut faptul că într-un cuplu există și dragoste și ură în același timp. Iar psihologii au născocit faptul că o relație de dragoste nu este pur și simplu o relație de dragoste, ci o relație de iubire-ură, căci acolo există și ură.

Între prieten și dușman nu există o diferență prea mare. Cu prietenul tău ai o relație de iubire-ură. Aceasta este singura diferență. Deasupra și dedesubtul iubirii se ascunde ura: aceasta este prietenia. Fii atent la acest lucru și privește în tine.

Compasiune înseamnă depășirea necesității de a fi dependent de cineva. Acum poți să împarți și cu alții, pentru că acum nu mai ești sărac. Numai atunci când nu mai ai nevoie de un anumit lucru, poți să dai și celorlalți.

Nu pot fi cerșetorii cei care dăruiesc; dacă îți dorești ca cineva să-ți dăruiască iubire, atunci ți-ai pus problema dacă tu poți la rândul tău să dăruiești iubire? Poți cel mult să te prefaci. La fel stau lucrurile și de partea cealaltă. Și celălalt acționează ca și cum te-ar iubi, pentru ca tu să îl iubești. Amândoi se mint reciproc, din această cauză luna de miere nu durează prea mult. Cât timp vă veți mai face iluzii, cât timp? Cu cât ești mai inteligent, cu atât mai puțin va dura luna de miere. Dacă ești cu adevărat inteligent (dacă ești foarte mental), atunci prima noapte este de ajuns, ești la capăt. Vei vedea acum clar că tu ești un cerșetor și ea la fel, dar amândoi vă rugați să fiți împliniți de către celălalt. Și de fapt nu aveți nimic în comun unul cu altul; vă prefaceți – promisiuni goale. Aceste promisiuni sunt făcute numai pentru a primi ceva. Dar nimeni nu poate poseda nimic, pentru că nimeni nu poate primi ceva; și mai devreme sau mai târziu, începi să-ți dai seama că te-a amăgit cu promisiuni. Atunci soția se supără pentru că a fost înșelată, soțul este și el furios, crezând că el a fost cel înșelat. Dar în

realitate nimeni nu a înșelat pe nimeni.

Cerșetorii nu pot fi și cei care dau, iar tu poți da și la alții numai dacă ai ce. Compasiunea poate fi dăruită, căci ea curge ca apa de ploaie... gata să inunde.

Așadar, mai întâi Iisus întreabă: „Mă iubești?" Aici folosește cuvântul *agapao*. *Agapao* înseamnă compasiune, dragoste conștientă, dragoste care rezultă din înțelegere, din trezire și nu este o amabilitate inconștientă doar pentru că îți place figura femeii sau nasul bărbatului, culoarea părului sau a ochilor. Toate acestea sunt lucruri stupide; cum poate exista iubire numai datorită acestor lucruri?

Dragostea nu înseamnă amabilitate, ci înțelegere. Dragostea nu este emoțională. Dacă dragostea este însoțită de o foarte mare inteligență și de compasiune, atunci – în acea intensitate a compasiunii – acel *agapao* ia naștere.

În răspunsul său, Petru folosește cuvântul *philo*. Petru spune: „Da, Doamne, te iubesc." Dar el folosește un alt cuvânt, nu *agapao*, ci *philo*, același cuvânt care provine din *filozofie* sau *filantrop*. *Philo* exprimă un gen de afecțiune personală, se referă la relație și nu la o stare, la dragostea inconștientă și nu la cea conștientă. Prin *agapao* te înalți, prin *philo* cazi. De aceea spunem: a se îndrăgosti (engl. *to fall in love*, literal: „a cădea în dragoste"). Te poticnești, te scufunzi, cazi într-o groapă întunecată. *Philo* ține de inconștiență, nu se naște din trezie, din conștiință, înțelegere, observație; nu vine dintr-un suflet integru, dintr-o individualitate. Dacă pătrundem și mai mult în profunzime, vedem că ascunde impulsuri, instincte – este vorba de plăcere.

Iisus repetă întrebarea și folosește din nou cuvântul *agapao*. Maestrul nu încetează sa-l iscodească. Petru însă nu a înțeles nici de această dată, deși era foarte simplu.

Și tu mergi alături de drum, nu uita aceasta.

Petru nu și-a dat seama că Iisus folosește un anumit cuvânt, căci el a răspuns, în mod inconștient, cu un alt cuvânt. Iisus trebuie să mai întrebe încă o dată. Și din nou folosește cuvântul *agapao*, pentru ca Petru să poată astfel auzi, poate că acum va auzi în sfârșit. Răspunsul lui Petru este și de această dată personal; de fapt, se și supără puțin. În sinea lui își și spune probabil: „Mă crede prost sau ce...? I-am spus doar că Îl iubesc și acum îmi pune, iarăși, aceeași întrebare." Trebuie să fi fost puțin supărat. Și totuși folosește din nou cuvântul *philo*. La mânie, ești și mai inconștient. Acum chiar că nu mai poate auzi nimic din ce spune Iisus, el nu poate vedea cine este Iisus de fapt. L-a deranjat că i-a fost

pusă încă o dată aceeași întrebare. Și din nou a pierdut ocazia.

A treia oară Iisus acceptă inconștiența a lui Petru și folosește El însuși cuvântul *philo*. De ce? Pentru că Iisus își dă seama că Petru nu poate înțelege această stare, nu a gustat din ea nici măcar o dată și îl depășește.

Când maestrul vede că tu nu poți să vii la el, atunci trebuie să vină el la tine. Dacă te strigă mereu, strigă tare și tu nu vii, atunci coboară el în întunericul în care ești pentru a te ține de mână și pentru a te scoate de acolo.

A treia oară Iisus se servește de cuvântul *philo*, iar Petru, deranjat de insistența lui, susține cu tărie și cu mai multă seriozitate iubirea lui; trebuie să fi fost și mai supărat de astă dată. „De ce nu încetează Iisus cu întrebările astea, când eu i-am răspuns deja? Se îndoiește de dragostea mea?" Și nici de această dată nu a înțeles.

Folosește chiar și cuvântul *philo* – Iisus s-a exprimat pe înțelesul său și totuși... Acum este supărat, dar Iisus îi este alături, îl ține de mână, însă Petru nu poate să înțeleagă. Îi explică mai departe „te iubesc", dar această explicație este explicația sa egoistă. Cristos spune cu blândețe: „Mergi și păzește creația Mea." „Nu are nici un rost", spune Iisus, „trebuie să las pentru altă dată. Acum nu se poate face nimic." Câteodată, maestrul trebuie să aștepte ani întregi după aceea. Pe de o parte, discipolul vrea ca acest lucru să se petreacă, iar pe altă parte creează tot felul de obstacole și blocaje. Dar și acest lucru este normal, căci ce ai putea să aștepți mai mult de la un om inconștient, de la un om care nu a aflat încă ce înseamnă cu adevărat conștiința, care trăiește în întuneric și care nu a văzut niciodată lumina? Iar în același timp tu vorbești de lumină și iubire. Iisus spune plin de compasiune: „Nu-i nimic, Petru, mergi și păzește-MI creația. Uită, pur și simplu, ce am vorbit. Acum nu este momentul potrivit. Nu ar fi trebuit să te întreb nimic, va trebui să mai aștept pentru asta."

Ați auzit că s-a zis celor de demult: «Să nu săvârșești adulter.»

Eu însă vă spun vouă: Că oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvârșit adulter cu ea în inima lui.

Întrebarea nu este dacă am comis sau nu un lucru, întrebarea este dacă am gândit acel lucru sau nu. Aceasta este diferența dintre crimă și păcate. Crima este o faptă pe care ai comis-o, păcatele reprezintă acea crimă pe care ai gândit-o deliberat. Crima este acel păcat care a

fost comis în această lume; tu ai făcut acest lucru, l-ai arătat lumii. Păcatul este acea crimă pe care ai intenționat să o faci.

Iisus spune: „Dacă te gândești la plăcere, deja ai comis adulterul." Legea lui Moise sună astfel: „Să nu comiți adulter!" Aceasta este una dintre cele zece porunci. Dar ea se referă numai la a nu comite faptul în sine, dar nu spune nimic despre ce se petrece în mintea ta.

Iisus spune că asta nu te va transforma; poți să te comporți foarte normal în exterior, iar în interiorul tău să porți toți șerpii și scorpionii, toată otrava întregii lumi. Adevărata problemă este în tine. Ce vrea să spună Iisus de fapt? „Nu te uita la o femeie frumoasă!"? Acest lucru nu este posibil. El nu poate să spună asta, căci dacă a spus: „Privește crinii de pe câmpuri...", cum ar putea să spună și: „Nu te uita la o femeie frumoasă!"? Dacă crinii sunt frumoși, de ce n-ar fi și o femeie sau un bărbat frumoși? Dacă crinii Îl reprezintă pe Dumnezeu și frumusețea Sa, atunci bărbatul Îl reprezintă pe Dumnezeu la un nivel mai înalt, iar femeia reprezintă cel mai frumos fenomen al lumii. Iisus nu poate să spună acest lucru. Deci, ce spune El de fapt? Străduiește-te să înțelegi.

Vezi o femeie frumoasă. Dacă te bucuri de frumusețea ei, de felul în care merge, de farmecul pe care îl răspândește în jurul ei – amuțești pur și simplu de venerație, ești fermecat de frumusețea lui Dumnezeu oglindită în ea – aceasta nu este plăcere. Plăcerea vine atunci când vezi o femeie frumoasă și începi imediat să gândești: „Cum aș putea să o am?"

Deci gândul este cel care păcătuiește, faptul de a râvni. Imediat ce acest gând „Cum pot să o am? Cum ar putea fi a mea? Cum aș putea să o înhaț de sub nasul altuia?" iese la iveală, devii un om urât.

Violența intră, de asemenea, în joc. Știi de unde provine cuvântul „violență" (engl. *violence*)? Are aceeași rădăcină ca și cuvântul „violare" (engl. *violation*). În momentul în care te-ai gândit să o ai, ai violat deja o lege subtilă a lui Dumnezeu. Este o profanare. Frumusețea era imensă, dar tu ai aruncat-o în noroi: ai început să te gândești la cum ai putea să o folosești. Este ca și cum ai vedea o floare și ai începe să te gândești: „Cum aș putea să o rup? Cum aș putea să o fur?" Sau: „Cum să fac să o iau și să o vând la piață?" Asta înseamnă deja să rănești, să profanezi.

Când plăcerea – pofta de a poseda și a exploata – crește frumusețea se pierde. Femeia devine pentru tine urâtă. Ea era atât de pură, atât de frumoasă, era o splendoare. Acum ai stricat totul; în loc să te bucuri, tu îți faci calcule de genul: „Cât mă costă să fac asta?" – căci ea este a altuia, este soția unui alt bărbat. Astfel, devii neliniștit și începi să te

gândești: „Cum aș putea să i-o înhață, în fond, ce mă costă?" Și cu asta ratezi exact esența lucrurilor. Frumusețea ei a deschis o poartă. Tu ai trecut pe lângă ea, dar ai profanat-o. Acesta este adulterul.

Iisus nu spune: „Fii insensibil la frumusețe." El nu poate spune așa ceva – îți garantez eu că El nu poate spune asta – nu da atenție la ceea ce spune creștinismul. Este un om de un rafinament imens, de o iubire extraordinar de mare. Cum ar putea respinge frumusețea? El spune simplu: „Nu râvni, bucură-te!"

Și nu trebuie să te bucuri că posezi acel lucru. În realitate, cum ai putea să te bucuri de ceva, de îndată ce posezi acel ceva? Prin chiar această posesie, frumusețea este distrusă. Tu ai otrăvit-o. Acesta este adulterul.

Iar dacă ochiul tău cel drept te smintește pe tine, scoate-l și aruncă-l de la tine, căci mai de folos îți este să piară unul din mădularele tale, decât tot trupul tău să fie aruncat în gheenă.

Aceste cuvinte au fost înțelese greșit de-a lungul timpului. Au existat oameni care și-au tăiat organele sexuale – unii Părinți ai Bisericii creștine. Au existat oameni care, urmând cuvintele lui Iisus, și-au scos ochii. Omul pare să fie atât de idiot! Și totuși, acești oameni au fost venerați, li s-a acordat o atenție deosebită; au fost făcuți sfinți. Ei nu erau însă decât niște nevrotici, niște isterici; oameni prin excelență idioți. Nu acesta este sensul acestor cuvinte. Este un fel de a spune că partea trebuie să se sacrifice pentru întreg. Întregul nu poate fi sacrificat pentru parte – asta e tot. Este un fel de a spune, ca atunci când recunoști că o parte oarecare a ființei tale perturbă relația dintre tine și întreg, acea parte trebuie sacrificată. Și, după câte știu eu, acea parte care pretinde că te reprezintă ca întreg este o perturbare. Numai mintea ta se amăgește: „Eu sunt totul, îmi sunt suficientă mie însămi."

Mintea este singura care ridică aceste pretenții. Ea îți dă sentimentul despărțirii de Dumnezeu, sentimentul de ego.

Iisus spune: „Sacrifică partea. Dacă e vorba de capul tău, sacrifică-ți capul." Asta nu înseamnă: „Taie-ți capul", ci pur și simplu să-ți pleci capul, să îngenunchezi, să fii umil. Mintea ta, „aparatul tău de gândit" îți face greutăți, pe ea trebuie să o „sacrifici"; nu are nimic valoros. Pentru întreg, trebuie sacrificat totul; numai atunci ești întreg.

Ați auzit că s-a zis: «Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.»
Eu însă vă spun vouă: Nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește

peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

Cea mai mare învățătură a lui Iisus este:

Iubiți pe dușmanii voștri.

Mai sus se spune: *Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.*

Această afirmație se referă la dreptate, la lege. Iisus aduce cu Sine iubirea. El spune: *Iubiți pe dușmanii voștri.* De ce? Învățătura aceasta sună ciudat – *Iubiți pe dușmanii voștri.* Pentru că astfel împiedicăm răul să se răspândească. Semnificația este cu totul alta; este vorba despre alchimia interioară. Semnificația acestei învățături este aceeași ca în Rugăciunea lui Iisus *Tatăl Nostru*: *Dă-ne nouă astăzi pâinea cea de toate zilele.*

Hindușii, mahomedanii și alții au râs de rugăciunea creștină – li se părea atât de copilăresc. De ce Iisus s-a gândit să ceară pâinea cea de toate zilele? Acești oameni nu au înțeles ce vrea să spună Iisus prin „pâinea cea de toate zilele".

Așa cum corpul tău trăiește din aer, apă, hrană, la fel sufletul tău are nevoie de o anumită hrană spirituală. Aceasta este de fapt pâinea cea de toate zilele, hrana ta zilnică. În fiecare zi primești o anumită cantitate de energie spirituală. Tu poți să o folosești într-un mod distructiv sau într-un mod creator. Dacă ești orientat negativ, abuzezi de această energie, o profanezi. Dacă ești orientat pozitiv, ea va fi calea ta spre Dumnezeu. Vei crește și te vei înălța până la cele mai înalte culmi. Ea îți va aduce împlinirea, *pleroma.*

Energia divină care se revarsă neîncetat asupra ta este ceea ce Iisus numește pâinea cea de toate zilele. Când această energie nu este utilizată corect și este risipită în activități lipsite de sens, negative, când Dumnezeu dăruiește neîncetat, iar tu risipești neîncetat ceea ce-ți dăruiește, atunci tu nici măcar nu știi ce comoară risipești.

A fost odată... urmează o parabolă sufită.

Un bărbat își făcea plimbarea de dimineață pe marginea unui râu, când deodată se împiedică de un sac plin cu pietre. Se așează pe malul râului și începu să arunce în joacă câte o piatră în apă. Se bucura când auzea pleoscăitul pietrei. Iată că se lumină de ziuă și lui îi mai rămăsese totuși o piatră, dar când se uită mai atent la ea, căci acum era și lumină și putea vedea mai bine, îi veni să-și smulgă părul, să plângă și să se vaiete. Câțiva oameni care erau prin apropiere, se strânseră și îl

întrebară ce s-a întâmplat.

Bărbatul răspunse: „Acesta e un diamant, iar eu în dimineața asta am aruncat mii de diamante. Timp de o oră am tot aruncat în acest râu, fără să știu ce anume arunc. Credeam că toate sunt pietre. Acum am mai rămas numai cu unul."

Eu aș spune că a avut chiar noroc – cel puțin și-a dat seama când mai avea un ultim diamant. Sunt milioane de oameni care nu-și dau seama nici măcar în final; ei sunt dintre aceia care aruncă totul. Ei doar trăiesc și mor și nu învață niciodată să cunoască „pâinea cea de toate zilele", diamantele care li se dăruie în fiecare zi. Este vorba despre energia ta. Poți să o exteriorizezi sub forma mâniei, este aceeași energie. Poți să o transformi în iubire, este vorba de aceeași energie. Alegerea este a ta. De aceea Iisus spune: „Iubiți pe dușmanii voștri" – căci dacă urăști pe cei care ți-au făcut rău, atunci toată energia ta se consumă în această ură. Și există foarte multă răutate. *Aici nu este vorba de o învățătură morală, ci de o învățătură alchimică.*

Ați auzit că s-a zis: «Ochi pentru ochi și dinte pentru dinte.»
Eu însă vă spun vouă: Nu vă împotriviți celui rău; iar cui te lovește peste obrazul drept, întoarce-i și pe celălalt.

Dar nu-ți risipi energia. Dacă cineva vrea să te lovească, și chiar te-a lovit, atunci întinde-i și celălalt obraz. Mulțumește-i și spune: „Mulțumesc, Doamne. Și dacă mai ai nevoie de mine, eu sunt pregătit." Și mergi tot așa înainte. Nu-ți risipi energia, căci energia asta este atât de prețioasă... Nu reacționa negativ, nu isca ceartă și nu te mânia, căci îți vei risipi energia. Arunci astfel diamante.

Noi trăim într-o atmosferă negativă, de ostilitate, de disperare. Atât timp cât vom spune nu, vom da cu piciorul la ceea ce avem bun, chiar sub nasul nostru. Este vorba de acea atitudine ostilă, de contradictoriu... „Asta nu e corect! Asta nu e bine! Lucrurile ar trebui să fie așa, lucrurile ar trebui să stea altfel!" Prin această ostilitate, se consumă foarte multă energie. Avem tendința să forțăm lucrurile să se încadreze într-o anumită ordine, dar viața este scurtă și nu va mai fi timp să ne dăm seama de greșelile noastre. Ne înecăm pur și simplu în activitate.

Iisus spune: „Fii treaz!" Energia ta este foarte limitată și numai o parte din ea îți stă la dispoziție. Îți va sta și mai mult la dispoziție numai dacă folosești această parte. Iisus spune: „Cei care dau, li se va da" – învățăturile lui sunt cele mai frumoase învățături aduse vreodată – „iar

cei care nu au li s-a luat chiar și ceea ce aveau". Extrem de paradoxal, dar perfect adevărat!

Dacă nu îți risipești energia, vei primi mai mult decât ai. Cu cât păstrezi mai mult din ea, cu atât ți se va da mai mult. Cu cât ai mai puțin din ea, cu atât ți se dă mai puțin. Iar dacă nu ai nimic, atunci ți se va lua și puținul pe care îl mai ai.

Ești pur și simplu o carcasă goală, un vid – nu vidul despre care vorbește Buddha. Prin folosirea greșită a propriei energii, ne înconjurăm singuri de gratiile unei închisori. Cu toate acestea, porțile acestei închisori sunt întotdeauna deschise, căci paznicul ei ești chiar tu însuți.

Tu ești și închisoarea și prizonierul ei, dar tot tu ești și paznicul acestei închisori. Trebuie doar să renunțăm la modul în care gândim și aceeași energie care creează închisoarea, va crea și eliberarea noastră din ea.

Nikolaus von Cues afirmă că viața dreaptă presupune numai un singur lucru – iar el numește aceasta „neștiința învățată". „Învață să fii din nou pur, învață să fii neștiutor", zicea el mereu. Fii asemenea unui copil. Nu opune rezistență, nu te lupta. Bucură-te de energia care se revarsă asupra ta. Simte-te ca și cum te-ai afla la origini. Învață să fii din nou nevinovat, pur. Nu te agăța de trecutul tău mort, plicticos, mental, științific.

Există un fel de neștiință despre care știm și un fel de știință despre care nu știm.

Există neștiința unui Iisus sau a unui Buddha. Când Bodhidharma a fost întrebat de Kaiser Wu: „Cine ești tu?", acesta a spus clar: „Nu știu". Această neștiință și inocență este de fapt cea omniscientă. Încetează să te mai certi cu oamenii. Urmărește să nu te mai lupți. Și Iisus o spune foarte clar: „Iubiți-vă dușmanii", dar mintea ta va spune atunci: „Dar dacă un dușman îți vrea răul, trebuie să-i vrei și tu răul. Răul nu trebuie primit în casă. El trebuie nimicit." Nimeni nu a reușit până acum să nimicească răul. Atâta vreme cât există dualitate, va exista și răul. Tu vei fi cel nimicit, dacă te lupți cu el. El nu poate fi stârpit.

Fii atent să nu faci această greșeală, să nu te amăgești.

Ați auzit că s-a zis: «Să iubești pe aproapele tău și să urăști pe vrăjmașul tău.»

Iar Eu vă zic vouă: Iubiți pe vrăjmașii voștri, binecuvântați pe cei ce vă blestemă, faceți bine celor ce vă urăsc și rugați-vă pentru cei ce vă

vatămă și vă prigonesc.

Acest mesaj este foarte clar. Iisus spune că nici măcar un dram de energie nu trebuie irosită. Toată energia trebuie păstrată. Dacă energia atinge un anumit grad, atunci transformarea se produce aproape de la sine. Aceasta este celebra știință numită alchimie.

Când apa se înfierbântă, tu ești de fapt cel care aduce acea energie care încălzește apa. Apoi, ea va atinge 100°C ți se vor forma aburii. La 99°C... e într-adevăr fierbinte, dar e încă apă. La 99,9°C... este foarte fierbinte, dar e tot apă. 100°C și saltul s-a făcut. Acum putem vorbi de vapori.

La fel se întâmplă și în lumea interioară. Aceste cuvinte nu sunt maxime moralizatoare. Ele descriu transformarea interioară. Dacă îți păstrezi energia interioară și nu o risipești în toate părțile... Dacă un câine începe să latre la tine, „latri" și tu, pentru că în acel moment îți spui: „Trebuie să-i răspund cu aceeași monedă celui care mi-a făcut rău; trebuie să-i dau o lecție acestui câine". Poți să-i dai o lecție; nu se știe dacă câinii vor fi învățat lecția vreodată, dar tu sigur ți-ai risipit energia în zadar. Și în timp ce tu latri la câini, îți pierzi capacitatea de a te ruga la Dumnezeu, căci lătratul și ruga nu pot exista împreună, așa cum nu pot nici cearta, mânia, ura și dragostea. E vorba de o simplă economie interioară „...pentru ca voi să deveniți fii ai Tatălui în ceruri".

Dacă vrei să fii un copil al lui Dumnezeu, trebuie să faci următorul lucru: să-ți păstrezi energia. Iar El îți va da energie în fiecare zi. Dacă un om își păstrează propria energie, nu mai este necesar să facă altceva. Iisus îți dă această cheie, o cheie nemaipomenită care poate să deschidă ultima poartă. „...Căci El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni; și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți."

Iar Iisus spune: „Nu te ocupa nici cu cei drepți, nici cu cei nedrepți. Privește-L pe Dumnezeu. Norii Săi vin și aduc ploaie peste amândoi, și peste cel drept și peste cel nedrept. Soarele luminează și dă viață și celor buni și celor răi." Atunci de ce îți faci griji? Dumnezeu este cel care îți dă constant toată energie.

Să nu încerci să faci lumea mai bună. Fii atent să devii tu însuți mai bun și nu mai fi tu cel care să facă lumea mai bună. Nu deveni un astfel de om.

Când vrei să te schimbi pe tine, păstrează-ți energia. Și surprinzător e că atunci când te schimbi, când te transformi, multe se vor transforma prin tine. Simpla ta prezență va fi de ajuns... și toți se vor simți atrași de ceva necunoscut. Prezența ta e suficientă pentru ca ceva să înceapă să

vibreze în ei. Tu personal nu trebuie să faci prea multe.

Când lumina ta va arde, oamenii vor veni la tine; bâjbâind în întuneric, ei vor începe să meargă în direcția ta. Când ei se vor apropia tot mai mult de tine, într-o zi, lampa ta iluminatoare va fi luminată de acela care este la rândul lui luminat. Flacăra „sare" de la unul la altul. Este necesar doar ca ei să fie aproape. Fii în apropierea unui maestru, fie în preajma cuiva care a ajuns acolo și mergi tot mai aproape de el, fără a opune rezistență, fără luptă, fără protecție. Fii vulnerabil. Și totul va veni de la sine.

...Ca să fiți fiii Tatălui vostru Celui din ceruri, că El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți.

Cine ești tu ca să-ți faci griji pentru bine și rău? Cine ești tu ca să-ți faci griji în privința creării lumii? Aceasta este o călătorie făcută de ego.

Căci dacă iubiți pe cei ce vă iubesc, ce răsplată veți avea? Oare nu fac și vameșii același lucru?

Puritanii, vameșii, moraliștii, pedanții, toți fac la fel. Dacă oamenii vă iubesc, atunci îi iubiți și voi pe ei. Nu e nimic special în asta, nu sunt prea multe de spus despre acest lucru. Dacă oamenii te iubesc, îi iubești și tu, dacă cineva își bate joc de tine, faci și tu la fel... Iar când cineva este plin de ură împotriva ta și iubirea ta nu conteneşte să se reverse... abia atunci se petrece minunea. Atunci se petrece ceva magic. Și numai acea magie vă poate transforma în copiii lui Dumnezeu. Nimic altceva nu vă poate ajuta.

Fiți, dar, voi desăvârșiți, precum Tatăl vostru Cel ceresc desăvârșit este.

Acestea sunt cuvintele fundamentale ale lui Iisus: *Fiți, dar, voi desăvârșiți.*

Gândește-te că poți să fii desăvârșit pentru că în interior deja ești. Tu vii de la Dumnezeu, deci cum ai putea să fii imperfect? Tu îi aparții lui Dumnezeu, cum ai putea să fii imperfect? În interiorul tău ești Dumnezeu, căci Dumnezeu este în tine și tu ești în Dumnezeu. Dar

nu ți-ai acordat nici o ocazie să privești în tine. Ești atât de ocupat și de prins de lumea exterioară – merită să faci și asta; să contribui puțin la binele omenirii, la dreptatea din lume, la această revoluție spirituală. Ești atât de ocupat cu exteriorul și, de aceea, nu ai putut să privești adânc în interiorul sufletului tău. Acolo este Dumnezeu. Dumnezeu sălășluiește în tine.

Da, poți să fii desăvârșit, pentru că ești desăvârșit. Numai desăvârșirea poate fi desăvârșirea.

Desăvârșirea nu trebuie creată, ea trebuie doar descoperită. Ea este deja acolo, probabil ascunsă, poate mascată, dar ea este acolo. Îndepărtează masca și o vei găsi. Nu trebuie să o inventezi, trebuie doar să o descoperi. Dar poate „a descoperi" nu este cuvântul cel mai potrivit. Lasă-mă să-ți spun... descoper-o din nou.

Suficient pentru astăzi.

CAPITOLUL IV

Ești stăpân numai pe ceea ce ai creat tu

Viața pare să fie fără sens. De ce?

Viața *există*... pentru că *tu* îi dai un sens. Nu există un sens care să îi fie implicit vieții. El trebuie creat, trebuie atașat vieții, trebuie provocat. Dacă tu cauți un sens gata făcut, nu-l vei găsi și viața-ți va părea fără sens. Viața este ca o foaie nescrisă, este doar o posibilitate. Tu poți să-i dai vieții atât sens, cât și absurditate, poți să-i dai libertate sau poți să te simți în ea ca într-o închisoare. Totul depinde de tine. Libertatea ta este nelimitată.

Omul se teme de această libertate, pentru că ea îl obligă la o prea mare responsabilitate. Tu ai dori ca cineva să-ți dea un sens pentru ca tu să scapi de această responsabilitate. Sensul îți este dat. A-ți da singur un sens înseamnă că dacă faci greșeli, numai tu ești responsabil de asta și nimeni altcineva. Acest lucru generează frică.

De aceea, oamenii și-au creat dintotdeauna zei care să le dea un sens vieții. Ce înseamnă exact reprezentarea în imagini pe care și-o face omul despre un zeu? Este cineva pe care altcineva îl privește, care dă un sens, cineva care îți dă o soluție, care îți dă *moksha*. Oamenii vor să primească ceva, de aceea merg în biserică, în templu, în moschee – numai pentru a se ruga: „Dă-ne un sens".

Această rugăciune este fără efect. Rugăciunea corectă este să faci ceva pentru a da un sens. Existența te ajută. Dumnezeu te ajută întotdeauna în ceea ce dorești să faci. Este pregătit să conlucreze. Chiar când te ridici împotriva lui, El îți lasă libertatea. Aceasta este semnificația cuvintelor lui Iisus: „El face să răsară soarele peste cei răi și peste cei buni și trimite ploaie peste cei drepți și peste cei nedrepți." Razele soarelui îi mângâie la fel pe toți, în orice condiții, atât pe sfinți, cât și pe păcătoși, ele nu fac nici o diferență.

Dacă doar aștepți ca vieții tale să i se dea un sens – aștepți ca un cerșetor, cu mâna întinsă, iar sensul acela nu-l vei găsi niciodată. Și pentru că aștepți, acest lucru ți se va părea fără sens. Ai o idee despre ce este sensul și nu vrei ca *tu* să-ți creezi acest sens. Și atunci compari viața ta cu această idee, iar viața nu corespunde așteptărilor tale...

Mare suferință! Și tu ești cel care dai naștere amândurora. În primul rând, ideea: „Eu nu trebuie decât să aștept și voi primi, nu trebuie să fiu creativ." Iar în al doilea rând, mai ai o altă idee nemaipomenită: „Viața ar trebui să fie așa și nu altfel; numai atunci se poate numi viață și numai atunci ea are sens." Și apoi compari cu viața. Nu vei găsi nicăieri poezia care-ți dă sens, atâta timp cât tu însuți nu o aduci în viața ta, atâta timp cât tu nu o creezi.

Sannyas înseamnă apropiere creativă de Dumnezeu. Rugăciunea ta nu trebuie să fie impotentă. Ea ar trebui să arate că vizezi o anumită direcție. Tu ar trebui să faci tot de ține de tine – fiecare piatră ar trebui rotită, numai atunci ajutorul lui Dumnezeu intră în acțiune, te ridică, te transformă. Oricum, Dumnezeu vine, dar numai atunci când ai făcut tot ce puteai face; nu vine niciodată mai devreme.

Problema a luat o foarte mare amploare, în special pentru mentalitatea modernă. În trecut, omul a trăit tot timpul cu un Dumnezeu care dăruiește. El trona în ceruri și pe pământ totul era în ordine. Oamenii trăiau într-o stare de letargie generală, nu aveau deloc creativitate, erau pur și simplu dependenți de Dumnezeu, rugându-se și slăvindu-L. În concepția lor, ei au făcut tot ce era de făcut, tot ce puteau ei face: să se roage și să venereze.

Acum nu mai este posibil așa ceva – nu după Friedrich Nietzsche. Acel Dumnezeu a murit.

Am să vă povestesc o scurtă parabolă spusă de Nietzsche.

Cu siguranță, ați auzit de nebunul care ziua în amiaza mare aprindea lanterna pentru ca apoi să alerge în piață și să strige încontinuu: „Îl caut pe Dumnezeu! Îl caut pe Dumnezeu!" Pentru lumea care se învârtea pe acolo și care nu se gândea nicidecum la Dumnezeu, nebunul era prilej de râs general.

„A dispărut cumva?", întrebă unul, „Îi e frică de noi, s-a ascuns?" întrebă un altul. „A fugit, a plecat, și-a luat tălpășița?", întrebă un al treilea. Astfel strigau oamenii unii altora și râdeau. Când deodată nebunul sări în mijlocul lor.

„Unde a plecat Dumnezeu?", strigă el, „Eu vă voi zice dar: noi l-am omorât, voi și eu. Noi toți suntem ucigașii lui. Și acum vom cădea neîncetat în neant. Nu simțiți respirația camerei goale? Nu s-a făcut mai frig? Nu este din ce în ce mai întuneric în jurul vostru și din ce în ce mai multă noapte? Nu ar trebui să fie lanterne aprinse și dimineața? De ce nu auzim gălăgia groparilor care sapă o groapă pentru

Dumnezeu și-l înmormântează? Nu simțiți mirosul de putred? Și zeii putrezesc. Dumnezeu a murit. Dumnezeu rămâne mort. Noi suntem cei care l-am omorât."

Aici nebunul se oprește și se uită din nou la cei care-l ascultă. Aceștia tac și se uită uimiți la nebun, care trântește imediat lanterna de pământ. Aceasta se sparge, iar lumina se stinge.

„Am venit prea devreme," le spuse nebunul, „Timpul meu nu a sosit încă."

Întâmplarea aceasta teribilă este încă pe drum, călătorește încă. Ea nu a ajuns încă la urechile oamenilor. Fulgerul și tunetul au nevoie de timp, lumina stelelor necesită timp, faptele la fel, imediat după ce au fost făcute – înainte ca ele să fie văzute sau auzite. Această întâmplare este încă departe de voi, ca și cele mai îndepărtate stele.

Ce a spus nebunul lui Nietzsche: „Am venit puțin prea devreme, poate că nu mi-a venit timpul", oamenii nu pot înțelege... Acest timp a venit acum, cu o sută de ani mai târziu. Lumea întreagă se umple de mirosul unui Dumnezeu în descompunere.

Această parabolă are o semnificație colosală. Fiecare epocă trebuie să-și creeze propriul Dumnezeu, zeii străini nu ajută la nimic. Aceia au fost creați pentru alți oameni, pentru propriile lor țeluri și scopuri; ei au devenit nefolositori. Cu timpul, zeii devin nefolositori.

Și întotdeauna când un zeu devine nefolositor și moare, el putrezește și dispare, iar în urma lui rămâne un gol imens, o mare lipsă de sens; căci acest zeu a dat oamenilor un sens foarte bine conturat; acest zeu a constituit sensul vieții lor. Acum nu a mai rămas nimic. Dintr-odată ați fost lăsați singuri – singuri într-un întuneric deplin, singuri într-o noapte rece.

Dumnezeu era precum căldura soarelui; cerul nu mai părea așa departe, ba chiar părea mai aproape. Puteai aproape să-i atingi picioarele. Dumnezeu se interesa întotdeauna de tine. Tu erai un copil mic și el era Tatăl tău și Mama ta. Acum acest Dumnezeu nu mai există, acum este greu să mai privești spre cer și să te rogi așa cum a făcut-o Iisus.

Iisus l-a numit pe Dumnezeu „Tatăl Meu". Cuvântul folosit de el pentru a desemna asta este „Abba", un cuvânt plin de iubire și delicat ca și „Papa". Cuvântul „tată" este puțin cam rece. El l-a numit pe Dumnezeu „Abba". Dar tu nu-l poți numi așa; ai încercat? Privește spre cer și spune pur și simplu „Papa" – pare atât de stupid.

Am auzit...

Sherwood Anderson descrie propria sa trezire față de această învățătură spirituală. El povestește cum într-o noapte mergea de-a lungul unei străzi luminată doar de lună „când deodată am simțit o nevoie neobișnuită și care-mi părea ridicolă, de a îngenunchia în fața a ceva neomenesc. Și astfel am mers spre mijlocul străzii și am îngenunchiat în praf, fiindcă nu aveam nici un Dumnezeu – zeii ne-au fost luați din viața noastră obișnuită..." așa cum omului contemporan i-a fost luat Dumnezeul său... care are o putere interioară pe care nici omul însuși nu o înțelege... „Și am râs de acea imagine care-mi trecea prin fața ochilor, pe când am îngenunchiat în stradă."

Imaginează-ți o stradă sub clar de lună, un vânt rece și Anderson simțindu-se deodată stăpânit de dorința de a se ruga. Ceea ce simțise era „o nevoie de a mă pleca".

Dacă nu există Dumnezeu, cum poți să te rogi? Dacă nu există Dumnezeu, pare perfect logic să spui: „O nevoie de a mă pleca", de a te dărui vidului, de a te supune cerului gol, „de a mă umili".

Ține minte cuvântul „a se pleca". Nimeni care s-a rugat vreodată nu spune că rugăciunea reprezintă o coborâre de sine. A spune rugăciuni înseamnă a prețui un zeu, a-l preamări. Acum, când zeul nu mai există și nu mai poți să i te rogi, atunci ce faci acolo pe strada aceea prăfuită, în genunchi? Poate pentru că este frumos, poate pentru că răsare luna sau pentru că e liniște... da, și? Totuși, tu îngenunchezi în praf.

„Și am râs de acea imagine care îmi trecea prin fața ochilor", spune el, „pe când îngenuncheam pe acea stradă..." Nu mai era nimeni acolo și totuși s-a văzut în propriii ochi ca făcând un gest ridicol și absurd. „Nu era nici un Dumnezeu în ceruri, nici un Dumnezeu în mine, nici o convingere că eu aș fi avut puterea de a mă gândi la un Dumnezeu. Și așa am îngenuncheat pe tăcute în praf și am rămas fără cuvinte."

Aceasta este situația. Nu poți să strigi: „Abba" – acest cuvânt nu-ți stă pe buze. Și chiar dacă vine, va părea foarte fals și vei râde de ridicolul acestui lucru.

Fiecare epocă trebuie să-și creeze un zeu nou. Nu că Dumnezeu ar muri, dar moare acea reprezentare concretă despre Dumnezeu.

Acum omul se află într-un spațiu gol, într-un vid existențial; vechii zei sunt desființați și noi nu am creat zei noi; vechiul templu este o

ruină și nu am construit un templu nou. Fiecare epocă trebuie să caute ceva nou, trebuie să-l redescopere pe Dumnezeu într-un mod propriu – de aceea viața pare a fi fără sens.

Iar acum vechiul zeu nu poate fi reînviat, nu i se poate pur și simplu insufla viață. Asta încearcă să facă biserica și preoții, să insufle viață unui Dumnezeu mort. Nu este posibil; omul a mai crescut puțin și are nevoie de un Dumnezeu care să mai fi crescut și el. Omul are nevoie de un Dumnezeu care poate răspunde nevoilor lui prezente.

Mai demult, acum cinci mii de ani, Krishna a corespuns nevoilor câtorva oameni. Acum două mii de ani, Iisus a răspuns nevoilor altor câtorva oameni. Dumnezeul lui Moise nu mai corespundea în vremea lui Iisus, iar Dumnezeul Iisus nu mai poate corespunde nevoilor voastre de astăzi. Lucrurile se schimbă, dar omul nu poate trăi fără Dumnezeu.

Prin „Dumnezeu" înțeleg „sens". Omul nu poate trăi fără sens. El trebuie să aibă sentimentul că ceea ce face el are importanță, reprezintă o contribuție la bucuria și frumusețea vieții. Probabil că osteneala sa este mică, dar totuși el nu este lipsit de importanță pentru întreaga existență, el simte că este de folos. El împlinește o anumită nevoie și acest lucru dă sens vieții lui. Iar odată cu sensul apare bucuria. Dacă nu ești deloc folositor, poți să dispari pur și simplu și nu se va schimba nimic în lume. Poți fi foarte ușor înlocuit, poți fi aruncat și un altul va face munca ta. Tu ești doar o funcție. Oricine o poate îndeplini – în acest mod se naște un vid existențial. În acel moment vei simți o durere în inimă. De ce să trăiesc în continuare? Pentru ce? Ce sens ar mai avea? Totul pare fără sens și asta îi înnebunește pe oameni.

Eu înțeleg întrebarea ta: **Viața pare atât de fără sens. De ce?** Pare a fi fără sens pentru că până atunci nu ai luat-o în propriile mâini. Nu ai creat încă nimic care să-i dea un sens.

T. S. Eliot spune că omul este gol. Da, este adevărat, omul este gol, dar la fel este și un bambus, însă când bambusul este transformat în flaut, el capătă un sens. La fel și omul poate să se transforme în flaut. Dar voi nu sunteți flaute, voi sunteți niște bambuși goi pe dinăuntru. Despre oamenii moderni, Eliot spune:

„Figură fără formă, umbră fără culoare.

Putere paralizată, gesturi fără mișcare..."

Aceasta este descrierea lui... „putere"... Așa cred că s-a perceput Anderson pe sine, pe când îngenunchia în strada prăfuită. Trebuie să fi avut o figură demnă de râs.

„Figură fără formă, umbră fără culoare.

Putere paralizată, gesturi fără mișcare..."

Atunci, viața ta apare ca un pământ sterp, ca un deșert în care nu curge nici un râu, unde nu crește nici un copac și unde nici o pasăre nu cântă... unde nu se petrece nimic. Este un coșmar. Mergi mai departe, tot mai departe și nu se petrece nimic. Și într-o zi cazi și dispari în țărână – țărâna se face țărână.

Lev Tolstoi își întreba adeseori prietenii – era interesat peste măsură de visele lor – și de aceea l-a întrebat pe Maxim Gorki. Fiind împreună într-o zi, el îl întrebă deodată: „Poți să-mi povestești un vis de-al tău pe care nu l-ai uitat; unul care ocupă un loc special în viața ta onirică?"

Și Gorki îi spuse: „Da, am avut un vis pe care nu pot să-l uit niciodată. Și nu l-am visat numai odată. L-am visat din nou și din nou și de fiecare dată în același fel. Și astfel s-a întipărit foarte bine în conștiința mea." Tolstoi, fiind foarte interesat de aceasta, a spus: „Povestește-mi-l, povestește-mi-l chiar acum."

Iar Gorki începu să povestească: „În acest vis văd un deșert imens, fără copaci, fără oameni, fără animale, pe deplin mort, nisip, nisip și iar nisip. Soarele arde la fel de puternic ca și focul. Și mă văd pe mine acolo, mergând, dar mergând către nicăieri. Nu există nimic, nu am nici un țel. Nimic decât nisip; ceea ce este ciudat e că nu-mi văd decât picioarele și pantofii. Nu pot să văd nimic altceva. Mă încordez și totul pare o nebunie. Nu-mi pot vedea fața, nici corpul și nici mâinile – numai două picioare încălțate cu pantofi de piele. Pot auzi zgomotul pe care-l fac. Și cele două picioare merg mai departe, tot mai departe, în neștire, prin deșert. Parcă ar merge așa de secole. Nu se petrece nimic, nu există decât aceste picioare fără corp, fără suflet, fără figură. Încotro merg? Și de ce merg, în definitiv? Și care este sensul acestui mers? Toate aceste întrebări pier și o mare teamă pune stăpânire pe sufletul meu. Din visul acesta mă scol întotdeauna tremurând și plin de sudoare."

Visul este simbolic. Acest vis arată ce a ajuns să fie omul modern. Atâta timp cât nu îți creezi o figură, nu o vei găsi. Tu vii pe lume fără figură. Atâta timp cât tu nu îți creezi sufletul, nu ai suflet. **Nu poți avea decât ceea ce îți creezi tu.**

Buddha are suflet, Iisus are suflet, pe când tu nu ai unul. Nu o lua ca pe ceva care se înțelege de la sine. Acesta este unul dintre motivele principale pentru suferința în care se află omenirea: fiecare crede că are un suflet. Cum poți să ai suflet, dacă nu ți-ai creat unul? Poți să ai

doar ceea ce tu îți creezi. Religia trebuia să ofere această creativitate – aceea de a crea un suflet, o figură, de a crea o ființă din nimic. Aceasta aduce cu sine fericire, entuziasm. Atunci viața devine vie, fermecătoare, relaxantă. Atunci pulsează viața, în acel moment ea devine o aventură; nu este monotonă, nu mai este un coșmar. În acel moment copacii încep să crească în deșertul tău, păsările încep să cânte pe pământul tău lipsit de viață, florile răsar, iar golul se umple; este plin de viață.

Permite-mi să reiau: sensul trebuie creat.

Osho, câteodată am senzația că nu citezi corect din *Biblie*.

Este posibil. Nu sunt învățat cu acest lucru, iar când citez corect se petrece o minune. E ceva întâmplător. Eu nu sunt Cristos. Nu sunt preocupat de ceea ce s-a scris exact în această carte. Mă preocupă mult mai mult ce s-a întâmplat în ființa lui Iisus. Mi s-a petrecut și mie, deci știu despre ce este vorba.

Dacă spun ceva, nu spun conform **Bibliei**, ci conform conștiinței lui Cristos. Iar dacă descoperi o dată sau de mai multe ori că spun ceva care nu există deloc în **Biblie**, atunci poți cel puțin să adaugi acel lucru la propria ta **Biblie**. Aceasta este posibil... căci eu nu sunt beat, dar vorbesc într-o stare de beție. Dacă asculți din perspectiva unui învățat, vei fi foarte neliniștit și confuz; pentru tine multe se vor bate cap în cap.

Va trebui să-ți amintești mereu de faptul că, dacă nu sunt fidel literei, sunt totuși fidel spiritului. Tu ai fost învățat cu ceea ce este scris în **Biblie**, ai fost constrâns să o înveți. Ți-a fost cântată la ureche și, dacă auzi ceva diferit de ce știi tu, devii derutat și e de înțeles.

Altcineva a întrebat:

Se pare că Cristos nu este genul tău. Pare a fi mai mult un moralist. Iar *sutra*-ele despre care ai vorbit au o cu totul altă semnificație decât cea pe care le-ai dat-o tu.

Impresia aceasta o vei avea de multe ori, dar este așa numai în aparență, nu e adevărat. În realitate, *tu* nu îl cunoști pe Iisus așa cum era el. Tu îl cunoști pe Iisus așa cum ți l-a prezentat creștinismul. Tu cunoști un Iisus conform interpretărilor creștine și crezi că sunt reale. Aceste interpretări moralizatoare sunt interpretări ale creștinismului. Iisus merită mai mult. El trebuie arătat din nou lumii, în toată

originalitatea sa.

Iisus era unul dintre oamenii cei mai amorali. De aceea erau evreii atât de porniți împotriva lui. În vremea lui Iisus, evreii erau foarte morali, foarte credincioși legii. Ei erau mânioși pe Iisus din cauza faptului că nu se conforma acestei legi și că le aducea oamenilor o cunoaștere pe care ei o considerau periculoasă. El a adus în viața oamenilor un fel de anarhie.

Evreii au fost dintotdeauna un popor care a urmat legea, de aceea toți marii revoluționari ai lumii au fost evrei. Acest lucru nu este întâmplător. Dacă o societate urmează prea mult legea, reacția este că apar revoluționari.

Iisus este un mare revoluționar. Și Karl Marx este evreu și este un mare revoluționar. Și Sigmund Freud este evreu și este un mare revoluționar. La fel și Albert Einstein. Acești patru oameni au influențat istoria omenirii cum nimeni nu a mai făcut-o până atunci. De ce? Evreii urmează atât de bine legea, sunt atât de onești că mai devreme sau mai târziu tot s-ar fi născut cineva care să protesteze împotriva acestui lucru. Numai într-o societate fidelă legii poate să se nască un rebel. Veți fi uimiți că, și aici, mai mult de jumătate din oameni sunt evrei. Vivek aduce întotdeauna vestea: „Și acest *sannyasin* este evreu, și acel *sannyasin* este evreu." Câteodată am impresia că sunt și eu evreu; dacă toți sunt evrei, probabil că și eu sunt evreu. În India nu există evrei. Poate că în preajma mea este singurul loc unde se pot găsi evrei. Și sunt atât de mulți, încât poate fi numit un loc evreiesc, un Ierusalim. Dar de ce? Societatea este prea fidelă legii, prea tradițională, de aceea toți oamenii care au puțină inteligență încep să se revolte. Ei vor găsi alte modalități de a trăi. De aceea sunt foarte mulți evrei aici.

Evreii au fost uimiți că Iisus a fost amoral; nu imoral, ci amoral. Prin „amoral" vreau să spun că moralitatea sa era una interioară, nu venea din afară, era spontană. El trăia clipa, nu avea nici un plan, nu avea nici o schemă după care să-și trăiască viața. Era o ființă conștientă și fiecare decizie o lua pe moment. El nu trăgea nici o concluzie cu privire la trecut, acționa conform situației și lăsa situația să hotărască. Răspunsul său era întotdeauna proaspăt și legat doar de situația respectivă. De aceea, există atât de mult contradicții aparente în **Biblie**.

Un om care trăiește de la un moment la altul se confruntă cu multe contradicții interioare, nu poate fi consecvent – numai morții pot fi consecvenți.

Un om pentru care fiecare moment este viu se va schimba neîncetat,

căci și viața se schimbă. Deci, se va schimba și el. El nu va fi niciodată în dizarmonie cu viața, ci va fi în acord cu ea. Dar viața este inconsecventă, deci și omul este inconsecvent. Omul este foarte complex, este plin de contradicții.

Iisus este foarte contradictoriu. Unul din logicienii revoluției franceze, Voltaire, a strigat aproape ca un nebun: „Jos cu acest netrebnic!" Spunând aceasta se referea la Iisus. De ce? De ce l-a numit Voltaire, omul cu adevărat rațional, logic, filozofic, de ce a trebuit să-l numească pe Iisus netrebnic? Pentru că Iisus este foarte contradictoriu. În realitate, nici nu-l poți urma pe Iisus fără să devii nebun.

Nu poți să mă urmezi nici pe mine fără să devii nebun; de aceea vă zic: „Nu mă urma! Înțelege-mă doar."

Același lucru îl spun și despre Iisus: înțelege-l; nu are nici o importanță dacă îl urmezi. Dacă îl urmezi, acest lucru este împotriva lui, pentru că El însuși nu a urmat pe nimeni niciodată. Dacă tu îl urmezi, vei avea mereu în minte un plan bine stabilit după care să-ți trăiești viața și vei face ceva numai pornind de la planul acela: ce merită să fac? Iisus însă nu a tras niciodată concluzii. El a trăit o viață deschisă. Când comentez cuvintele lui Iisus vei avea foarte des senzația că eu nu spun același lucru cu care tu ai fost învățat.

Situația mea este cam așa:

Odată, unui preot tânăr i s-a făcut atât de frică în timpul primei sale slujbe, încât nu mai putea vorbi. La terminarea slujbei, îl întrebă pe Monsignore cum s-a descurcat, iar acesta îi spuse că „bine", dar că săptămâna următoare ar trebui să-și pună vodkă sau gin în paharul cu apă, lucru care-l va ajuta să fie mai relaxat. Duminica următoare, preotul a făcut întocmai și, într-adevăr, a ținut o predică furtunoasă. După slujbă, preotul îl întrebă din nou pe Monsignore cum s-a descurcat, și acesta îi spuse că „bine, dar meritau clarificate mai bine unele lucruri. În primul rând, poruncile sunt în număr de zece, și nu douăsprezece. În al doilea rând, există doisprezece apostoli, și nu zece. În al treilea rând, David l-a ucis pe Goliat cu o praștie și cu osul maxilarului unui măgar. Nu spunem despre Iisus că este Sfântul Iisus Cristos. Iar duminica viitoare va avea loc o întrecere în Karamalziehen la Sfântul Petru și nu o întrecere în Petru-Ziehen în Sfântul Karamel. În al șaselea rând, Tatăl, Fiul și Sfântul Duh nu se spune «Tata Mare, Juniorul și Stafia»!"

Eu sunt un bețiv... am prea multă vodkă la bord. Deci, dacă mă mai

care unul vorbește, un altul contrazice, pune o întrebare și astfel se iscă ceartă, dispută și au loc dezbateri. Probabil s-a așteptat ca și aici să fie la fel. Dar aici a observat că oamenii doar șed și ascultă în tăcerea cea mai profundă. Asta e unica intrare aici. Conflictul trebuie să înceteze și să înceapă ascultarea. Argumentele trebuie și ele să se oprească, iar comunicarea fără cuvinte trebuie să prindă viață.

Aceasta este diferența dintre întâlnirea obișnuită și întâlnirea dintre maestru și discipolii săi.

Discipolii nu sunt prezenți cu ego-urile lor pentru a găsi replici și a le argumenta. Ei sunt aici pentru a se pune la unison cu maestrul.

Și apoi, nici nu este important ce spune, este doar o problemă de acord sau dezacord. Ceea ce vă spun eu în fiecare zi este doar un pretext care vă permite să fiți cu mine. Ar fi foarte greu pentru voi să fiți cu mine dacă aș sta aici tăcut. Mintea voastră vrea să fie ocupată; mintea ta este ocupată; inima ta se deschide. Tot ceea ce se petrece aici se petrece, de fapt, în minte și nu în inimă.

Imediat ce mintea începe să contrazică, inima se închide. Și în felul acesta, vei rămâne prea mult în minte.

Da, îi dau minții tale o jucărie cu care să se joace. Mintea ta se joacă cu aceste lucruri, iar munca adevărată are loc în cu totul altă parte, are loc în inimă. Când ai obiecții, totul devine mai greu. Atunci, inima ta nu se mai poate deschide. Și nu uita, dă-mi voie să-ți repet că nu e o problemă de acord sau de dezacord cu mine; aceasta este neesențial.

Acordul sau dezacordul cu mine nu are nici o importanță.

Poți să fii pur și simplu prezent aici fără să fii de acord sau în dezacord cu mine, și ceva în tine va începe să crească. Acest lucru este esențial.

De ce părinții i-au dat numele de Iisus?

Nu știu. Nu știu nici măcar de ce părinții mei m-au numit Rajneesh. Nu i-am întrebat. Dar am auzit o poveste. Probabil că asta te va ajuta puțin să înțelegi.

Am auzit...

S-a petrecut în Bethleem. Copilul tocmai fusese născut, iar cei trei Magi așteptau să-L vadă. S-au închinat pe rând în fața micuțului și i-au oferit fiecare darul său.

Primul a spus: „Într-adevăr, un salvator" și s-a retras.

Cel de-al doilea a spus: „Va influența întreaga lume."

Cel de-al treilea, emoționat și uimit, a depus darul său în tăcere la picioarele micuțului și a plecat. Pe când ieșea pe poarta staulului, s-a lovit cu capul de pragul de sus și atunci a strigat: „Iisuse!" Maria a râs și a zis: „Îmi place numele ăsta! Și noi voiam să-l numim astfel."

CAPITOLUL V

Roagă-te Tatălui tău în ascuns

Matei 6

5. Iar când vă rugați, nu fiți ca fățarnicii cărora le place, prin sinagogi și prin colțurile ulițelor, stând în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă: și-au luat plata lor.

6. Tu însă, când te rogi, intră în cămara ta și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns, și Tatăl tău, Care vede în ascuns, îți va răsplăti ție.

7. Când vă rugați, nu spuneți multe ca neamurile, că ele cred că în multa lor vorbărie vor fi ascultate.

8. Deci nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de cele ce aveți trebuință mai înainte ca să cereți voi de la El.

9. Deci voi așa să vă rugați: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău;

10. Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer, așa și pe pământ.

11. Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi;

12. Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri;

13. Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Că a Ta este Împărăția și puterea și slava în veci. Amin!

Matei 7

6. Nu dați cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se, să vă sfâșie pe voi.

7. Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

8. Că oricine cere ia; cel caută află, și celui care bate i se va deschide.

(...)

12. Ci toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este Legea și proorocii.

13. Intrați prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află.

14. Și strâmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt care o află.

OMUL ESTE MINTEA. Cuvântul OM (engl. *man*) provine din rădăcina sanscrită „man" și înseamnă *minte*. Dacă înțelegi cum funcționează mintea, vei înțelege realitatea umană și posibilitățile sale. Dacă înțelegi mecanismul interior al minții, vei înțelege trecutul, prezentul și viitorul omenirii.

Omul nu este o ființă în sine, ci reprezintă un stadiu de trecere. Omul nu este, deci, o ființă în sine, fiindcă este într-o continuă devenire. În om nu este posibilă liniștea. Liniștea este fie sub, fie deasupra omului. Dedesubt este natura, deasupra este Dumnezeu. Omul este exact la mijloc – o legătură, o scară. Când ești pe o scară nu-ți poți găsi liniștea, pentru că nu poți să stai pe ea. Scara nu poate fi o locuință.

Stadiul de ființă-om trebuie depășit, trebuie transcens. Ființa umană este asemenea unei călătorii între două infinituri. Un infinit este natura ta, celălalt este Dumnezeul tău cel tainic. Iar omul este exact la mijloc – un feribot. Folosește-l, dar nu te limita la el, nu fi legat de el. Nu uita că ai de mers dincolo de el.

Întregul mesaj al lui Iisus sună astfel: Cum poate fi depășit omul? De aceea, El spune mereu: „Eu sunt Fiul Omului și Fiul lui Dumnezeu." El nu contenește să sublinieze acest paradox, căci vrea să fie înțeles cât se poate de bine faptul că omul face parte din amândouă: o parte este a naturii și cealaltă parte a lui Dumnezeu. Aceasta este semnificația cuvântului „fiu". Fiu înseamnă parte a tatălui.

Și pentru că omul aparține acestor două realități – care sunt separate una de cealaltă – există frică, tensiune, conflicte între oameni. Căci cele două naturi nu încetează să se lupte. De aceea, omul nu poate trăi în deplină bucurie.

Fie devii absolut inconștient ca un bețiv care a băut atât de mult alcool încât și-a pierdut cunoștința – și atunci este vorba de o anumită senzație inferioară de euforie; fie devii atât de conștient încât toate ungherele și ascunzișurile ființei tale să fie pline de lumină, și devii un Buddha sau un Cristos – iar atunci este vorba de adevărata bucurie.

Fie decazi, fie te înalți deasupra speciei umane. Nu te împotmoli în ceea ce este omenesc în tine, pentru că te îmbolnăvește. Omul este într-o continuă încordare, este a fi sau a nu fi; a fi aceasta sau a fi aceea; o luptă continuă între trup și suflet, între jos și sus, între inconștient și conștient.

Te va ajuta imens dacă îl vei înțelege pe om ca fiind un conflict, o permanentă încordare, pentru că astfel nu vei mai ține atât de mult la tine ca ființă umană. Dimpotrivă, vei începe și mai mult să reflectezi:

abat de la adevăr, iartă-mă.

Cum pot să-mi schimb mintea care condamnă, care e convinsă că are dreptate, care provoacă sentimentul vinovăției și căreia îi este frică? Acest lucru mă face să vărs. Am suprasaturat-o.

Întrebarea este pusă de Nirvat. În primul rând, nu trebuie schimbată, trebuie doar să renunți la ea – neschimbată. Dacă ai o boală, nu o schimbi, ci scapi de ea. Dacă este ceva fals în tine, vei scăpa pur și simplu de acel ceva.

Mintea nu are nevoie de schimbare. Constați pur și simplu faptul că ea este ca un abces în tine și trebuie să-l elimini. În momentul în care înțelegi că este ca o parte bolnavă, o vei da afară.

Însuși faptul că ești conștient de acest lucru te face să scapi de problemă. Vrei în continuare să o schimbi? O vei păstra vopsită, lăcuită puțin mai frumos, vei face o schimbare pe ici pe colo, puțină spoială și renovare? Atunci nu ai saturat-o cum trebuie. Te hrănești încă din ea; ai vrea să o păstrezi într-un fel modificată, dar vrei totuși să o păstrezi. Și chiar aceasta este esența problemei.

Ar trebui să rupi legătura cu mintea ta; aceasta înseamnă schimbare, revoluție – rupere...

Dacă îți dai seama foarte clar de întregul nonsens, de toată mânia pe care ți-a cauzat-o mintea – atunci nu întrebi cum poate fi modificată sau reformată, cum poți s-o mai civilizezi, s-o mai îmblânzești puțin, cum poți s-o mai formezi, cum să mai trăiești confortabil cu ea, plăcut, cum poți să șlefuiești puțin colțurile și să o netezești? Este același lucru. Poate că boala apare într-o formă mai subtilă, dar această formă este mai periculoasă, pentru că subtilul merge mai profund decât grosierul. Tu întrebi: **Cum pot să-mi schimb mintea care condamnă, care e convinsă că are dreptate, care provoacă sentimentul vinovăției și căreia îi este frică?** Nu este deloc necesar să-ți păstrezi mintea. Nu are nici un fel de valoare. Las-o deoparte și atunci înțelegerea universală va deveni activă în tine.

Înțelegerea universală nu poate funcționa împotriva minții tale, pentru că tu te amesteci întotdeauna. Nu-i permiți minții cosmice să acționeze. Tu ești bariera. Dar această minte nu trebuie perfecționată, ci înlăturată pe deplin.

Tu spui: **Acest lucru mă face să vărs. Am suprasaturat-o.**

Nu pe deplin, Nirvat. Dacă ai fi suprasaturat-o, nu ai mai fi pus

această întrebare. Cine te constrânge să păstrezi această minte? Tu nu ai suprasaturat-o. Probabil că, fără să știi, încă mai ții la ea. Tu speri, chiar dacă o asemenea speranță nu are rost, că poate poți să scoți ceva bun de la ea. „E o minte atât de frumoasă – e posibil ca ea să nu fie chiar în ordine, dar asta poate fi îndreptat.

Câteva șuruburi și zăvoare sunt slabe și pot fi scoase. Lipsește ceva ce poate fi adus din afară. Încă nu funcționează toate, trebuie să fie curățate și reparate." Aceasta, însă, va fi numai o întrecere. Tu vei avea o minte cultivată. Nu e nici o diferență. Mintea va fi acolo și mintea creează o barieră între tine și Dumnezeu. Căci mintea ta aduce cu sine faptul că mentalul cosmic nu poate fi activ pe o perioadă nelimitată. Tu stai acolo, alegi, decizi, tragi concluzii – conform așteptărilor, ideologiilor, gândurilor, scrierilor, experiențelor tale. Dumnezeu vine la tine, dar mintea ta colorează atât de mult acest lucru, încât tu nu mai poți recunoaște deloc ce anume vine la tine.

Deschide fereastra, nu lăsa nici o piedică să stea în calea ta, nici o cortină. Privește viața în față fără ca mintea ta să intervină. Dacă acest lucru se va petrece chiar și pentru un singur moment, vei căpăta o mare putere de înțelegere. Poate să se petreacă, mi s-a petrecut și mie, i s-a petrecut și lui Iisus și lui Buddha, ți se poate petrece și ție. Pentru că voi toți aveți în voi sămânța, sămânța-esență este în voi.

Nu fi, așadar, grăbit. Dacă nu ai suprasaturat încă mintea, continuă. Dar ea are nevoie să o eliberezi.

Nartan a trimis o anecdotă frumoasă:

Un alpinist se afla la jumătatea drumului, pe un versant abrupt, când deodată alunecă și căzu la vale. După vreo câțiva metri de cădere în gol, a reușit, din fericire, să se agațe de un copăcel care crescuse într-o crăpătură a muntelui, în versantul acela vertical. Pe când se cățăra pe el pentru a-și salva viața, se uită înspre cer și spuse: „Doamne, te rog, salvează-mă." O voce îi răspunse atunci: „Dă-ți drumul și ai încredere." Omul, cățărându-se mai departe, reflectă un moment și, uitându-se spre cer, spuse: „Mai este și altcineva acolo, sus?"

Aceasta este situația. Eu îți spun: eliberează-ți mintea. În chiar această eliberare constă fericirea divină. Dar ție îți este frică să te eliberezi, să-ți dai drumul. Te identifici atât de mult cu mintea ta încât ai ajuns să crezi că tu ești ea! Aceasta este problema. Și când spui „am suprasaturat-o", la cine se referă acest „eu sunt"? E vorba din nou de o parte a minții.

Mintea este foarte vicleană când e vorba să se joace. Se divide și continuă să se joace. Cel care spune „am suprasaturat-o" este o parte a minții, iar acesta este tot un joc: se divide și se joacă de-a v-ați ascunselea. Cea pe care ai saturat-o și cea care s-a saturat – ambele se referă la același lucru. Obiectul și subiectul sunt același lucru.

Fii conștient de aceasta. Observă aceasta în tine și vei constata că așa stau lucrurile. În ce mă privește, nu fac decât să constat. Când vei observa acest lucru, vei începe să râzi. Dacă îți asculți mintea care spune „mi-am suprasaturat mintea", pe de altă parte îi dai dreptate minții. Cele două se completează una pe cealaltă. Nu sunt dușmani, se înțeleg chiar.

Pur și simplu, nu alege. Nu alege, pentru că alegerea pune mintea în acțiune. De aceea, scrierile vechi și marii maeștri au insistat întotdeauna pe un anumit lucru: fii martor. Observă liber ceea ce se petrece. Întreabă-te: „Cine a saturat mintea?" și vei vedea că și în cazul acesta mintea se joacă din nou cu tine – astfel te înșeală într-un mod subtil. Și poate întotdeauna să meargă și mai departe. Tu doar observă. Nu lua nici o hotărâre, nu lua parte. Continuă să observi. Această observare poate fi ușor obositoare, căci mintea spune: „Fă ceva! Poți să fii pentru sau împotrivă, dar fă ceva! Încetează doar să stai liniștit și să observi!" – căci minții îi va frică și va fi îngrijorată dacă tu doar stai și observi.

Ce îți recomand eu, Nirvat, este ca timp de trei luni doar să observi, fără să te sperii că s-a petrecut ceva cu mintea. La fiecare încercare subtilă continuă să observi și, după cele trei luni, va veni un moment în care vei trăi prima sclipire de non-mental. Fie și pentru un singur moment, dar acesta va deveni un punct de reper în viața ta. Din acest moment, vor veni mult mai multe clipe de acest fel. Și în curând vei vedea că mintea bate în retragere. Totuși, ea merge mai departe; mai face în continuare gălăgie, dar este mult prea inutil; acest aspect nu te va mai deranja, pentru ca într-o zi să dispară dintr-odată; rămâi singur. Și când rămâi singur, ești deja în Dumnezeu.

Ai fost întotdeauna în Dumnezeu. Dar din cauza minții nu ți-a fost posibil să privești în propriul tău Sine.

Când și unde s-a iluminat Iisus? Această întrebare mă preocupă de ani de zile. Ai vorbit despre acest lucru de câteva ori, dar cifrat, așa că te rog să-mi clarifici acest lucru. Când și unde s-a iluminat Iisus? S-a născut cumva iluminat?

S-a spus că au venit trei înțelepți de la Răsărit ca să primească binecuvântarea de la Copil? Sau iluminarea s-a produs atunci când Iisus a călătorit incognito în Tibet și India și când a vizitat mănăstirile budiste? Sau atunci când a fost botezat în apa Iordanului de către Ioan Botezătorul? Sau poate atunci când se afla pe cruce și a spus: „Doamne, vie Împărăția Ta, facă-se Voia Ta"?

Există trei nivele ale iluminării. Primul are loc atunci când apare cea dintâi străfulgerare. Eu numesc aceasta Mini-Satori. Când mintea stă pe loc pentru prima dată, chiar și pentru un singur moment – aceasta reprezintă o deschidere, nu mai există nici un gând între tine și existență. Tu și existența... Tu și existența... pentru o clipă... și întâlnirea, și topirea, și comuniunea, și orgasmul... dar numai pentru un moment. Și începând cu acest moment, în inima ta va fi o sămânță care va crește.

Al doilea nivel îl numesc Satori: se petrece atunci când ești în stare să menții această deschidere cât vrei tu. Poți să rămâi în acest spațiu median timp de mai multe ore sau zile, în această singurătate deplină, în Dumnezeu, prin Dumnezeu, ca Dumnezeu. Și totuși, mai este necesar puțin efort din partea ta. Dacă încerci să te încordezi, atunci Satori dispare.

Primul Satori, Mini-Satori, se petrece aproape accidental – tu nici măcar nu ai așteptat prea mult. Cum ai putea să mai și aștepți așa ceva? Nu ai știut acest lucru deloc înainte, nu ai gustat niciodată din el. Cum ai fi putut, deci, să-l aștepți? A venit pur și simplu din ceruri. Da, tu ai făcut multe lucruri – te-ai rugat, ai meditat, ai dansat, ai cântat – dar toate acestea le-ai făcut pe bâjbâite, în întuneric; tu bâjbâi în întuneric.

Și nu se va petrece nimic dacă nu cauți nimic. Se va petrece doar atunci când vei bâjbâi în întuneric, doar când vei căuta cu adevărat; caută întotdeauna mai departe, să nu te simți niciodată obosit, epuizat, să nu-ți pierzi niciodată speranța. Eforturile tale vor părea zadarnice de milioane de ori și va părea că nimic nu se petrece, dar continuă. Pasiunea ta pentru Dumnezeu este atât de puternică. Poți să suferi tot felul de înfrângeri și de deziluzii, dar căutarea ta nu trebuie să înceteze. Fără să șovăi, bâjbâi mai departe. Întunericul este mare, pare a fi aproape nesfârșit, dar speranța ta este mai mare decât întunericul. Acesta este sensul credinței. Mai departe, bâjbâi cu ajutorul credinței.

Credința înseamnă să speri la acel lucru care ți se pare aproape

imposibil de atins. Credința înseamnă să speri atunci când nu mai e nici o speranță. Credința presupune dorința de a vedea ceea ce nu ai văzut încă și nu poți fi sigur dacă există sau nu. Este necesară o mare pasiune pentru a avea atâta credință. Unui căutător care trăiește în credință și care nu încetează să bâjbâie mai departe nu i se va refuza nimic. Nu i se creează nici un eșec, nici o piedică, călătoria lui continuă. El este un pelerin.

Apoi, într-o zi, vine ca din înaltul cerului, când nici nu te aștepți. Pentru un moment, nici nu-ți vine să crezi... Cum ai putea să crezi? Timp de milioane de vieți ai fost dus în eroare. Pentru prima dată se arată atât de aproape, atât de aievea, ca într-un vis. Dar este aici, atât de real încât tot ce ai considerat real înainte pălește, totul devine mat. Este atât de real încât poartă în sine o certitudine, este atât de evident încât nu poți să te îndoiești. Acesta este criteriul după care îți dai seama dacă este vorba de Mini-Satori sau nu, și anume că nu poți să te îndoiești. Este atât de sigur încât în acel moment nu încape îndoiala. Este pur și simplu acolo. Este ca și cum ar răsări soarele... Cum ai putea să te îndoiești dacă a răsărit soarele sau nu?

Pe a doua treaptă, căutarea devine mai conștientă. Acum cunoști, știi că s-a petrecut, acum știi că ți s-a petrecut chiar ție. Acum există o siguranță foarte mare. Acum nu mai este necesară credință, acum îți ajunge experiența. Acum nu mai este necesar să te gândești la acest lucru, acum certitudinea că acest lucru există îți cuprinde întreaga ființă, ești plin de acest lucru. Acum cauți să-ți îndrepți eforturile conștient în direcția corectă. Știi cum se petrece, când se petrece și în ce dispoziție sufletească este posibil să se petreacă. Ai dansat? Și ce se petrece atunci când se petrece? În ce fel este posibil contactul? După aceea se petrece din nou și din nou și tu poți să înțelegi, să afli, să apreciezi cum se petrece, în ce stare de spirit. În ce stare de spirit te găsești pentru ca acest lucru să se petreacă? Acum lucrurile devin mai clare, nu mai e vorba doar de o așteptare în zadar. Poți să începi să mergi, căci acum ai o direcție.

Câteodată șovăi, câteodată cazi, câteodată dispari pentru câteva luni, dar de acum încolo îndoiala nu mai poate apărea în tine. Ea a fost depășită odată cu primul Satori. Și va veni apoi din ce în ce mai des. Și mai devreme sau mai târziu, vei fi capabil să simți această stare la voință. Oricând vei dori, vei aduce în tine această stare de spirit. Poți să te relaxezi dacă vine în starea de relaxare. Poți să dansezi în continuare chiar dacă vine în timp ce dansezi. Poți să admiri în continuare un

trandafir dacă starea survine în acel moment. Poți să mergi la râu și să te scalzi dacă va apărea acolo.

În acest mod au fost descoperite anumite metode. Au fost descoperite când oamenii și-au dat seama că se petrece pur și simplu. Așa au luat naștere metodele. Îți dorești apoi din nou și din nou să ai precizie și să fii în stare în acel moment să te focalizezi în acea direcție. Poți să-ți îndrepți într-acolo întreaga conștiință, să te apleci cu toată ființa. Acum vei fi în stare să vezi că este aici; este necesar doar să ai priză de conștiință. Este același lucru, analogic vorbind, ca și la radio sau TV. Postul este acolo; tu trebuie doar să-l găsești; trebuie să reglezi aparatul radio pe o anumită frecvență și vei auzi cântecele, știrile.

Aceasta e a doua treaptă. Dar este nevoie de ajutorul tău pentru a te branșa. În anumite zile este simplu, în altele este dificil. Când ești într-o dispoziție proastă, când ești furios, este greu. Când ești plin de dragoste este mai ușor. Dimineața devreme este mai ușor, seara este mai greu. Pe munte este mai ușor, în piață est[illegible] mai greu. Astfel, începi să te apropii din ce în ce mai mult, dar efortul personal este întotdeauna necesar.

Apoi apare a treia treaptă. Apare doar când ești capabil să o cauți în fiecare moment în care dorești cu adevărat – nici un moment nu se pierde în zadar. Atunci survine spontan, firesc. Această stare o numesc eu Samadhi.

Satori unu, Satori doi, Satori trei... Primul Satori trebuie să fi apărut undeva în Est, în Tibet sau în India. Iisus a cunoscut maeștri buddhiști. Primul satori trebuie să fie undeva pe aici, pentru că iudeii nu s-au ocupat niciodată de samadhi. Iisus aduce ceva foarte străin de lumea evreiască; el îl introduce pe Buddha în lumea evreilor.

E posibil să se fi petrecut undeva în Nalanda, unde a trăit mulți ani. Dar a călătorit și prin împrejurimi, a fost în Egipt, în Ida, în Tibet. De aceea, nu poate spune nimeni cu siguranță unde anume s-a petrecut. Dar, cu o mare probabilitate, s-a întâmplat în India; India este țara în care, ca nicăieri în altă parte, secole de-a rândul, au fost mulți oameni care au trăit starea de Satori și asta dintr-un motiv foarte precis, și anume pentru că aici au meditat mulți oameni. Meditația lor a creat locuri puternice, foarte puternice. Despre aceasta nu există mărturii, adică nimic istoric.

Acum, să trecem la a doua treaptă: este cert faptul că inițierea pe calea sa a primit-o de la Ioan Botezătorul în Iordan. Ioan Botezătorul a fost un mare maestru, un profet revoluționar. Al doilea Satori trebuie

să fi avut loc acolo. Este redat în forma unui porumbel alb care coboară deasupra lui Iisus. Porumbelul alb este simbolul păcii, al liniștii; acesta este simbolul pentru Satori – necunoscutul coboară. Cel de-al doilea Satori trebuie să-l fi trăit acolo. Iar Ioan Botezătorul a spus: „Misiunea mea s-a încheiat. Omul care-mi va lua locul a venit. Acum pot să renunț și să mă retrag în munți. L-am așteptat pe acest om."

Iar al treilea Satori s-a împlinit pe cruce – ultimul efort al egoului – foarte mic, dar totuși a existat. Iisus trebuie să fi avut dorința ca lucrurile să se desfășoare într-un anumit mod. Adânc în interiorul său, într-un colț neștiut al ființei sale, probabil că a sperat ca Dumnezeu să-l salveze.

Dar Dumnezeu nu procedează niciodată așa cum te aștepți: „Omul gândește, iar Dumnezeu conduce." În acest mod, El te învață să renunți la tine, astfel te învață să nu dorești ca lucrurile să se petreacă după voința ta, să nu ai dorințe personale.

Iar ultima lecție a avut loc pe cruce, în ultimul moment; Iisus a strigat, în luptă cu moartea fiind: „De ce m-ai părăsit?" Dar era un om de o mare înțelepciune, un om care dobândise cel de-al doilea Satori. I-a fost clar un lucru, și anume că mai are încă dorințe personale, dorințe proprii. Aceasta înseamnă că nu sunt pe deplin în Dumnezeu. Dăruirea mea este de 99%, iar o dăruire de 99% este de fapt o non-dăruire, pentru că dăruirea adevărată este dăruire 100%. Cercul este cerc numai atunci când este pe deplin închis. Nu poți numi cerc o jumătate de cerc, căci „cerc" înseamnă: desăvârșit. Nu există jumătate de cerc, nu poți să fii aproape de adevăr. A fi apropiat de adevăr înseamnă a fi încă în minciună. Nu există jumătate de adevăr și nu există renunțare pe jumătate. Abia în acest moment a înțeles: „Să vină împărăția Ta. Cine sunt eu ca să mă amestec? Vie împărăția Ta..." și a apărut cel de-al treilea Satori, Samadhi. În acest moment, Iisus dispare. Acest moment îl numesc Învierea sa.

Acesta este momentul în care Buddha spune: „*Gate, gate, paramgate, parasamgate, bodhi svaha.* – Plecat, plecat, plecat dincolo, plecat cu totul. Trezit. Aleluia!" Acesta este momentul. Acum, Fiul a ajuns la Tatăl. A dispărut orice diferențiere. Iisus a ajuns acasă.

Ce se petrece cu și într-o relație între doi parteneri, când cele două ego-uri dispar?

Abia atunci e vorba de o relație. Înainte de acest moment, „relație" este un cuvânt gol. Relația nu poate exista înainte ca ego-urile să

dispară. Voi vă imaginați că aveți o relație. E vorba de conflict, de dușmănie, de gelozie, de agresiune, de dominare, de posesiune și chiar mult mai mult – dar nu de relație. Cum puteți vorbi de relație când sunt în joc două ego-uri? Când sunt în joc două ego-uri, atunci acolo sunt prezente patru persoane.

În fiecare pat întâlniți patru oameni care se culcă împreună. Arareori veți găsi un pat dublu, căci în acest caz ar fi plin cu patru persoane. Acolo este femeia cu ego-ul ei, și bărbatul cu ego-ul lui; soțul se ascunde după ego-ul său, femeia după al ei și cele două ego-uri fac dragoste împreună. Adevăratul contact nu are loc niciodată. Cuvântul „relație" este frumos. „Relație" înseamnă a te dizolva în mod spontan în celălalt. Atunci când ai o anumită imagine despre soția sau soțul tău, nu poți să te dizolvi în ființa iubită și, prin urmare, nu poți să te raportezi la adevărul despre această persoană. Și astfel, noi toți purtăm cu noi în permanență imagini false despre multe lucruri.

În primul rând, avem o imagine despre noi înșine, și aceasta reprezintă ego-ul nostru, o imagine despre cine sunt eu. Apoi, avem o imagine despre celălalt – cine este el sau ea. Soțul nu se raportează la femeia pe care o are în față, ci la cea despre care crede că o are în față. Acum sunt, așadar, nu patru, ci șase persoane, și vor fi și mai multe. Una este când ești numai tu acolo, dar alta este când este și ego-ul tău, și te raportezi nu la femeia care e lângă tine, ci la ideea de femeie „a ta". „Femeia mea este așa și așa și ar trebui să fie așa și așa", iar ea își închipuie același lucru despre tine – deci, sunt șase persoane în total. Este, într-adevăr, o minune cum de reușesc oamenii să creeze imediat astfel de imagini. Este foarte complicat. În acest caz, o relație nu este posibilă, pentru că sunt prea mulți oameni la mijloc.

În permanență relaționezi cu acea imagine, și nu cu persoana propriu-zisă, și de aceea nu poate fi vorba de o relație. Doar imaginația ta nu intră în joc, poate fi vorba de o relație.

Fii atent la acest aspect! Și observă-l fără să lași nici un gând să se interpună. Nu-ți fă nici o imagine despre persoana pe care o iubești. Dacă mă iubești, să nu-ți faci nici o imagine despre mine. Privește-mă simplu și vezi exact așa cum sunt. Imaginea nu-ți va permite să vezi cine sunt. Nu-ți fă nici o idee despre persoana pe care o iubești; persoana însăși este de ajuns. Și nu-ți fabrica o imagine nici despre tine însuți; fii pur și simplu adevărat, autentic, așa cum ești tu, și în acel moment va apărea adevărata relație. Apoi va fi confruntarea unuia cu altul; confruntarea a două realități. Și când realitățile se confruntă,

atunci ia naștere o mare armonie, o sublimă melodie și o dulce bucurie. În aceasta constă toată frumusețea.

Să nu ai nici o imagine despre mine, despre soțul tău, despre fiul tău, despre Iisus, despre Dumnezeu. Când poți să renunți la toate închipuirile tale, vei intra într-o cu totul altă dimensiune – vei trece pe malul celălalt. Apropie-te de adevăr fără nici o imagine, fără nici un gând, gol, dezvelit și astfel răspunsul va veni absolut de la sine, din adâncul ființei tale.

Mă întrebi: **Ce se întâmplă într-o zi cu o relație între doi parteneri, când ego-urile lor nu mai există?**

În acel moment apare dragostea adevărată, extazul. Atunci, această relație te sfințește, atunci devine o poartă. Și prin această poartă poți să ajungi la Dumnezeu. Trebuie să perseverezi în această stare în care „eu-l" nu mai este prezent absolut deloc.

Acesta este țelul iubirii și aceasta este suferința tuturor iubiților. Căci ei vor ca să se petreacă, dar nu se petrece, și atunci se produce suferința, se simt înșelați, se simt frustrați. Și atunci încep să se gândească la a-și schimba partenerul. În fiecare zi vine câte un cuplu la mine și spune: „Am dori să ne schimbăm partenerul. Ne e de ajuns. Ne-am săturat." Dar ce vei face?

Vei face același lucru cu următorul partener. Relația următoare nu va fi diferită. Poate doar pentru câteva zile pline de fantezie, romantism, luna de miere și apoi gata. Și tu știi că așa se va petrece, pentru că exact la fel a fost și înainte, și dați din cap afirmativ și spuneți: „Da, este adevărat. Așa am făcut deja cu multe femei. Dar ce ar trebui să fac?"

În loc să schimbi partenerul, soția sau soțul, nimicește-ți ego-ul. Începe să dai vieții tale calitate, o lumină nouă, o viziune nouă. Iar lucrurile își găsesc locul lor în această viziune.

În această lumină, orice suferință trecută, orice conflicte, orice chin sufletesc dispar. Aceeași energie care a creat conflictul începe să dea naștere și bucuriei.

Asta a gândit Iisus când a spus: „Nu-ți risipi energia în luptă, în conflicte, în mânie."

A venit la mine mama lui Veetmohas, o femeie în vârstă, dar frumoasă. M-a ascultat pentru prima dată ieri, cred, și a fost uimită de un lucru. I-a spus fiului ei: „Ce se petrece? Mie îmi place ce spune Osho, dar nimeni nu-l contrazice. Orice ar spune, oamenii îl ascultă. Care este motivul pentru care nimeni nu-l contrazice?"

Întrebarea ei este logică. Trebuie să fi participat la conferințe la

cum aș putea să transcend, să trec dincolo?

F. Nietzsche are dreptate atunci când spune că omul este singurul animal care încearcă să se depășească și singurul animal care poate să se depășească.

Aceasta este cea mai mare minune a lumii: capacitatea omului de a se depăși pe sine însuși. Dar acest lucru s-a petrecut deja. S-a petrecut cu Cristos, cu Buddha, cu Krishna. Poate să se producă și cu tine. Tu promiți mult, ești o aventură. Nu începe prin a te gândi la tine, căci întotdeauna o parte din tine va fi aici și cealaltă dincolo – vei fi spart în bucăți și vei rămâne mai departe în frică, iar viața ta nu va fi decât puțin mai lungă.

Înainte să începem cu *sutra*-ele, să vă mai spun câteva lucruri despre minte, căci omul este mintea.

Primul stadiu al minții poate fi numit „pre-minte" și este prezent la copiii foarte mici, în forma sa originară, primitivă. De aici vine frumusețea copiilor, puritatea și grația lor, pentru că frica pe care o avem noi, oamenii, la ei încă nu este dezvoltată.

Copilul încă doarme în interiorul propriei sale ființe. Copilul nu este încă un călător, el încă nu și-a părăsit casa în căutarea alteia. Pelerinajul încă nu a început. Copilul doarme, doarme adânc în interiorul ființei sale și este fericit să fie exact așa cum este. De aceea, ochii lui nu exprimă încă frica, iar el este plin de grație. Însă aceasta se va pierde. Nu poate rămâne pentru totdeauna, pentru că nu este câștigată. Această grație este un dar al naturii, iar copilul nu este conștient de ea. El nu o poate păstra. Cum ai putea să păstrezi ceva de care nici măcar nu ești conștient? Această stare trebuie să se piardă. Singura cale prin care ai putea să recâștigi această grație este ca mai întâi să o pierzi. Copilul trebuie supus coruptiei, perversiunii. El trebuie să cadă pradă șireteniei minții și abia apoi va înțelege ceva că s-a pierdut – ceva extraordinar de valoros.

Dar mai întâi este bine să știi că s-a pierdut și că îți este foarte greu să o recunoști. Atunci începe căutarea.

Religia nu este altceva decât căutarea copilăriei pierdute. Fiecare dintre noi poartă amintirea ei în sine însuși, acea amintire foarte vie care se găsește undeva în adâncul ființei. Deși nu foarte conștient, ceva sigur lucrează în straturile profunde ale subconștientului. Unele lucruri se pierd și sunt uitate; simți că acolo a fost ceva care nu mai este, ceva care lipsește, și apoi începi să cauți acel ceva.

Prima etapă este „pre-mintea". Aici nu există responsabilitate,

pentru că un copil nu știe nimic despre îndatoriri, virtuți, nu are valori. El nu știe nimic despre sfințenie, dar nici despre păcate. El există înainte de a se face scindarea între calea păcatelor și cea a sfințeniei, înainte ca cele două căi să se despartă pentru a merge în direcții diferite. El trăiește într-un fel de unitate originară. Dar asta nu poate dura veșnic, va trece, dar încă nu a trecut. Aceasta este starea copilului la vârsta de aproximativ trei ani.

Între trei și patru ani copilul își pierde puritatea, inocența, naturalețea și devine parte integrantă a lumii civilizate – devine cu adevărat om.

Această „pre-minte" este instinctivă. Este foarte inteligentă, dar această inteligență nu este intelectuală, ci pur instinctuală. Copilul se comportă într-un mod foarte inteligent, dar nu din punct de vedere intelectual. Inteligența pe care o are un copil este naturală, nu a învățat-o. Ea este parte a înțelepciunii copilului, este moștenită. Copilul nu are nici o idee despre bine și rău, de aceea nu cunoaște conflictul. Dorințele sale sunt pure. Când cere ceva, o face cu pasiune, total. Nu-și pune niciodată problema dacă dorințele lui sunt bune sau rele.

Dacă cumva copilul are o anumită dispoziție, aceasta este totală – dar aceste dispoziții sunt trecătoare. El nu are identitate, este imprevizibil. Acum este iubitor, în următorul moment este nervos. Unui copil nu poți să-i spui: „Ești contradictoriu." El este total inconsecvent, nu pentru că ar face ceva conștient, dar este pur și simplu natural.

Așadar, puritatea și nevinovăția sunt prezente, dar nu foarte pregnant. Puritatea copilului, deși există, nu conține în sine meditația. Este trecătoare.

Copilul este mai apropiat de stadiul de animal decât de om. Este cel care face legătura între animal și om.

Copilul are experiența tuturor treptelor pe care omul a pășit de-a lungul timpului. Oamenii de știință spun că copilul trăiește milioane de ani de evoluție în cele nouă luni pe care le petrece în pântecele mamei. Începe de la stadiul de pește – așa cum a început viața pe pământ – și apoi crește câte puțin. Pe parcursul câtorva zile el trăiește mii și milioane de ani; în nouă luni a experimentat întreaga evoluție a omenirii.

Și totuși, când copilul se naște, nu este încă pe deplin om – cel puțin nu civilizat – este primitiv. Copilul trăiește într-un haos interior. Nu are încă nici o idee despre ce va face. Nu are viitor, nu are trecut,

trăiește pe deplin în prezent. Și fiindcă trăiește în prezent, viața sa nu poate avea disciplină, ordine. Este haotică, anarhistă.

Aceasta este prima treaptă a omului, prima treaptă a minții. Și gândește-te că, deși o vei pierde mai devreme sau mai târziu, va rămâne ca un substrat în inconștientul tău. Poți să o pierzi, dacă meditația este profundă, când meditația a schimbat profund ființa ta. Astfel, ea rămâne și poți să o readuci în fiecare moment; în orice situație de stres, de tensiune, poți să fii din nou copilăros.

Să luăm un exemplu: casa ta e în flăcări și, în momentul acela, începi să plângi ca un copil. Nu ești un om care plânge în mod frecvent – nimănui nu-i place să fie văzut plângând vreodată. Dar casa ta e în flăcări și deodată uiți că ești un om matur. Devii un copil mic și începi să plângi. Ai lacrimi în ochi, te simți pierdut, neajutorat. Ce s-a petrecut? Această „pre-minte" te-a ajutat. Ea era acolo dintotdeauna; deși ai lăsat să intervină al doilea strat, ea era acolo, în profunzime. Dacă al doilea strat nu funcționează, cazi neajutorat în primul. Acest lucru se petrece în fiecare zi.

La mânie ești și mai copil. Și în dragoste te comporți ca un copil. Ascultă o conversație între doi iubiți: o vei găsi foarte copilărească. Reînvie propriile tale amintiri, momentul când te-ai îndrăgostit pentru prima dată, cum te-ai comportat atunci, ce i-ai spus ființei iubite și vei găsi acel comportament copilăresc. Sau amintește-ți cum este când cineva te provoacă și te enervezi: începi să faci lucruri ilogice, neinteligente, nedisciplinate, haotice. Mai târziu regreți, căci atunci când va interveni al doilea strat îl vei regreta pe primul. Când mintea civilizată revine și își reia locul, celălalt strat regretă. El spune: „Nu a fost bine pentru mine. Nu a fost bine ce am făcut."

Al doilea strat nu dispare niciodată în întregime până când nu ai devenit un Cristos sau un Buddha. El va continua să existe. Fii atent la acest lucru. Primul strat este foarte haotic. Al doilea este colectiv. Al doilea tip de minte îl numesc „mintea colectivă". În acest moment, familia, societatea, națiunea devin mai importante decât tine.

Un copil este orientat spre sine, se gândește numai la sine. Nu-l interesează nimic altceva, este foarte egoist.

Al doilea tip de minte începe să-și sacrifice propriile sale interese, devine mai colectiv, devine mai mult o parte a colectivității, a neamului, începe să se civilizeze. Civilizație înseamnă să devii parte a unei colectivități, parte a unui grup de omeni, înseamnă să devii responsabil și să nu trăiești mai departe o viață egoistă. Civilizație înseamnă să te

sacrifici pentru alții.

Această a doua minte s-a dezvoltat mai departe. Cu excepția câtorva cazuri, primul stadiu al minții își va găsi, mai devreme sau mai târziu, sfârșitul. Pentru unii oameni slabi, primul strat nu dispare niciodată, nu poate fi controlat. Ei nu învață cum să se comporte în societate, rămân primitivi.

În mod normal, al doilea strat se dezvoltă odată cu educația primită la școală, cu cea primită de la părinți, cea făcută de societate, odată cu experiența... Și astfel, copilul începe să învețe că nu este o insulă singuratică, ci o parte a unui organism – societatea, biserica, națiunea.

Această minte colectivă are o anumită identitate. Primul tip de minte nu are nici o identitate. Dacă întrebi un copil: „Cine ești?", acesta nu poate răspunde, pentru că nu știe cine este. Un adult, în schimb, poate răspunde: „Da, eu sunt catolic, eu sunt comunist, sunt indian, neamț, italian." Ce spune el, de fapt, cu aceasta? El spune: „Eu aparțin unui grup care e numit indian sau creștin sau mahomedan. Eu aparțin acestei națiuni, acestei țări – India, Germania, Italia" sau „Eu țin la această ideologie – comunism, catolicism, fascism." El spune: „Eu *sunt* grupul căruia îi aparțin" și cu aceasta el și-a găsit o identitate. El poate să spună: „Eu sunt doctor sau inginer sau om de afaceri" și cu aceasta vrea să spună și: „Asta e ceea ce fac. Aceasta este treaba mea în societate." Dacă întrebi pe cineva „cine ești", îți răspunde arătându-ți cui aparține, ce funcție are în societate.

Aceasta nu ține prea mult de recunoașterea de sine. Dacă ar exista recunoaștere de sine, fiecare ar ști cine este. Dar pentru a fi util, această identitate socială este de ajuns și, în felul acesta, mulți oameni rămân la acest nivel. Dacă rămâi la acest nivel, nu vei ști niciodată cu adevărat cine ești. În acel moment, ți-ai creat o identitate falsă. Îți pui repede etichete și te gândești: „Aceasta sunt eu."

Nu ești tu aceasta. Tu exiști într-un plan mult mai înalt, într-o profunzime mult mai adâncă. Aceste etichete pe care ți le-ai pus sunt bune pentru a funcționa ca membru al societății, dar ele nu arată nimic despre adevărata ta realitate. Realitatea interioară rămâne neatinsă.

Aceasta este a doua treaptă la care unii se opresc. Societatea nu vrea să depășești acest stadiu. Școala, colegiul, universitatea își dau osteneala ca tu să nu rămâi copil, să devii o persoană civilizată și cu aceasta osteneala lor ia sfârșit. Cu aceasta, treaba societății s-a încheiat; ea te-a transformat într-un fel de sclav, te-a pus în captivitate, a luat tot ce este periculos în tine: haosul, libertatea, lipsa de responsabilitate.

Te-a făcut să fii conștient de îndatoriri, de responsabilități, ți-a dat valori, te-a ordonat, te-a categorisit. Aici, însă, treaba societății se termină. Acum trăiește în liniște, mergi la birou, vino acasă, ai grijă de copiii tăi, de părinți ș.a.m.d. Și într-o zi, mori! Viața ta s-a încheiat. Dar acesta e un sfârșit fals, o viață de rutină.

Friedrich Nietzsche a numit acest stadiu „cămila", acel răbdător animal de tracțiune. Acesta este stadiul de cămilă. Astfel de oameni nu încetează să care poveri imense fără nici un scop. Ei se mișcă într-un deșert întocmai ca o cămilă. Poți să vezi peste tot astfel de cămile – uscate, tocite, moarte, trăgând din greu poveri imense. Aceste poveri o zdrobesc, o omoară, dar ea muncește din greu – poate doar din obișnuință, poate doar pentru că și ieri, și alaltăieri a tras din greu, la fel; totul a devenit rutină. Poverile, fricile, tristețea, suferința oamenilor a devenit o parte a identității lor. Astfel de cămile vei găsi peste tot și acest deșert există peste tot în lume.

Copilul trebuie să se dezvolte de la prima la a doua treaptă; nimeni nu ar trebui să rămână la primul nivel. A fi o cămilă nu este un țel. Este necesar mai mult efort, este nevoie de un pas existențial.

Vei fi bine privit dacă vei fi o cămilă bună și vei căra poveri mari. Vei fi respectat, toți îți vor aduce omagii. E un fel de înțelegere tacită. Dacă o persoană duce poveri grele, trebuie răsplătită – și asta înseamnă respect. Cuvântul „respect" este frumos, înseamnă „a te mai uita încă o dată": *re-spect* (lat.). Dacă o persoană are o responsabilitate mai mare în familie sau în societate, oamenii o privesc și spun: „Uite ce om veritabil!" Re-spect; privesc din nou și din nou și spun: „Privește ce povară poartă. Ce sacrificiu! Și-a sacrificat întreaga lui viață!"

Bineînțeles că dacă te dăruiești religiei, religia te va venera, te va face un sfânt. Dacă te sacrifici pentru neam, neamul te va respecta. Dacă te sacrifici pentru ceva, vei fi respectat. Poți aduna respect până la moarte, fără ca prin aceasta să fi trăit cu adevărat viața. Fii atent înainte ca aceasta să se întâmple!

Pe această treaptă responsabilitatea este colectivă. Mintea colectivă este activă, tu încă nu ai responsabilitate personală. Copilul nu are responsabilitate. Al doilea stadiu se bazează pe responsabilitate, dar ea este colectivă. Nu te simți personal răspunzător de ceva, te simți responsabil numai pentru că ești parte a unei anumite comunități.

Într-un sat indian, poți găsi foarte puternic impregnat acest stadiu – cămila. Un brahman nu are o responsabilitate propriu-zisă. Toată răspunderea sa constă în aceea că este un brahman și că trebuie să se

comporte ca atare. În satele indiene nu vei găsi individualitate, vei găsi numai colectivități. Brahmanul, shudra, kshatriya, toți aceștia funcționează conform comunității lor, conform regulilor. Nimeni nu are responsabilitatea de a gândi; acest lucru iese din discuție. Regulile au existat dintotdeauna. Totul este stabilit, nu este de nici un folos să filozofezi, să speculezi, să meditezi. Toate problemele sunt rezolvate – Manu, Moise al indienilor, le-a rezolvat deja de multă vreme.

Acolo, pe a doua treaptă, i-a găsit Iisus. Moise a făcut această treabă înainte. El a adus mintea primitivă la un stadiu de civilizație. Apariția lui Iisus a fost necesară pentru a continua transformarea. Oamenii există numai ca roți, ca părți ale unui mare mecanism. Singura întrebare este dacă ești capabil să funcționezi.

A duce o viață plină de bucurie nu este suficient. A fi capabil nu este de ajuns, fiindcă a fi capabil te face într-adevăr parte a unui mecanism, dar nu îți dă și posibilitatea de a înțelege al treilea stadiu. Al doilea tip de minte are și particularități frumoase, pe care merită să le păstrezi, pentru că ele te vor ajuta să înțelegi al treilea stadiu. Al doilea tip de minte nu cunoaște îngrijorarea. Țăranul indian sau occidental sunt oameni liniștiți, pașnici. Ei se mișcă cu o anumită ușurință. Atunci când sunt înfometați sau bolnavi sunt totuși răbdători, stoici. Ei nu au o individualitate puternică pentru a se revolta. Din această cauză, indienii se simt foarte bine; ei cred că America este pe cale de a înnebuni. Ei se gândesc: „Noi suntem norocoși". Aceasta însă nu este observația mea.

America are probleme. America trăiește într-un chin groaznic, dar acest chin este mai mare decât așa-zisa pace indiană. Acest chin însă poate aduce un stadiu mai înalt al minții și al conștiinței. Da, pe de o parte este comod să trăiești viața fără prea multe chinuri sufletești. Dar nimic nu crește dintr-o astfel de viață. Această pace nu este deloc creativă; pare a fi impotentă. În această fază există și pace, supunere, răbdare, dar și sentimentul unei apartenențe la comunitate, la biserică. Nimeni nu se simte singur.

În America oamenii se simt foarte singuri. Ei sunt singuri în mijlocul mulțimii. În India, când oamenii sunt singuri, ei nu se simt de fapt singuri. Ei știu că aparțin comunității, știu că au o anumită funcție acolo și sunt folositori. Sunt conștienți că nu trebuie să aleagă, totul este stabilit dinainte. Un brahman se naște brahman. El este supravegheat de către societate, el devine preot. Nu trebuie să muncească pentru aceasta. Soarta lui este deja decisă.

Dacă tu personal nu trebuie să decizi nimic, bineînțeles că nu simți nici un fel de îngrijorare. Dacă tu totuși trebuie să decizi ceva, îngrijorarea apare și te întrebi pe ce drum să mergi: acela sau acesta. Drumurile sunt extrem de multe și alternativele la fel. Vei alege tremurând, căci cine știe dacă ceea ce alegi tu este bun sau nu? Unica modalitate de a ști acest lucru este de a alege. Atunci este, totuși, prea târziu. Dacă afli după zece ani că a fost un drum greșit, va fi dificil să te întorci pentru a putea alege din nou.

Există în acest al doilea stadiu un fel de apartenență a minții. Nu ai nevoie să alegi, totul este deja hotărât; este un fel de fatalism. Tot ceea ce se întâmplă trebuie acceptat, căci nu poate fi altfel. Dacă nu se poate altfel de ce să-ți faci griji? Acesta este motivul pentru care în India au loc mai puține „prăbușiri" psihice decât în America. Realizează că nu este starea firească a lucrurilor. Și eu nu spun că o prăbușire psihică este un lucru grozav și nici nu spun că îngrijorarea și încordarea sunt ceva prețios. Dar eu spun că a nu fi încordat sau îngrijorat nu este nici o realizare.

Acest stadiu – al doilea – este un fel de patriarhat. Tatăl este foarte important. Dumnezeu este imaginat ca tată.

Există o diferență între mamă și tată. Tatăl este cel revendicat, și nu mama. Dragostea mamei este necondiționată, cea a tatălui impune niște condiții. Tatăl spune: „Fă asta și apoi te voi iubi. Dacă nu faci asta nu vei primi dragostea mea." Iar tatăl se poate înfuria foarte ușor.

Acest stadiu este patriarhal. Tatăl este important, mama nu. Dragostea necondiționată nu există la acest nivel. Societatea te prețuiește, te respectă dacă o urmezi, dar îndată ce deviezi puțin, tot respectul îți este luat, iar societatea este pregătită să te distrugă. Dumnezeul iudeilor spune: „Eu sunt un Dumnezeu foarte gelos. Dacă te răscoli împotriva mea, te voi distruge"; la fel spune și statul, conducerea, preoții, papa. Toți aceștia sunt geloși, foarte posesivi.

Acest stadiu este represiv, nu permite nimănui să aibă propria lui personalitate, propriile impulsuri. Este dictatorial: te învață să spui „da". „Nu"-ul nu este acceptat. „Da"-ul este puternic, agresiv. Acest „da" spus în mod liber nu are prea mare valoare dacă nu poți să spui și „nu"; iar „da"-ul tău este neputincios în acest caz. Dar acesta este „da"-ul care există peste tot.

Oamenii cred în Dumnezeu pentru că li s-a spus că trebuie să creadă în Dumnezeu. Oamenii merg la biserică pentru că li s-a spus acest lucru. Ei fac lucrurile în mod formal.

Iisus i-a numit pe acești oameni fățarnici.

E bine să înțelegem aceste lucruri înainte să începem studiul *sutra*-elor. Abia atunci, acestea vor fi extrem de clare.

Acest stadiu al minții are doar un exterior pictat, interiorul rămâne neatins, nedezvoltat.

E vorba de un fel de teism – oamenii cred în Dumnezeu, în cer și în iad, în pedeapsă și răsplată – dar ei doar cred, nu știu toate acestea cu certitudine. „Da"-ul este prezent, dar el este forțat. Nu i s-a dat nici o ocazie să apară de la sine în interiorul tău.

Există o solidarizare comună, căci tu nu ești niciodată singur, ești întotdeauna împreună cu oamenii; mulțimea te înconjoară, și aceasta te face să te simți bine. În momentul în care rămâi singur, ți se face frică.

Când mulțimea te înconjoară, începi să ai încredere. Nu pot fi atâția oameni falși, îți spui în sinea ta, deci și tu ești în ordine. Pentru că atât de mulți oameni sunt pe aceeași cale, merg în aceeași direcție, mergi și tu cu ei.

Al treilea tip de minte îl numesc „mintea individuală".

Nietzsche îl numește „leul", referindu-se la neatârnare, independență, la afirmare, rebeliune. Ego-ul s-a dezvoltat, s-a cristalizat. *Omul nu mai este doar parte a unei biserici, a unei țări, a unei origini, a unui neam, a unei familii. Este el însuși.* Adevărata cultură poate să înceapă în momentul în care ai devenit un individ. Sinele tău trebuie să se observe.

Iar aceasta este a treia treaptă a minții. Nu mai aparții de ceva anume, ai o identitate separată. Identitatea nu mai constă în faptul că tu ești un hinduist, un mahomedan sau un creștin. Identitatea ta este mai personală, fie că ești pictor, fie scriitor. Identitatea este mai creativă. Nu constă în aceea că tu aparții cuiva, ci că aduci ceva nou cu tine – ceea ce ai adus cu tine când ai venit pe lume.

Încetul cu încetul, ia naștere un centru, un nucleu în mintea ta înnegurată.

În mintea copilului nu există nici un centru. În mintea colectivă există un centru, dar fals, creat cu forța, din exterior. În mintea individuală, în schimb, apare un centru interior.

Pe prima treaptă a fost un fel de haos, nu a existat nici o ordine. Pe a doua, a fost un fel de patriarhat, o ordine a societății, o ordine impusă de figurile taților.

Pe a treia există un fel de frăție. Aici se naște frăția. Tu nu aparții nici unei mulțimi. Nimeni nu te constrânge să faci ceva, iar tu, la rândul tău,

nu vrei să constrângi pe nimeni la nimic. Tu respecți libertatea altuia la fel de mult cât îți respecți propria libertate. Toți sunt frați.

Pe a doua treaptă, întrebarea de bază era: „Care este figura tatălui?" Pe a treia nu mai există această întrebare – nu există nici una, Dumnezeu este mort. Dumnezeu ca tată este mort. La aceasta se referea, de fapt, Nietzsche. La aceasta se refereau și Buddha și Mahavir când spuneau: „Nu există nici un Dumnezeu."

Pe această treaptă se naște răspunderea, și anume o răspundere foarte personală. Începi să te simți responsabil pentru fiecare din acțiunile tale, căci acum știi ce este corect și ce este fals, și nu pentru că cineva spune: „Asta este corect", ci pentru că tu simți acest lucru.

E necesară o mai mare înțelegere, o conștiință mai trează. Va exista mai multă bucurie, pentru că acum tu ești mai rafinat, dar vei fi și mai îngrijorat, căci acum dacă ceva este greșit, greșești și tu drumul. Tu singur ești răspunzător de fiecare pas. Aici nu ai o figură a tatălui înspre care să privești și nu poți da vina pe altcineva; nu există nici soartă, ești lăsat singur cu mii de alternative și trebuie să iei o decizie. Orice alegere e hotărâtoare, fiindcă nu poți să te mai întorci în timp... O imensă frică apare.

În acest stadiu, oamenii experimentează căderi psihice. Este o treaptă mai înaltă decât a doua. Occidentul este pe o treaptă mai înaltă decât așa-zisul Orient. Dar bineînțeles că există probleme. Iar aceste probleme pot fi rezolvate; ar trebui rezolvate în loc să alunece înapoi pe o treaptă inferioară. În acest punct există libertate, există gândire, concentrare, filozofare abstractă, știința se dezvoltă și „nu"-ul joacă un rol important. Îndoiala este plină de importanță. În mintea colectivă, importante erau credința, regulile. În mintea individuală, un rol important îl joacă îndoiala. „Nu"-ul joacă aici un rol crucial, fiindcă nu poate exista revoltă fără „nu", iar ego-ul nu poate crește, nu se poate coace fără „nu". Probabil că ai spus „nu" la o mie și una de lucruri pentru a putea spune un „da" adevărat unuia singur. Acum, „da"-ul are o importanță deosebită, fiindcă omul este capabil să spună și „nu". Acum, „da"-ul are putere.

„Da"-ul spus prea des nu are mare valoare. Dar omul care a spus de 99 de ori „nu" și apoi o dată „da", l-a spus cu adevărat. Acest „da" este autentic.

Este vorba de o criză foarte creativă, căci atunci când mergi către în afară, îți întâlnești creativitatea. Dacă vei cădea înapoi, nu vei cădea pe a doua treaptă, ci pe prima. Acest lucru trebuie înțeles. Dacă vei cădea

de pe a treia, de pe cea cu mintea individuală, vei înnebuni, pentru că a treia treaptă nu mai este atunci deschisă pentru tine. Ai învățat să apui „nu", să fii rebel și asta te-a costat libertatea; acum nu mai poți să cazi pe a doua treaptă. Această poartă nu-ți mai este deschisă. Dacă vei cădea de pe a treia, vei cădea pe prima: vei înnebuni.

Exact acest lucru s-a petrecut cu Friedrich Nietzsche. El era un „leu", dar leul a devenit nebun, a început să ragă, să tot ragă, neputând să găsească drumul dincolo de a treia treaptă. Dacă un om cade de pe a treia treaptă, cade pe prima. Ia aminte, căci apoi nu mai poți să te întorci pe a doua; aceasta îți este închisă pentru totdeauna. Îndată ce „nu"-ul tău a devenit foarte conștient, nu poți să te mai întorci la credință. Un om care s-a îndoit, care a învățat să se îndoiască, nu poate să se întoarcă la credință, este imposibil. Acum, credința este încă viclenie și înșelăciune, dar nu te poți înșela pe tine însuți. Dacă un om a fost odată ateu, teismul obișnuit nu-l va mai mulțumi. După aceea, va trebui să găsească un om ca mine. În acel moment, teismul obișnuit nu este de ajuns – el a trecut dincolo.

Nietzsche ar fi avut nevoie de unul ca Buddha. Și pentru că Buddha nu putea să-i stea la dispoziție, și pentru că mintea occidentală nu era atunci în stare să facă posibilă trecerea omului pe a treia treaptă, el a înnebunit. În Occident este aproape o certitudine faptul că un om care s-a dezvoltat cu adevărat pe a treia treaptă alunecă în nebunie, pentru că a patra treaptă nu mai există în Occident.

Când a patra treaptă este la dispoziție, atunci a treia este foarte creativă. Dacă există vreo posibilitate să renunți la ego, atunci ego-ul este de o valoare inestimabilă. Valoarea, însă, constă în renunțare. Dacă nu poți renunța la ego, acesta se va transforma în povară, povară ce va deveni insuportabilă. Atunci, leul nu va mai înceta să ragă și nu va mai exista altă cale decât să devii nebun.

Aceasta este o treaptă foarte critică, este treapta de mijloc. Două trepte sunt dedesubt și două deasupra. A treia treaptă reprezintă legătura. Dacă vei cădea, vei cădea în prăpastia nebuniei, dacă vei urca, te vei ridica înspre frumusețea unui Cristos sau a unui Buddha.

A patra etapă este aceea a „minții universale". Ține minte faptul că ea pare colectivă, dar nu este. „Colectiv" înseamnă să aparții unei societăți, unui anumit timp, unei anumite epoci, unei țări. „Universal" înseamnă să aparții întregii existențe, existenței ca atare.

Îndată ce ego-ul este copt, poate fi lăsat să cadă. De fapt, cade de la sine atunci când a patra poartă este deschisă. Deschiderea acestei

porți este menirea religiei. Aceasta este problema în Occident. Al treilea tip de minte s-a dezvoltat în cel mai înalt grad, dar a patra poartă nu poate fi folosită. Occidentul are nevoie neapărat de a patra poartă.

Carl Gustav Jung a scris în memoriile sale că, după ce a studiat mii de oameni pe parcursul întregii sale vieți, a ajuns la câteva concluzii. Una din ele este că omul, de la 40 până la 45 de ani, trăiește o criză religioasă. Problema lui nu este psihologică, ci religioasă. La vârsta de 42-45 de ani, un om începe să privească înapoi la a patra formă a minții. Dacă nu o poate găsi, se întoarce. Omului îi este foame, dar hrana nu mai este acolo. Dacă o găsește, este o mare binecuvântare.

Este aproape la fel ca atunci când, la vârsta de 14 ani, fiind matur din punct de vedere sexual, începi să cauți un partener – după o femeie, după un bărbat. La vârsta de 14 ani dorești ca iubirea ta să aibă un obiect.

La vârsta de aproximativ 44 de ani ajungi la o astfel de maturitate. Începi să cauți starea de *samadhi*, de meditație, să cauți ceva care te duce mai sus decât dragostea, ceva mai presus de sex; ceva care te poate conduce la un orgasm veșnic, total. Dacă îl găsești, viața ta rămâne liniștită. Dacă nu poți să găsești poarta – foamea s-a trezit, iar mâncare nu este – ce vei face? Începi să te prăbușești, toată structura ta începe să se prăbușească, iar când un om se prăbușește, cade întotdeauna pe treapta cea mai de jos.

Aceasta a patra treaptă o numesc „mintea universală" – egoul poate să se dizolve pentru că ajunge la maturitate. Ține minte acest lucru, nu mă face să repet: *egoul se poate dizolva doar dacă ajunge la maturitate*. Eu nu sunt împotriva egoului, sunt chiar cu totul pentru acesta, dar nu mă limitez la acest lucru. Trebuie să mergi dincolo de acesta.

Chiar acum câteva zile am citit o carte a lui Viktor Frankl. El spune: „Noi trebuie să fim dispuși să renunțăm la personalitate. De ce ar trebui să fim dispuși să renunțăm la aceasta și cum poți să faci asta, când tu nici nu l-ai lăsat să crească? Ce este personalitatea? Personalitatea este o persoană, o mască. Ea este necesară.

Copilul nu are mască, acesta este motivul pentru care el e asemenea unui animal micuț. Mintea colectivă nu are mască; nu are o definiție interioară. Egoismul, mintea individuală sunt definite interior, știu cine sunt, au un fel de integrare. Integrarea nu este definitivă și va trebui să înceteze, dar numai atunci când se va ajunge la ea.

Trebuie să fim dispuși să renunțăm la personalitate. Dumnezeu

nu prețuiește persoanele. Dumnezeu iubește indivizii și nu persoanele. Este o mare diferență. O persoană se definește prin ego-ul său. Un individ este cineva care a renunțat la ego-ul său și știe cine este. O persoană este un cerc cu un centru, iar individul este un cerc fără centru – este pur și simplu spațiu.

Personalitatea este doar o mască, este o creație teatrală, o recuzită scenică. Dorul de libertate, eliberare sau nirvana înseamnă dorința de a fi pur și simplu eliberat de așa-zisa personalitate, de închisoarea pe care aceasta o creează. Problema cu acest ego este că el este depistat de către ceilalți." Ego-ul tău este depistat și de ceilalți. Ești dependent de ceilalți pentru ego-ul tău. Dacă ai merge în Himalaya și ai sta într-o peșteră, te-ai mai confrunta cu ego-ul? Încetul cu încetul, ego-ul va începe să dispară. Până atunci el însă are nevoie să fie gâdilit. Cineva trebuie să-ți spună că ești o persoană frumoasă. Cineva trebuie să-l hrănească mai departe. Ego-ul poate exista doar în societate. Cu toate că încearcă să fie abolit în societate, el rămâne dependent într-un mod subtil, neștiut de societate.

„Dificultatea cu acest ego constă în faptul că depinde de ceilalți. El este construit cu trudă pentru a împlini așteptările celuilalt. Acești alții s-au strecurat în inimile noastre și îi numim ego-ul nostru."

Acest ego nu ești tu, aparține celorlalți care te înconjoară. Există în tine, dar este în posesia celorlalți. De aceea este atât de simplu să manipulezi o persoană egoistă. Lingușirea este un truc pentru a putea face aceasta. Mergi la el și spune-i ce om grozav este, iar el va fi gata să-ți cadă la picioare. În acel moment îl manipulezi. El știe aceasta și oricine și-ar putea da seama că ceea ce spui este fals. De asemenea, el știe că nu este cel mai grozav om din lume, dar ar vrea să creadă aceasta. Ar crede-o cu plăcere. Și ar face cu plăcere tot ce îi ceri. Cel puțin o persoană în această lume crede că el este cel mai mare, deci nu-și poate permite să te piardă.

Ego-ul există în tine, dar este în posesia celuilalt. Este sclavia cea mai subtilă care a fost născocită de preoți și politicieni. Este asemenea unui CIP implantat în creier și manipulat de la distanță.

Societatea este foarte isteață. Mai întâi ea încearcă să te țină pe a doua treaptă. Dacă treci de ea, atunci începe să te manipuleze prin lingușire.

Te va uimi poate faptul că în India nu au existat revoluții. Care este motivul? Motivul este că de-a lungul timpului au fost lingușiți atât de mult brahmanii, intelectualii, încât ei nu au fost niciodată suficient de

supărați pentru a se revolta împotriva societății. Și numai intelectualii se revoltă, pentru că ei sunt oameni egoiști. Ei sunt oameni de sine stătători – inteligența țării. Și fiindcă în India brahmanii constituiau casta cea mai de sus... nimeni nu era mai presus de ei în afara regelui, care avea grijă să-i fie atinse picioarele. Deci nu exista nici o posibilitate de revoltă, căci cine să o conducă? Intelectualii sunt cei care creează neplăceri. Ei sunt însă bine văzuți, sunt lingușiți și de aceea nu există revoluții.

Același lucru s-a întâmplat în Rusia sovietică. Pe parcursul ultimilor 50 de ani, intelectualii au fost prețuiți mai mult decât toți ceilalți. Academicienii, scriitorii, poeții, profesorii sunt cele mai bine văzute persoane. Cine se cuvine să facă revoluție? Revoluția nu este posibilă, pentru că revoluționarul are un mare interes față de modul convențional al societății tradiționale.

În India nu au existat revoluții, iar în Rusia nu pot avea loc. Revoluția este posibilă prin egoiști, dar aceștia pot fi foarte ușor manipulați. Dă-i un premiu Nobel, dă-i un doctorat și este gata să facă orice. Această a treia treaptă a minții domnește în toată lumea. Dacă mintea este mulțumită, rămâi ascuns acolo, dacă nu, cazi înapoi și înnebunești. Ambele sunt stări nesănătoase.

Trebuie să mergi dincolo, iar a patra treaptă, „mintea universală" să fie deja existentă. Separarea de cosmos trebuie să dispară. Tu trebuie să devii una cu totul. De fapt, tu ești una cu totul, dar crezi că nu ești. Această barieră mentală trebuie eliminată. Abia atunci se va așterne pacea, abia atunci nu va mai exista violență. În India, noi spunem la aceasta *satyam, shivam, sunderam*. Atunci există adevăr, bunătate și frumusețe. Odată cu mintea universală înfloresc aceste trei lucruri: *satyam* – adevărul, *shivam* – bunătatea, *sunderam* – frumusețea. Odată cu mintea universală, aceste trei flori înfloresc și domnește o mare bucurie. Tu ai dispărut și toată energia care a fost legată de ele este eliberată. Această energie devine frumusețe, bunătate, adevăr.

Acesta este stadiul matriarhatului. Mintea colectivă este patriarhală, mintea individuală este frățească, iar cea universală este maternă.

Dragostea de mamă nu cere nimic în schimb, este necondiționată, ea se revarsă pur și simplu asupra ta. Ea stă lângă tine să vadă dacă o primești sau nu, dar de fiecare dată ea se revarsă asupra ta. Dacă ești egotic, atunci ușile tale sunt închise și nu poți să o primești. Dacă ego-ul dispare, ea se revarsă în continuare peste tine, te hrănește și te împlinește.

Prima treaptă a fost haotică, a doua, intelectuală, a treia, inteligentă. A patra este emoțională. Ea constă din iubire, vine din inimă. Odată cu a treia treaptă, intelectul atinge apogeul, iar odată cu a patra, începe să curgă iubirea.

Acest stadiu poate fi numit „Dumnezeu ca mamă". Când Dumnezeu moare ca Tată, trebuie să se nască Dumnezeu ca mamă. Aceasta este o treaptă religioasă mai înaltă. Dacă Tatăl este mai important, religia este mai instituțională, mai formală – căci însuși tatăl este mai formal, mai instituțional.

Mama este mai naturală, mai biologică, mai interiorizată. Mintea universală aduce cu sine matriarhatul. Mama devine mai importantă. Dumnezeu nu mai este un El, ci o Ea. Te raportezi la viață nu prin logică, ci prin iubire.

Scriitorul Friedrich Schiller a numit acest stadiu „sărutul universal". Dacă ești dispus, mama universală te poate săruta, îmbrățișa, te poate lua din nou la sânul ei. „Da"-ul vine din nou în viață, dar nu-ți mai este sugerat de lumea exterioară, ci vine din interiorul tău. Aceasta este încrederea.

Mintea colectivă trăiește în certitudine, mintea individuală trăiește în îndoială. Mintea universală trăiește în încredere – *shraddha*. Nu este vorba de credință, nu este vorba de faptul că cineva te-a constrâns să gândești. Este propriul tău punct de vedere, propria ta experiență.

Aceasta este religia adevărată: ai devenit imediat martor al lui Dumnezeu, martor al stării de *samadhi*, al rugăciunii. Când ai devenit martor și nu ai împrumutat această stare din altă parte – din informația științifică sau din credința oarbă – atunci este vorba despre propria ta experiență. Chiar și atunci există sentimentul de apartenență, dar este o apartenență la viața însăși și nu la societate. În același timp, există și creativitate, dar nu mai este vorba de creativitate egoistă. Tu nu mai ești cel care acționează, tu devii un instrument. Dumnezeu este cel care acționează. Atunci Dumnezeu zboară prin tine. Ți-ar place să compui poeme mari... în realitate nu poți să faci aceasta. Ego-ul va arunca o umbră, el nu poate fi niciodată permeabil. Adevărata lui creativitate este posibilă, inițial, doar odată cu apariția minții universale.

Ai citit probabil cartea despre Kundalini a lui Gopi Krishna. El spune că atunci când Kundalini urcă, se declanșează o mare putere creatoare. Acest lucru este adevărat. Dar exemplele pe care le dă el nu sunt adevărate. El spune că Sri Aurobindo a devenit creativ după ce și-a ridicat Kundalini. El a scris poezie care era pur și simplu potrivită, nu

creativă, ci doar potrivită. Dar Gopi Krishna a scris poezie care nu poate fi numită nici măcar potrivită – a compus numai rebuturi. Da, atunci când ajungi la stadiul minții universale, o mare putere creatoare va lua naștere. Simplul fapt că te miști devine creativ.

Există o poveste veche în scrierile budiste...

Un om foarte bogat adunase o mare avere – adunase atât de mult aur, încât nu mai avea loc pentru a-l adăposti. Dar s-a petrecut ceva. Într-o dimineață s-a trezit și a constatat că aurul se transformase în praf. Puteți să vă închipuiți ce înnebunit a fost.

Cineva l-a adus la Buddha care tocmai venise în acel sat, iar omul merse la el. Buddha îi spuse atunci: „Fă ceva. Du-ți tot aurul în piață și dacă cineva îl recunoaște ca fiind aur, adu-l pe acel om la mine".

Omul atunci îl întrebă: „Cum mă va ajuta acest lucru?" Buddha i-a răspuns: „Te va ajuta. Mergi!"

Așadar, acesta își luă tot aurul – mii de căruțe trase de boi și pline cu nisip – căci acum totul era doar nisip. Toată piața era ocupată de căruțele lui cu boi.

Iar oamenii îi spuneau: „Ce non-sens! De ce cari atât de mult nisip la piață?"

Dar omul nu spunea nimic.

Apoi veni o femeie. Numele ei era Kisagautami. Iar ea îl întrebă pe acest om: „Atât de mult aur? De unde ai primit atât aur?"

El întrebă: „Poți să vezi aur aici?"

Ea răspunse: „O, da, aceste mii de căruțe sunt pline cu aur."

O luă pe femeie deoparte și o întrebă secretul lui: „Cum poți să-l vezi? Căci nimeni, nici măcar eu nu pot să văd că este aici vreo urmă de aur... este praf peste tot."

O duse pe femeie la Buddha și acesta spuse: „Ai găsit femeia care trebuia, ea te va învăța această artă. Este vorba de felul în care vezi lucrurile. Lumea este așa cum o vezi tu. Ea poate fi iadul sau cerul. Aurul poate fi nisip, iar nisipul, aur. Este așa cum consideri tu că trebuie să fie. Această femeie vede toate acestea. Fii un discipol al lui Kisagautami. Ea te va învăța, iar în ziua în care vei înțelege cum să privești corect, întreaga lume se va transforma în aur. Acesta e secretul alchimiei."

Kisagautami era una din acele femei neobișnuite care există în orice epocă. Și omul învață cu ajutorul ei arta de a transforma întreaga

lume în aur.

Dacă te dăruiești minții universale, vei deveni creativ – nu ca tine, ci ca Dumnezeu. Devii un bambus gol prin care va curge muzica Lui. El te va transforma într-un flaut.

Dacă pe a treia treaptă nu există nici un drum care să ducă la a patra, vei cădea în nebunie. Nietzsche vorbește doar de trepte: cămila, leul și copilul. Din stadiul de cămilă cade înapoi în cel de copil.

Mai există o altă poartă și aceasta este mintea universală care este cu adevărat copilăroasă, dar un alt fel de copilărie. Aceasta nu mai este ca prima, nu mai este haotică, nu se mai autodisciplinează, are o anumită ordine interioară. Aici nu găsim lipsă de responsabilitate ca pe prima treaptă și nici responsabilitate ca pe a doua. Este vorba de o nouă responsabilitate, nu vis-à-vis de unele valori sau de societate, aici apare o a doua formă de valorizare. Poți să vezi ceea ce este corect – cum ai putea să faci altceva? Tu vezi ceea ce este corect și trebuie făcut numai ceea ce este corect. Aici cunoașterea devine virtute. Tu acționezi conform conștiinței tale. Viața ta este transformată, este plină de inocență, inteligență și iubire, totul vine din interiorul tău, țâșnește din izvorul tău interior.

Iar apoi a cincea treaptă, ultima apare atunci când treci dincolo de mintea universală. Căci odată ce te-ai gândit că este vorba de mintea universală, deja a intervenit gândirea. Anumite idei despre individ și univers rămân încă în tine. Încă ești conștient de faptul că tu ești una cu totul, dar tu ești și ești una cu totul. Unitatea nu este totală, nu este deplină, definitivă. Când ea este definitivă, nu mai există nimic individual, nimic universal. Aceasta este a cincea formă a minții: mintea cristică.

Acum apar trei caracteristici: *sat-chit-ananda*. *Sat* înseamnă existență, *chit* înseamnă conștiință, *ananda* înseamnă beatitudine. Acum apar aceste trei calități, acum înfloresc aceste flori noi în făptura ta.

Ești pentru prima dată o ființă, devenirea nu mai există. Omul și-a depășit condiția, acea punte nu mai există. Ai ajuns acasă, ești un *sat*. Iar tu ești pe deplin conștient de aceasta, căci întunericul a dispărut: *chit*. Iar tu ești *ananda*, căci nu mai există frică, tensiune, suferință. Toate acestea au trecut. Ești pe deplin treaz. În această trezire constă conștiința lui Cristos sau a lui Buddha.

Acestea sunt cele cinci trepte. Și amintește-ți că a treia este foarte importantă. Două sunt deasupra, două dedesubt. Dacă nu treci de ea, vei cădea. Nu uita că nu poți să treci mai departe dacă nu ai trecut de a

treia treaptă. În aceasta constă toată dificultatea: dacă vei căuta să înlături cea de-a treia treaptă, vei rămâne veșnic pe a doua și vei crede că aceasta este cea universală; dar nu este așa. Ea este pur și simplu colectivă. Dacă încerci să o înlături pe a treia, poți să cazi chiar pe prima treaptă, adică în nebunie, iar câteodată, nebunia arată ca sfințenia.

În hindi avem două cuvinte cu aceeași rădăcină pentru a desemna cele două trepte; această rădăcină este *budh*. A cincea treaptă o numim *buddha*, cea mai înaltă treaptă, iar pe prima o numim *buddhu*, treapta cea mai de jos. Câteodată idiotul arată asemenea unui sfânt, iar sfântul asemenea unui idiot. Ambii sunt însă foarte departe unul de celălalt – sunt punctele cele mai îndepărtate din întreaga existență. Au existat mulți idioți care arătau ca Iisus. Ceea ce-i asemăna era faptul că ambelor părți le lipsea mintea. Idiotul este dedesubtul minții, iar Iisus deasupra ei; ambii sunt însă dincolo de minte. Aceasta este asemănarea, dar ea se oprește aici. Cu excepția acesteia, nu mai există nici o altă asemănare.

Fii atent la faptul că prima treaptă nu reprezintă un țel, ea este doar începutul. A doua este foarte comodă, dar nu este vorba despre aceasta, ci despre creativitate. A treia este creativă, dar foarte incomodă, plină de neliniște. Dar cât de mult timp poți să rămâi creativ...? Aici este atât de multă tensiune de care trebuie să scapi. De aceea există a patra treaptă. Pe a patra treaptă totul este liniștit. A mai rămas doar o urmă a ego-ului, astfel încât aici se simte: „Sunt una cu totul."

Un discipol al lui Rinzai a venit la maestru și i-a spus: „Am devenit una cu universul. Ce mai urmează?" Maestrul i-a spus: „Acum renunță la această idee, că ești una cu universul. Renunță la această idee – este ultimul pas."

Un alt discipol i-a spus lui Rinzai: „Am atins starea de vid." Iar Rinzai i-a spus: „Renunță la ea, renunță și la aceasta!"

Pe a patra treaptă rămâne un perete despărțitor foarte subțire pe care nu-l poți vedea. Trebuie să treci și de asta și abia atunci va apărea a cincea treaptă.

Sutra-ele lui Iisus sunt pentru a cincea treaptă.

Iar când vă rugați, nu fiți ca fățarnicii cărora le place, prin sinagogi și prin colțurile ulițelor, stând în picioare, să se roage, ca să se arate oamenilor; adevărat grăiesc vouă; și-au luat plata lor.

Iisus spune: Nu fi ca fățarnicii. Nu te ruga numai pentru a arăta celorlalți că te rogi. Aceasta naște mintea colectivă. Îl vezi pe celălalt tot timpul, te interesează ce gândește despre tine. Implori să ți se acorde încredere. Fățarnicul este acela care trăiește numai pentru a i se da atenție. Face tot ceea ce îi aduce atenție; dacă face practic toate acestea, nu mai este important. El ar vrea să facă exact contrariul, dar nu încetează să împlinească dorințele oamenilor, pentru că are nevoie de respectul acestora.

Iisus spune:

Când vă rugați nu fiți ca fățarnicii.

Uită de societate, de mintea colectivă măcar atunci când te rogi. Uită de formalități, cel puțin în timp ce te rogi. Roagă-te numai pentru Dumnezeu și pentru nimeni altcineva.

Eu vă zic vouă:
Și-au primit plata lor.

Iar dacă te rogi pentru a arăta celuilalt că ești un mare adorator, atunci aceasta este răsplata ta – respectul va fi singurul lucru pe care îl vei primi. Iar acest respect nu valorează nimic.

Tu însă, când te rogi, intră în cămara ta și închizând ușa, roagă-te Tatălui tău, Care este în ascuns.

Iisus spune: Roagă-te în taină, când ești singur. Roagă-te renunțând la mintea colectivă. Uită de societate, de biserică și de oameni – uită de toate. Căci numai când uiți totul, poți să te gândești la Dumnezeu. Lasă ca rugăciunea ta să înceapă în taină.

Când vă rugați, nu spuneți multe ca neamurile. Că ele cred că în multa lor vorbărie vor fi ascultate.

Iisus vrea să spună că nu trebuie să repeți la nesfârșit o rugăciune formală, căci adevărata rugăminte este cea făcută din inimă – nu contează ce spui, ci ce gândești. Să nu fii formal, căci tot ceea ce este formal este mort. Să fii viu, să fii autentic, să pulsezi de viață. Să-ți dezvălui inima și să te prezinți așa cum ești tu în acel moment. Să fii

real, adevărat. Iisus mai spune să nu te îngrijești de faptul că trebuie să-i spui multe cuvinte lui Dumnezeu. Unica modalitate de a vorbi cu El este în tăcere.

Deci nu vă asemănați lor, că știe Tatăl vostru de cele ce aveți trebuință mai înainte ca să cereți voi de la El.

Nu este necesar să spui ceva. Este suficient să te cufunzi în tăcere, să fii pe deplin tăcut. Tăcerea este limba rugăciunii. Însă probabil că este dificil să recurgi direct la tăcere, căci limba este singura modalitate de comunicare pe care o cunoaștem.

Astfel Iisus spune:

Deci voi așa să vă rugați:

Dacă este foarte greu să fii tăcut, pe deplin tăcut, atunci începe în acest mod. Ia aminte, Iisus spune: în acest mod... și nu: exact așa.

Găsește-ți propriul mod de a te ruga, creează-ți propria rugăciune. Creează-ți propria rugăciune. Creează-ți propria rugăciune, dacă nu poți să faci altceva.

Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău;
Vie împărăția Ta; facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ
Pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi;
Și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri;
Și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de cel rău. Că a ta este Împărăția și puterea și slava în veci. Amin!

Iisus spune: În acest mod... și El îți dă doar un model. Nu-ți dă o rugăciune, să nu uiți aceasta. Îți dă un exemplu... numai pentru a-ți arăta o cale. Tu creează-ți propria rugăciune. Cel mai important lucru este că tu ar trebui să te dărui, să fii plin de recunoștință și laudă, că ar trebui să fii pregătit să primești, să te deschizi, că ar trebui să fii tăcut, să stai în ascuns. Iubirea ta trebuie să-I fie adusă la picioare.

Găsește-ți propria rugăciune, creează-ți-o, fă-ți una proprie. O rugăciune prescrisă este o rugăciune falsă.

Nu dați cele sfinte câinilor, nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să le calce în picioare, și, întorcându-se,

să vă sfâșie pe voi.

Iisus spune: Să nu te rogi în locuri publice, să nu te rogi numai pentru a arăta celuilalt că te rogi. Nu este corect, este exact ca și cum ai da cele sfinte câinilor. Oamenii care nu înțeleg rugăciunea, te vor înțelege greșit când te vei ruga pentru ca ei să te vadă.

...nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor.

Aceste perle ale sufletului tău nu trebuie aruncate porcilor:

Ca nu cumva să le calce în picioare și, întorcându-se să vă sfâșie pe voi.

Roagă-te pur și simplu lui Dumnezeu, lasă ca această rugăciune să fie pentru El, numai pentru El.

Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.

Dumnezeu este întotdeauna pregătit. Nu numai tu Îl cauți, ci și El este în căutarea ta. Bate și ți se va deschide... Te-a așteptat mult timp acolo și din partea lui Dumnezeu există tot atât de mult dor de revedere – aceasta este semnificația acestui mesaj.

Cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide.
Că oricine cere ia, cel care caută află, și celui care bate i se va deschide.
Ci toate câte voiți să vă facă vouă oamenii, asemenea și voi faceți lor, că aceasta este legea și proorocii.

Roagă-te în ascuns. Rugăciunea ar trebui să fie un limbaj între tine și Dumnezeul tău, ar trebui să fie un dialog. Și mai este și comportamentul tău... iar Iisus a trasat schița unei vieți religioase. În ce-i privește pe oameni... fă-le numai ceea ce vrei ca ei să-ți facă ție. Asta este tot. Pe scurt, mesajul acestei legi și a proorocilor este: fă celuilalt ceea ce ai vrea să-ți facă și el ție. În acest mod ar trebui să te comporți și aceasta te pregătește pentru a te ruga cu adevărat. Iar apoi închide ușile, ascunde-te și roagă-te Tatălui tău. Dacă nu ai făcut nimic rău oamenilor, atunci nimic nu te va opri. Dacă n-ai supărat pe nimeni, dacă nu este nimeni împotriva ta, dacă nu ai rănit pe nimeni, înseamnă

că rugăciunea ta va fi ascultată, ești pregătit. În acel moment, rugăciunea ta să fie rugăciune proprie, autentică, lipsită de formalitate.

Intrați prin poarta cea strâmtă, că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află.

Iisus spune: există două uși. Una este pentru mulțime, pentru mintea colectivă și o alta este pentru mintea universală. Ambele sunt asemănătoare într-un anumit fel – mai întâi de toate ambele sunt uși. Diferența constă în aceea

Că largă este poarta și lată este calea care duce la pieire și mulți sunt cei care o află.

Într-acolo unde se îndreaptă mulțimea, ușa este, bineînțeles, largă, iar drumul lat. Masele de oameni se îndreaptă numai spre această ușă.

Dar ușa cea bună este strâmtă, prin ea poți să treci doar singur. Cele două uși sunt ușa colectivă și ușa universală. Ambele arată la fel, numai că în ceea ce privește mintea colectivă, tu ești numai o parte a acelei mase, pe când în ceea ce privește mintea universală, lucrurile nu mai sunt la fel. La acest nivel ai o anumită formă de libertate, de ego, de individualitate, mergi singur.

Și strâmtă este poarta și îngustă este calea care duce la viață și puțini sunt cei care o află.

Trebuie să ți se întipărească în memorie acest lucru: poți să te apropii de Dumnezeu doar în taină absolută. Să nu-ți iei prietenul sau iubitul. Trebuie să mergi singur. Poarta este foarte îngustă. Nu poți să mergi ca hindus, pentru Dumnezeu nu contează că ești hindus. Nu poți să mergi ca un creștin și nici ca făcând parte din tagma creștinilor. Trebuie să fii doar tu, ca individ. Iar pentru a avea individualitate, trebuie să-ți dezvolți al treilea tip de minte. Numai dacă ești pe a treia treaptă poți să treci la a patra. Și numai de pe a patra treci într-a cincea, aproape de la sine. Această treaptă se deschide ca un lotus pentru tine.

Acestea sunt cele cinci trepte ale minții. Fii matur, observă.

Prima se regăsește în fiecare, a doua în 99% din oameni, a treia se regăsește în foarte puțini, 3,4,5% cel mult; a patra nici măcar în 1% din oameni, iar a cincea se regăsește foarte rar, doar într-unul ca Cristos sau ca Buddha. A cincea este țelul. Păstrează viu în minte acest țel și

mergi mai departe, încetul cu încetul, de la prima la a doua, de la a doua la a treia, de la a treia la a patra.

Omul este devenire. Odată cu apariția celei de-a cincea trepte, a minții lui Buddha, a lui Cristos, omul devine Sine. În acel moment, omul nu mai este om, fiindcă omul nu mai este mintea. Omul devine atunci Dumnezeu. Și numai aceasta poate să te împlinească și nimic altceva. Nu te mulțumi niciodată cu mai puțin.

Suficient pentru astăzi.

Note

[1] Redăm textul evanghelic după ediția Noului Testament cu Psalmii, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1988 (n.tr.).

[2] Joc de cuvinte ân limba germană: geistig = spiritual, spirtos (n.tr.).

[3] Osho face adesea afirmații șocante, pentru a zdruncina gândirea plină de prejudecăți a auditoriului și pentru ca apoi să scoată la iveală o concepție spirituală superioară; aici este vorba despre ideea că Dumnezeu nu doar a creat lumea, ci El este, totodată, această lume (n.tr.).

DESPRE OSHO

Cei mai mulți dintre noi trăim în lumile noastre, în lumea timpului, între amintirile trecutului și proiectele de viitor. Doar rareori noi atingem dimensiunea atemporală a prezentului – în momente de frumusețe spontană, în pericol, în întâlnirea cu un iubit sau în surpriza neașteptată. Foarte puțini oameni pășesc dincolo de lumea timpului și a minții cu ambițiile și competițiile ei și ajung să trăiască în lumea atemporală. Și, dintre cei care fac astfel, doar puțini au reușit să împărtășească și altora experiența lor. Gurdjieff, Ramana Maharishi, Krishnamurti sunt considerați de către contemporani a fi excentrici sau nebuni. După moartea lor ei sunt numiți "filosofi". Și, cu timpul, ei devin legende, nu ființe în carne și oase, ci probabil reprezentări mitologice ale dorinței noastre colective de a crește dincolo de micime și trivial, dincolo de lipsa de sens a vieții noastre zilnice.

Osho este unul dintre aceia care au descoperit poarta spre viața trăită în această dimensiune atemporală a prezentului – el s-a numit pe el însuși "un adevărat existențialist" și și-a dedicat viața impulsionării celorlalți în căutarea acestei porți, a ieșirii din lumea temporală a trecutului și viitorului și a descoperirii lumii eternității.

Osho s-a născut în Kuchwada, Madhya Pradesh, India, la 11 decembrie 1931. Încă din fragedă copilărie el a fost un spirit rebel și independent, insistând să acumuleze adevăruri pentru el însuși decât să acumuleze convingeri preluate de la alții.

După iluminarea sa, la vârsta de 21 de ani, Osho și-a terminat studiile și a petrecut mai mulți ani predând filozofia la Universitatea din Jabalbur. În același timp, el a călătorit în toată India, susținând conferințe, provocând liderii religioși în dezbateri publice, punând sub semnul întrebării convingerile tradiționale și întâlnindu-se cu oameni din toate domeniile vieții. El a citit foarte mult, tot ce a putut găsi pentru a aprofunda înțelegerea sistemelor religioase și a psihologiei omului contemporan. Spre sfârșitul anului 1960, Osho a început să-și dezvolte propriile sale tehnici unice de meditație dinamică. **"Omul modern,** spunea el, **este atât de împovărat de tradițiile demodate ale trecutului și anxietățile traiului modern, încât trebuie să sufere un proces profund de purificare înainte de a putea spera să descopere starea relaxată, lipsită de gânduri a meditației."**

La începutul anilor 1970, primii occidentali au început să audă de Osho. În 1974 s-a stabilit o comunitate în jurul lui, la Poona, India, și au început să vină vizitatori occidentali, din ce în ce mai mulți. În opera sa Osho a vorbit despre aproape orice aspect al dezvoltării conștiinței umane. El a distilat esența a ceea ce este semnificativ pentru căutarea spirituală a omului contemporan bazându-se nu pe înțelegerea intelectuală, ci pe propria sa experiență existențială.

El nu aparține nici unei tradiții - **"Eu sunt începutul unei conștiințe religioase complet noi."** El spunea: **"Vă rog nu mă puneți în legătură cu trecutul – nici măcar nu merită să-mi reamintesc."**

Conferințele ținute discipolilor și căutătorilor spirituali din toată lumea au fost publicate în mai mult de 650 de volume și traduse în peste 40 de limbi. El mai spunea: **"Mesajul meu nu este o doctrină, nu este o filozofie. Mesajul meu este un fel de alchimie, o știință a transformării. Așadar, cei care doresc să moară așa cum sunt ei și să se nască în ceva atât de nou încât nici măcar nu-și pot imagina acum... doar acești puțini oameni curajoși vor fi gata să asculte deoarece ascultatul ar putea deveni riscant.**

Ascultând, ați făcut primul pas spre a renaște. Așadar, aceasta nu este o filozofie din care să vă puteți îmbrăca precum cu un palton și să ieșiți afară. Nu este o doctrină în care să găsiți consolare pentru întrebări deranjante. Nu. Mesajul meu nu este o comunicare verbală. Este mult mai riscant. Nu este altceva decât moarte și renaștere."

Osho și-a părăsit corpul fizic pe 19 ianuarie 1990 ca urmare a otrăvirii sale de către agenții guvernamentali ai S.U.A. în timp ce era închis din cauza violărilor legilor emigrației în 1985. Comunitatea sa imensă din India continuă să fie cel mai mare centru de creștere spirituală din lume, atrăgând mii de vizitatori din toată lumea, care vin să participe la programele de meditație, de terapie, de construcție corporală și la programele creatoare sau doar pentru a experimenta faptul de a fi într-un tărâm al lui Buddha.

CUPRINS

Capitolul I
Flautul la care cântă Domnul 3

Capitolul II
Ieși afară din minte 22

Capitolul III
Mergi și te împacă mai întâi cu tine 41

Capitolul IV
Ești stăpân numai pe ceea ce ai creat tu 65

Capitolul V
Roagă-te Tatălui tău în ascuns 85

Note 108

Despre Osho 109